

REFERAT Kommunalbestyrelsen 2022-25 d. 20-03-2023

Mødedato Mandag d. 20. marts 2023 kl. 19:00

Mødested Kommunalbestyrelsens mødesal

Indholdsfortegnelse

Spørgsmål fra rådmand Nikolaj Bøgh om planer for metroudbygning.....	3
Spørgsmål fra kommunalbestyrelsesmedlem Anders Storgaard om parkering i Frederiksberg Komrn	4
Forslag til beslutning fra rådmand Jan E. Jørgensen og kommunalbestyrelsesmedlem Malene Sandf	5
Forslag til beslutning fra rådmand Jan E. Jørgensen og kommunalbestyrelsesmedlem Malene Sandf	6
Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlemmerne Michael Brautsch, Bent Isager-Nielse	7
Forslag til beslutning fra rådmand Nikolaj Bøgh, 2. viceborgmester Alexandra Dessoy og rådmand	8
Forslag til beslutning fra rådmand Nikolaj Bøgh, 2. viceborgmester Alexandra Dessoy og rådmænd	9
Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Anders Storgaard om et moderne fjernvarm	10
Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Carina Høedt og rådmændene Laura Lindal	11
Kommuneplan revision udbygning af den blandede by.....	12
Forslag til temarevision Grøn omstilling, Kommuneplan 2021.....	19
Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Ruben Kidde, 1. viceborgmester Lone Lokl	24
Nye kriterier for sammenlægning af beboelseslejligheder.....	28
Indtægts- og udgiftsbevilling til EU-projekt om Smart City teknologi.....	32
Klimafonden ændret anlægsbevilling med nye projekter for 2023.....	34
Anlægsbevilling og disponering af puljer til bynatur og biodiversitet 2023 m.v.....	38
Anmodning fra kommunalbestyrelsesmedlem Trine Labuhn om midlertidig fritagelse for sine komr	43
Godkendelse af bevilling til udvidelse af børne- og ungdomstandplejen.....	45
Forslag til beslutning fra rådmændene Laura Lindahl og Jan E. Jørgensen om fordeling af akut visit	47
Vedtagelse af Ældre- og Værdighedspolitik 2023-2026 - efter høring.....	51
Udmøntning af puljen om køkkenomstilling 2023.....	59
Projekt til understøttelse af den tværgående KUI indsats.....	61
Orientering om opstart af renovering af Lindevangsskolen og fremrykning af midler hertil.....	64
Godkende oprettelse af 0. klasser til skoleåret 2023-24.....	66
Godkende forslag til forbedring af økonomi på specialundervisningsområdet på baggrund af høring	69
Lukket: Indkvartering af ukrainske flygtninge - lejeaftale.....	76

Punkt 43: Spørgsmål fra rådmand Nikolaj Bøgh om planer for metroudbygning

00.22.00-P35-7-23

Sagsfremstilling

Foretoges.

"Hvad kan borgmesteren oplyse om varetagelsen af Frederiksbergs interesser i forbindelse med de planer for metroudbygning (M5), som Københavns Kommune har offentliggjort? Hvad er i den forbindelse tidsperspektivet i forhold til at få Frederiksberg koblet på den nye metrolinje, og hvilke udsigter er der til anlæggelse af en metrolinje langs Fasanvej fra Ny Ellebjerg Station til Bispebjerg?"

Punkt 44: Spørgsmål fra kommunalbestyrelsesmedlem Anders Storgaard om parkering i Frederiksberg Kommune

00.22.00-P35-7-23

Sagsfremstilling

Foretoges.

"Kan borgmesteren oplyse, hvorvidt han støtter nulparkeringsnorm på Frederiksberg, og hvorvidt man i den kommende dialog med Københavns Kommune vil påtale, at kommunen har indført en nulparkering ved Nuuks plads lige op ad Frederiksberg samt afskaffet langtidsparkering i zonerne hele vejen rundt om kommunegrænsen?"

Punkt 45: Forslag til beslutning fra rådmand Jan E. Jørgensen og kommunalbestyrelsesmedlem Malene Sandfeld om at Frederiksberg Kommune tilslutter sig Veterankortet.dk med tilbud til veteraner

00.22.00-P35-7-23

Sagsfremstilling

Beslutningsforslaget blev oversendt til Kultur- og Fritidsudvalget.

"Venstre foreslår, at Frederiksberg Kommune tilslutter sig veterankortet med tilbud om at benytte kommunens kulturelle tilbud gratis for veteraner. Venstre foreslår fx gratis adgang til Frederiksbergmuseerne. Desuden foreslår vi rabatordninger til kommunens øvrige tilbud, fx svømmehallerne. Fordelene skal kunne opnås af alle veteraner, uanset beliggenhed af bolig og arbejdsplads.

Veterankortet

Veterankortet er en ikke-politisk, non-profitorganisation skabt på foranledning af Jimmi Schoubo Povlsen, der startede Veterankortet.dk i 2018. Veterankortet.dk samler rabatter og fordele for danske veteraner.

Firmaerne, der bidrager, har valgt at anerkende Danmarks udsendte ved at give rabatter til kortholdere af Veterankortet. Man skal være aktiv bruger og tidligere udsendt for at opnå ret til at bruge fordelene ved kortet.

Veterankortet støtter og hjælper i øvrigt veteraner blandt andet ved tildeling af mad eller økonomisk støtte gennem interne indsamlinger blandt medlemmerne."

(Til udvalgsbehandling)

Punkt 46: Forslag til beslutning fra rådmand Jan E. Jørgensen og kommunalbestyrelsesmedlem Malene Sandfeld om at Frederiksberg Kommune laver forsøg med at tiltrække Vandrefalken til Frederiksberg

00.22.00-P35-7-23

Sagsfremstilling

Beslutningsforslaget blev oversendt til Miljø- og Trafikudvalget.

"Venstre foreslår, at Frederiksberg Kommune forsøger at tiltrække vandrefalken til Frederiksberg ved at opsætte redekasser egnede steder i kommunen. Andre byer og kommuner har allerede forsøg i gang, men for Frederiksberg betyder falkene noget særligt, da de historisk set har været knyttet til Frederiksberg.

På Frederiksberg opdrættedes kostbare jagtfalke, der af kongen og adelen blev benyttet til jagt, men som også anvendtes som gave til fx statsoverhoveder.

De historiske falke er en del af byvåbenet og har lagt navn til veje, steder og institutioner på Frederiksberg.

Jagtfalke kan ikke tiltrækkes naturligt, men det kan derimod vandrefalken, der ikke skelner mellem høje bygninger og bjergsider, men alene er optagede af at slå sig ned, hvor der er føde. Vandrefalken jager mellemstore fugle som måger, duer og skader. Spurvefuglene er for små og er derfor ikke i fare.

Udover det charmerende historiske perspektiv, er Frederiksberg i stigende grad plaget af måger ved udeserveringen, hvorfor vandrefalkens tilstedeværelse på Frederiksberg har den ekstra gevinst, at mågerne ikke ønsker at være, hvor Falkene er.

Vandrefalken

[Vandrefalken skal lokkes til storbyen | Kristeligt Dagblad \(kristeligt-dagblad.dk\)](#)

[Vil lokke sjældne rovfugle til byen med eksklusiv adresse | TV 2 Kosmopol](#)

[Nu har også Nordjylland ynglende vandrefalke - Dansk Ornitologisk Forening \(dof.dk\)](#)"

(Til udvalgsbehandling)

Punkt 47: Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlemmerne Michael Brautsch, Bent Isager-Nielsen, rådmand Merete Winther Hildebrandt og 2. viceborgmester Alexandra Dessoy om at indgå et samarbejde med organisationen Social Sundhed

00.22.00-P35-7-23

Sagsfremstilling

Beslutningsforslaget blev oversendt til Ældre- og Omsorgsudvalget og Socialudvalget.

"Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlemmerne Michael Brautsch, Bent Isager-Nielsen, rådmand Merete Winther Hildebrandt og 2. viceborgmester Alexandra Dessoy om at indgå et samarbejde med organisationen Social Sundhed om at 1) skabe mere lighed i sundhed blandt udsatte borgere på Frederiksberg, 2) bidrage til at klæde morgendagens sundhedspersonale bedre på i mødet med udsatte borgere og 3) styrke rekruttering og fastholdelse af sundheds- og omsorgspersonale.

Socialt udsatte har markant dårligere sundhed og trivsel end befolkningen generelt, og opgørelser viser, at socialt udsatte i gennemsnit dør 20 år tidligere end andre.

Social Sundhed er en organisation, der uddanner morgendagens sundhedspersonale i mødet med udsatte borgere, og som med hjælp fra frivilligt sundheds- og omsorgspersonale under uddannelse ledsager socialt udsatte til aftaler i sundhedsvæsenet, både i kommunalt og regionalt regi, og på den måde skaber mere lighed i sundhed.

Det Konservative Folkeparti på Frederiksberg ønsker at skabe mere lighed i sundhed blandt udsatte borgere i vores kommune. Vi vil klæde morgendagens sundheds- og omsorgspersonale bedre på i mødet med udsatte borgere og styrke rekruttering og fastholdelse af medarbejdere.

Frederiksberg Kommune samarbejder tæt med uddannelsesinstitutioner såvel lokalt som udenbys og på tværs af sundheds- og omsorgsområder, eksempelvis i forbindelse med uddannelsespraktik, og spiller således allerede i dag en aktiv rolle i uddannelsen af morgendagens sundheds- og omsorgspersonale. Dertil kommer, at Frederiksberg Kommune er arbejdsplads for flere end tusind sundheds- og omsorgspersoner. Ligesom samtlige andre kommuner har Frederiksberg Kommune udfordringer med at rekruttere og fastholde medarbejdere.

Vi foreslår, at Frederiksberg Kommune indgår et samarbejde med organisationen Social Sundhed om at formidle oplysning om Social Sundheds tilbud dels blandt kommunens udsatte borgere og dels blandt kommunens sundheds- og omsorgspersonale.

Vi foreslår endvidere, at Frederiksberg Kommune gennem samarbejdet med Social Sundhed kan inspirere sundheds- og omsorgspersonale under uddannelse til at engagere sig som frivillig i Social Sundhed. Det vil styrke kompetencerne hos morgendagens personale i mødet med udsatte borgere og understøtte, at Frederiksberg Kommune også i fremtiden vil være en attraktiv kommune at arbejde i."

(Til udvalgsbehandling)

Punkt 48: Forslag til beslutning fra rådmand Nikolaj Bøgh, 2. viceborgmester Alexandra Dessoj og rådmand Merete Winther Hildebrandt om at indføre dosispakket medicin i Frederiksberg Kommune

00.22.00-P35-7-23

Sagsfremstilling

Beslutningsforslaget blev oversendt til Ældre- og Omsorgsudvalget og Sundheds- og Forebyggelsesudvalget.

"Det foreslås, at Frederiksberg Kommune indfører dosispakket medicin.

Begrundelse

Frederiksberg Kommune står, ligesom landets øvrige kommuner, overfor store udfordringer i de kommende år med at sikre tilstrækkeligt med personale til at kunne varetage centrale kommunale kerneopgaver i form af pleje og omsorg til ældre, syge og udsatte borgere.

Apotekerne har via anvendelse af pakkemaskiner mulighed for at levere medicin udmålt i doser til de rigtige indtagelsestidspunkter, hvilket også er en mere sikker metode i forhold til at kunne garantere, at borgerne får den rigtige medicin i den rigtige mængde, end manuel dosering.

Erfaringer fra andre kommuner i landet, bl.a. Aalborg, peger på, at der vil kunne frigives betydelige personaleressourcer blandt hjemmesygeplejersker og SOSU-assistenten ved at overgå til dosispakket medicin.

I stedet for at bruge arbejdstid på at dosere medicin til borgerne vil hjemmesygeplejersker og SOSU-assistenten således kunne koncentrere sig om de egentlige borgernære opgaver.

Dosispakning er således en effektiv og sikker – og på længere sigt givetvis billigere – metode til medicinbehandling end manuel dosering, og Frederiksberg bør derfor blive en foregangskommune i forhold til at anvende dosispakket medicin."

(Til udvalgsbehandling)

Punkt 49: Forslag til beslutning fra rådmand Nikolaj Bøgh, 2. viceborgmester Alexandra Dessoy og rådmændene Helle Sjelle og Merete Winther Hildebrandt om at indføre ret til fuld tid i Frederiksberg Kommune

00.22.00-P35-7-23

Sagsfremstilling

Beslutningsforslaget blev oversendt til Magistraten.

"Forslag til beslutning fra rådmand Nikolaj Bøgh, 2. viceborgmester Alexandra Dessoy og rådmændene Helle Sjelle og Merete Winther Hildebrandt om at indføre ret til fuld tid i Frederiksberg Kommune.

Det foreslås, at Frederiksberg Kommune giver alle medarbejdergrupper i kommunen ret til at kunne arbejde på fuld tid.

Begrundelse

I de kommende år står Frederiksberg Kommune, i lighed med landets øvrige kommuner, overfor store rekrutterings- og fastholdelsesudfordringer på en lang række serviceområder.

I dag arbejder et stort antal ansatte i Frederiksberg Kommune på deltid, og det er ikke altid let for den enkelte kommunale arbejdsplads umiddelbart at tilgodese et ønske fra medarbejderne om at komme til at arbejde på fuld tid. Det foreslås derfor, at kommunen samlet set giver alle medarbejdergrupper ret til at blive ansat på fuld tid, i lighed med hvad regionerne for nylig har besluttet.

At kunne skabe mulighed for, at et stort antal kommunalt ansatte får mulighed for at overgå fra deltid til fuld tid vil være et væsentligt bidrag til at fastholde medarbejdere, der ønsker fuld tid, og vil samtidig være en markant styrkelse i forhold til at sikre tilstrækkeligt med medarbejderressourcer til at kunne levere den nødvendige service til borgerne i fremtiden.

Samtidig peger meget på, at fuldtidsansatte medarbejdere styrker såvel kontinuitet som kvalitet i opgaveløsningen, fordi borgerne oftere vil blive betjent af de samme medarbejdere."

(Til udvalgsbehandling)

Punkt 50: Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Anders Storgaard om et moderne fjernvarmenet

00.22.00-P35-7-23

Sagsfremstilling

Beslutningsforslaget blev oversendt til Miljø- og Trafikudvalget.

"Det Konservative Folkeparti foreslår:

1) At Frederiksberg Kommune sammen med Frederiksberg Forsyning igangsætter et projekt med fjerdegenerationsfjernvarme, så potentialet ved en udrulning til hele kommunen kan afdækkes hurtigst muligt. Et sådant projekt bør ikke afvente Hospitalsgrunden, men tage udgangspunkt i den eksisterende boligmasse.

Begrundelse

Hele Europa står netop nu i en energikrise, hvor der føres en hybridkrig fra Rusland mod vores energi og varmeforsyning. Priserne stiger og det er dyrere end nogensinde før at få den energi, der er afgørende for at et moderne samfund kan køre rundt. Samtidig står vi en klimakrise, hvor en af de helt store veje til at reducere vores Co2-udslip er at sikre, at vi ikke spilder vores ressourcer eller energi.

På Frederiksberg har vi være fremsynede og investeret i et fjernvarmenet, der sikrer, at vi kommer markant nemmere igennem vinteren end mange andre kommuner. Selv i en kommune som vores, er der dog plads til forbedringer. Ifølge de officielle tal, så har Frederiksberg et varmetab på 8 %, hvilket har en stor økonomisk og klimamæssig påvirkning på vores forsyning.

Et eksempel på fjerdegenerationsfjernvarme kunne være Albertslund, hvor man sammen med Grundfos er påbegyndt et projekt om at modernisere fjernvarmenettet gennem intelligent datadreven styring af temperaturerne og opdeling af nettet i zoner, så energien ikke spildes. Frem for i dag hvor temperaturen i nettet fastlægges efter de dårligste energiklasser, så alt er sikker på at blive varmt, så sørger IGRID systemet for, at temperaturen tilpasses lokale forhold og dermed at spildet sænkes. Grundfos IGRID-system som indfaset i Albertslund vurderes at have en tilbagebetalingstid på blot 3 år og vil kunne reducere deres varmetab med 50 %, samt spare kommunen årligt for 10 mio. kr. Potentialet vil dog sandsynligvis være lavere på Frederiksberg, da vi allerede har et mere velfungerende fjernvarmenet.

Det vurderes umiddelbart, at investeringer i fjernvarmenettet med henblik på at sænke varmetabet vil kunne takstfinansieres og gevinsten efter indførelse vil både tilkomme borgere og kommunen."

(Til udvalgsbehandling)

Punkt 51: Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Carina Høedt og rådmændene Laura Lindahl og Helle Sjelle om at etablere erstatningsparkeringspladser finansieret i det efterfølgende budget, når der nedlægges parkeringspladser

00.22.00-P35-7-23

Sagsfremstilling

Beslutningsforslaget blev oversendt til Miljø- og Trafikudvalget.

"Det Konservative Folkeparti foreslår:

At der altid etableres erstatningsparkeringspladser finansieret i det efterfølgende budget, når der nedlægges parkeringspladser.

Baggrund:

På dele af Frederiksberg er der meget ofte en belægningsgrad på over 100 % på kommunens parkeringspladser. Kampen om parkeringspladserne er hård, så er det problematisk, når parkeringspladser nedlægges på Frederiksberg, uden at de erstattes af nye i det omkringliggende område.

Derfor foreslår Det Konservative Folkeparti, at Frederiksberg vedtager et princip om altid at anlægge nye parkeringspladser, når kommunen grundet trafiksikkerhed eller projekter må fjerne eksisterende parkeringspladser."

(Til udvalgsbehandling)

Punkt 52: Kommuneplan revision udbygning af den blandede by

03.00.00-G01-15-22

Resume

Med denne sag forelægges temarevision af kommuneplan 2021 om udbygning af den blandede by (tillæg nr. 5) forud for offentlige høring. Forslaget er udarbejdet på baggrund af det boligpolitiske udspil "Udbygning af den blandede by", samt en foroffentlighedsfase, hvor der er indhentet idéer og forslag.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte med 15 stemmer (Ø, A, B, F) flertalsindstillingen fra Magistraten og By- og Erhvervsstrategisk udvalg mod 14 stemmer (C, V), idet mindretalsudtalelsen fra Det Konservative Folkeparti indgår i offentlighedsfasen.

Indstilling

Et flertal i Magistraten (Borgmesteren, Gunvor Wibroe, Mette Bang Larsen, Thyge Enevoldsen, Lone Loklindt, Freja Fokdal og Lotte Kofoed) og et flertal i By- og Erhvervsstrategisk udvalg (Lone Loklindt, Malte Mathies Løcke, Freja Fokdal, Rasmus Holme Nielsen og Sine Heltberg) indstiller, at forslaget til temarevision af kommuneplan 2021 om udbygning af den blandede by godkendes med henblik på, at forslaget sendes i offentlig høring i 8 uger som baggrund for det endelige forslag til revision af Kommuneplanen, idet dog ændringsforslagene i bilag 11 blev vedtaget, og der yderligere ønskes følgende ændringer:

- Side 14 Boligtilvækst generelle rammebestemmelser (side 3-4 i bilag 3):
- "I vurderingen af et byggeprojekts kvaliteter vil der" – her tilføjes "fx"
- "Øget tilgængelighed og boligkvalitet" – her tilføjes "idet tilgængelighed dog skal afspejle den målgruppe, der bygges til"
- Der tilføjes et punkt "Arkitektonisk og bymæssig kvalitet"
- Der tilføjes et punkt "I kvarter 2, 3 og 4 (vest for Fasanvej) er bebyggelsestætheden mindre end i resten af byen. Her vil – efter en konkret vurdering – hensynet til den blandede by og variation af boligtyper og ejerformer kunne tillægges særlig vægt for at kunne etablere mindre boliger i form af særlige boformer"

Side 15 Almene boliger generelle rammebestemmelser (side 5 i bilag 3):

- "Frederiksberg Kommune stiller krav om en andel af almene boliger i lokalplaner, der som udgangspunkt er – her tilføjes "mindst" – 25 %"

Et mindretal i Magistraten (Nikolaj Bøgh, Alexandra Dessoy, Merete Winther Hildebrandt, Helle Sjelle og Laura Lindahl) indstiller at stemme imod og et mindretal i By- og Erhvervsstrategisk udvalg (Helle Sjelle, Nikolaj Bøgh og Trine Labuhn) tog forbehold.

Et mindretal i Magistraten (Jan E. Jørgensen) og et mindretal i By- og Erhvervsstrategisk udvalg (Jan E. Jørgensen) tog forbehold i forhold til forslag om nye kriterier for almene boliger.

By- og Erhvervsstrategisk Udvalg afventer resultatet af indsatsen "Analyse af boligernes betalbarhed på Frederiksberg", hvor begrebet betalbare boliger defineres, før det besluttes, om man fremadrettet vil bruge begrebet "betalbare boliger" i kommuneplanen.

Det Konservative Folkepartis mindretalsudtalelse:

"I Det Konservative Folkeparti er vi tilhængere af at bibeholde Frederiksberg som en blandet by med en varieret borgersammensætning og forskelligartede boliger i relation til størrelse, pris, ejerform m.m. Det er vigtigt, at man på Frederiksberg fortsat har gode boliger til studerende, skolelærere, sygeplejersker og andre, som ren naturlig del af byens liv. Vi noterer os i den forbindelse, at Frederiksberg i dag er præget af et meget stort antal mindre lejeboliger og få store ejerboliger.

I forbindelse med sikringen af den blandede by er der forskellige balancer, der skal sikres, herunder hensyn til friarealer, grønne områder, kommunale institutioner, parkeringspladser m.m. Derfor ønsker vi at fastholde, at nye boliger ikke er et mål i sig selv.

De hidtidige kriterier for opførelse af almene boliger har sigtet imod at undgå koncentrationen af bestemte boligtyper ikke bliver for høj i bestemte områder af byen. Dette er fortsat et hensyn, vi ønsker at varetage. Vi er derfor tilhængere af at opretholde de hidtidige kriterier og ser med bekymring på risikoen for en høj koncentration af almene boliger bl.a. på Hospitalsgrunden. Vi ønsker generelt ikke yderligere fortætning i byen.

Vi ønsker at værne om byens grønne områder, og kan derfor ikke støtte nybyggeri i kanten af Solbjerg Parkkirkegård ud mod Sdr. Fasanvej, med undtagelse af et nybyggeri på den egentlige byggegrund ved siden af Sdr. Fasanvej 24. Vi er således ikke tilhængere af at fælde nogle af de store lindetræer i området for at få plads til at bygge boliger og noterer os, at nybyggeri her vil modarbejde den potentielle økologiske forbindelse samt den grønne akse gennem Frederiksberg Have og Solbjerg Parkkirkegård, som beskrives i forslaget til temarevision om grøn omstilling.

Efter vores opfattelse er udtrykket "betalbare boliger", som er gennemgående i forslaget til temarevision for ukonkret og hører ikke hjemme i et planlægningsdokument fra en offentlig myndighed. Der bør i stedet stå "billige boliger" eller "boliger med en lavere husleje end gennemsnittet" eller lignende."

Klima-, Plan- og Boligudvalget tog forslaget til Temarevision af kommuneplan 2021 om udbygning af den blandede by til efterretning.

Sagsfremstilling

By- og Erhvervsstrategisk udvalg udsatte sagen efter drøftelse på mødet den 6. februar 2023. Det aftaltes, at yderligere kommentarer og spørgsmål kunne indsendes til forvaltningen inden udgangen af uge 7.

Af bilag 11 fremgår kommentarer og spørgsmål suppleret af forvaltningens bemærkninger og indstillinger hertil.

Tidligere sagsfremstilling - 6. februar 2023:

Kommuneplanen er den bærende overordnede fysiske plan for kommunens arealanvendelse og beskriver mål, rammer og retningslinjer herfor. Det er her borgere, virksomheder, interesseorganisationer, bygherrer og andre kan orientere sig om, hvilke mål og retningslinjer kommunen arbejder efter og hvilke rammer, der gælder for deres ejendom eller lokalområde. Planlægningen skal medvirke til at værne om natur og miljø, så kommunens udvikling kan ske på et bæredygtigt grundlag.

Kommuneplanen indeholder fire spor: Hovedstruktur, retningslinjer og rammer samt en supplerende redegørelse. Hovedstrukturen afspejler de overordnede mål for udviklingen af byen, og hvad arealerne skal anvendes til. Hovedstrukturen skal afspejle kommunalbestyrelsens afvejning af interesser og er på den måde et udtryk for de politiske ønsker for byens udvikling.

De overordnede mål skal omsættes til et administrationsgrundlag for forvaltningen. Det sker i retningslinjer og rammer. Retningslinjerne oplyser hvilke hensyn, der vil indgå i afvejningen af en ansøgning om et byudviklings- eller byggeprojekt. Retningslinjerne anviser også beliggenheden af arealer til forskellige formål inden for kommunegrænsen. Det kan f.eks. være beliggenheden af butikker eller grønne, rekreative områder. Endelig udgør retningslinjerne grundlaget for forvaltningens administration efter planloven og andre love med henblik på at nå de overordnede mål beskrevet i hovedstrukturen.

Rammerne viser, hvad der kan bestemmes i lokalplaner for de enkelte dele af byen, altså hvad bygge- og anvendelsesmulighederne er. Der er således en nøje sammenhæng mellem lokalplanlægningen og kommuneplanens rammedel. Hvis der ikke er lokalplan i et område, vil rammerne indgå i kommunens vurdering af ansøgninger om byggetilladelse.

Redegørelsen indeholder baggrundsviden og danner grundlag for forståelse af kommuneplanens overordnede mål, retningslinjer og rammer.

Frederiksberg Kommunes Kommuneplan 2021 blev vedtaget i juni 2021. Planen har et 12-årigt sigte og skal revideres igen efter 4 år, altså i 2025. Kommunalbestyrelsen besluttede den 20. juni 2022 et boligpolitisk udspil: "*Udbygning af den blandede by*". Denne temarevision af kommuneplanen, der er udarbejdet som et tillæg nr. 5 til kommuneplanen, følger op på de planmæssige tiltag, der er besluttet med vedtagelsen af det boligpolitiske udspil.

En overordnet beskrivelse af temarevisionens baggrund, formål og indhold fremgår af bilag 1. Forslag til ændringer af temarevisionens Hovedstruktur fremgår af bilag 2. Forslag til ændringer af temarevisionens rammer og retningslinjer fremgår af bilag 3. Forslag til justerede redegørelsestekster fremgår af bilag 4.

Temarevisionen omfatter

Det boligpolitiske udspil, der blev vedtaget i juni 2022, vægter, at kommuneplanen i endnu højere grad skal understøtte den blandede by, således at Frederiksbergs egenart bevares med kvarterer, hvor der er nært til alt, erhverv, detailhandel og uddannelsesinstitutioner og med en variation af boligtyper og ejerformer. Boligpolitikken, der er beskrevet i Kommuneplanens Hovedstruktur, har som overordnet mål at udbygge den blandede by med en større andel betalbare boliger og at skabe bedre adgang til betalbare boliger samtidig med, at Frederiksbergs mange bymæssige kvaliteter styrkes.

Nedenfor oplistes i hovedtræk indholdet af de ændringer, der foreslås med temarevisionen.

Kommuneplanens Hovedstruktur

- En revision af de boligpolitiske principper

De boligpolitiske principper, som er beskrevet i Kommuneplanens Hovedstruktur side 36-37, er revideret på baggrund af det boligpolitiske udspil med et øget fokus på at understøtte den blandede by med en variation i boligtyper og ejerformer, herunder at tilvejebringe flere betalbare boliger. Der beskrives et nyt boligpolitisk princip om socialt bæredygtig by med et mål om at sikre boligområdernes sociale balance.

- Byudviklingsområderne

Beskrivelsen af ønsker til udvikling i byudviklingsområderne, som fremgår af Hovedstrukturen side 48-54 er revideret bl.a. således, at det mere tydeligt fremgår, hvilke ønsker der er til udvikling af områderne "Finsensvej Vest" og "Frederiksberg Bakke". Således undersøges potentialet for udvikling ved den sydvestlige kant af Solbjerg Parkkirkegård ud mod Roskildevej (ved Aldi).

Kommuneplanens Rammer og retningslinjer

- Nye generelle rammer for almene boliger

De generelle rammer for, hvornår der stilles krav om en procentandel almene boliger i lokalplaner er justeret. Der tages fortsat hensyn til bærende bevarings- og arkitekturverdier.

- Nye generelle rammer for familieboliger

De generelle rammer for familieboliger er justeret, således at der fastlægges differentierede minimums- og gennemsnitsstørrelser, hhv. maksimumsstørrelser, for de enkelte kommuneplanområder. Formålet er at sikre, at der kan bygges større boliger i kommuneplanområder, hvor gennemsnitsstørrelsen for boliger i dag er mindre end 80 m² og mindre boliger i kommuneplanområder, hvor gennemsnitsstørrelsen for boliger i dag er over 100 m². Dette for at understøtte boligområdernes variation og balance og den blandede by.

- Nye retningslinjer og generelle rammer for boligtilvækst

Retningslinjerne og de generelle rammer for boligtilvækst justeres, således at det beskrives at nye boliger også kan bidrage til løfte byens kvaliteter ved at udbygge den blandede by samtidig med at Frederiksbergs særlige identitet fastholdes og udvikles.

Kommuneplanens Redegørelse

- Redegørelse for boliger, boligtilvækst og socialt bæredygtig by

Afsnittet om boliger i Kommuneplanens Redegørelse er revideret med de nyeste boligdata. Desuden er der redegjort for, hvordan Frederiksberg Kommune understøtter den socialt bæredygtige by samt, hvad der forstås ved betalbare boliger.

Forud for udarbejdelse af tillægget til Kommuneplan 2021, i form af temarevision nr. 5. udbygning af den blandede by, er der indkaldt til idéer og forslag i henhold til Planlovens § 23c. Der har således været en foroffentlighedsfase fra d. 8. juli til den 30. september 2022. Vurdering af idéer og forslag fremgår af høringsnotatet, der er vedlagt som bilag nr. 5. Alle

høringssvarene kan ses af bilag nr. 6. I forbindelse med indkaldelse af idéer og forslag er der afholdt to dialogmøder, et med den almene boligsektor og et med private developere på Frederiksberg. Referaterne af møderne er vedlagt som bilag 7. og 8.

Miljøscreening

Der er gennemført en miljøscreening af temarevisionen udbygning af den blandede by, som fremgår af bilag 9. Miljøscreeningen viser, at der ikke er behov for en nærmere vurdering af miljøkonsekvenserne og påvirkningerne. Samlet vurderes det, at planforslaget ikke vil få en væsentlig indvirkning på miljøet, og derfor ikke er omfattet af Miljøvurderingslovens krav om udarbejdelse af miljøvurdering. I screeningsafgørelsen er der desuden lagt vægt på planens karakteristika og overordnede karakter, samt

- at planen ikke påvirker et Natura 2000 område
- at planen er i overensstemmelse med den overordnede planlægning (Landsplanlægning, vandområdeplaner, Natura 2000-planer, den regionale råstofplan og Frederiksbergstrategien).
- at planen ikke vil føre til beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rastepladser for bilag IV-arter, idet der er tale om et kommuneplantillæg på et overordnet niveau, der ikke inddrager nye arealer til byudvikling.

Videre forløb

Når forslaget til temarevision er vedtaget sendes det i høring i 8 uger på høringsportalen "Bliv Hørt Frederiksberg". Efter høringen forventes den politiske behandling af det endelige forslag til temarevision "Udbygning af den blandede by" at kunne ske umiddelbart efter sommerferien ved behandling i By- og Erhvervsstrategisk Udvalg samt Magistrat og Kommunalbestyrelse. Herefter vil den vedtagne temarevision Kommuneplantillæg nr. 5. udbygning af den blandede by blive implementeret i Hovedstruktur, Rammer og retningslinjer samt Redegørelse for Kommuneplan 2021.

By-, Kultur- og Miljøområdets vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at der med forslaget til kommuneplan revision nr. 5 udbygning af den blandede by ligger en opdatering af Kommuneplanen på boligområdet, som afspejler kommunalbestyrelsens aktuelle politik på boligområdet, som styrker udbygning af den blandede by. De reviderede principper for, hvornår der stilles krav om almene boliger i lokalplaner, vil tydeliggøre mulighederne for at stille kravet, således at mulighederne for at tilvejebringe flere betalbare boliger øges.

Økonomi

Nej

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og Erhvervsstrategisk Udvalg, Klima-, Plan- og Boligudvalget, Magistraten, Kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 6. februar 2023, pkt. 8:

By- Kultur- og Miljøområdet indstiller til By- og Erhvervsstrategisk udvalg, at forslaget til temarevision af kommuneplan 2021 om udbygning af den blandede by godkendes med henblik på, at forslaget sendes i offentlig høring i 8 uger som baggrund for det endelige forslag til revision af Kommuneplanen.

By- Kultur- og Miljøområdet indstiller til Klima- Plan- og Boligudvalget, at forslaget til Temarevision af kommuneplan 2021 om udbygning af den blandede by tages til efterretning.

Indstilling 6. februar 2023, pkt. 27:

By- Kultur- og Miljøområdet indstiller til By- og Erhvervsstrategisk udvalg, at forslaget til temarevision af kommuneplan 2021 om udbygning af den blandede by godkendes med henblik på, at forslaget sendes i offentlig høring i 8 uger som baggrund for det endelige forslag til revision af Kommuneplanen.

By- Kultur- og Miljøområdet indstiller til Klima- Plan- og Boligudvalget, at forslaget til Temarevision af kommuneplan 2021 om udbygning af den blandede by tages til efterretning.

Beslutning fra By- og Erhvervsstrategisk udvalg 2022-25, 6. februar 2023, pkt. 8:

By- og Erhvervsstrategisk udvalg udsatte sagen efter drøftelse.

Det aftales, at yderligere kommentarer og spørgsmål kan indsendes til forvaltningen inden udgangen af uge 7.

Beslutning fra Klima-, Plan- og Boligudvalget 2022-25, 6. februar 2023, pkt. 27:

Klima-, Plan- og Boligudvalget tog forslaget til Temarevision af kommuneplan 2021 om udbygning af den blandede by til efterretning.

Indstilling 6. marts 2023, pkt. 11:

By- Kultur- og Miljøområdet indstiller til By- og Erhvervsstrategisk udvalg, at forslaget til temarevision af kommuneplan 2021 om udbygning af den blandede by godkendes med henblik på, at forslaget sendes i offentlig høring i 8 uger som baggrund for det endelige forslag til revision af Kommuneplanen.

By- Kultur- og Miljøområdet indstiller til Klima- Plan- og Boligudvalget, at forslaget til Temarevision af kommuneplan 2021 om udbygning af den blandede by tages til efterretning.

Beslutning fra By- og Erhvervsstrategisk udvalg 2022-25, 6. marts 2023, pkt. 11:

Et flertal i By- og Erhvervsstrategisk udvalg (Lone Loklindt, Malte Mathies Løcke, Freja Fokdal, Rasmus Holme Nielsen og Sine Heltberg) indstiller,

at forslaget til temarevision af kommuneplan 2021 om udbygning af den blandede by godkendes med henblik på, at forslaget sendes i offentlig høring i 8 uger som baggrund for det endelige forslag til revision af Kommuneplanen, idet dog ændringsforslagene i bilag 11 blev vedtaget, og der yderligere ønskes følgende ændringer:

- Side 14 Boligtilvækst generelle rammebestemmelser (side 3-4 i bilag 3):
- "I vurderingen af et byggeprojekts kvaliteter vil der" – her tilføjes "fx"
- "Øget tilgængelighed og boligkvalitet" – her tilføjes "idet tilgængelighed dog skal afspejle den målgruppe, der bygges til"
- Der tilføjes et punkt "Arkitektonisk og bymæssig kvalitet"
- Der tilføjes et punkt "I kvarter 2, 3 og 4 (vest for Fasanvej) er bebyggelsestætheden mindre end i resten af byen. Her vil – efter en konkret vurdering – hensynet til den blandede by og variation af boligtyper og ejerformer kunne tillægges særlig vægt for at kunne etablere mindre boliger i form af særlige boformer"

Side 15 Almene boliger generelle rammebestemmelser (side 5 i bilag 3):

- "Frederiksberg Kommune stiller krav om en andel af almene boliger i lokalplaner, der som udgangspunkt er – her tilføjes "mindst" – 25 %"

Et mindretal i By- og Erhvervsstrategisk udvalg (Helle Sjelle, Nikolaj Bøgh og Trine Labuhn) tog forbehold.

Et mindretal i By- og Erhvervsstrategisk udvalg (Jan E. Jørgensen) tog forbehold i forhold til forslag om nye kriterier for almene boliger.

Udvalget afventer resultatet af indsatsen "Analyse af boligernes betalbarhed på Frederiksberg", hvor begrebet betalbare boliger defineres, før det besluttes, om man fremadrettet vil bruge begrebet "betalbare boliger" i kommuneplanen.

Det Konservative Folkepartis mindretalsudtalelse:

"I Det Konservative Folkeparti er vi tilhængere af at bibeholde Frederiksberg som en blandet by med en varieret borgersammensætning og forskelligartede boliger i relation til størrelse, pris, ejerform m.m. Det er vigtigt, at man på Frederiksberg fortsat har gode boliger til studerende, skolelærere, sygeplejersker og andre, som ren naturlig del af byens liv. Vi noterer os i den forbindelse, at Frederiksberg i dag er præget af et meget stort antal mindre lejeboliger og få store ejerboliger.

I forbindelse med sikringen af den blandede by er der forskellige balancer, der skal sikres, herunder hensyn til friarealer, grønne områder, kommunale institutioner, parkeringspladser m.m. Derfor ønsker vi at fastholde, at nye boliger ikke er et mål i sig selv.

De hidtidige kriterier for opførelse af almene boliger har sigtet imod at undgå koncentrationen af bestemte boligtyper ikke bliver for høj i bestemte områder af byen. Dette er fortsat et hensyn, vi ønsker at varetage. Vi er derfor tilhængere af at opretholde de hidtidige kriterier og ser med bekymring på risikoen for en høj koncentration af almene boliger bl.a. på Hospitalsgrunden. Vi ønsker generelt ikke yderligere fortætning i byen.

Vi ønsker at værne om byens grønne områder, og kan derfor ikke støtte nybyggeri i kanten af Solbjerg Parkkirkegård ud mod Sdr. Fasanvej, med undtagelse af et nybyggeri på den egentlige byggegrund ved siden af Sdr. Fasanvej 24. Vi er således ikke tilhængere af at fælde nogle af de store lindetræer i området for at få plads til at bygge boliger og noterer os, at nybyggeri her vil modarbejde den potentielle økologiske forbindelse samt den grønne akse gennem Frederiksberg Have og Solbjerg Parkkirkegård, som beskrives i forslaget til temarevision om grøn omstilling.

Efter vores opfattelse er udtrykket "betalbare boliger", som er gennemgående i forslaget til temarevision for ukonkret og hører ikke hjemme i et planlægningsdokument fra en offentlig myndighed. Der bør i stedet stå "billige boliger" eller "boliger med en lavere husleje end gennemsnittet" eller lignende."

Indstilling 13. marts 2023, pkt. 70:

Et flertal i By- og Erhvervsstrategisk udvalg (Lone Loklindt, Malte Mathies Løcke, Freja Fokdal, Rasmus Holme Nielsen og Sine Heltberg) indstiller,

at forslaget til temarevision af kommuneplan 2021 om udbygning af den blandede by godkendes med henblik på, at forslaget sendes i offentlig høring i 8 uger som baggrund for det endelige forslag til revision af Kommuneplanen, idet dog ændringsforslagene i bilag 11 blev vedtaget, og der yderligere ønskes følgende ændringer:

- Side 14 Boligtilvækst generelle rammebestemmelser (side 3-4 i bilag 3):
- "I vurderingen af et byggeprojekts kvaliteter vil der" – her tilføjes "fx"
- "Øget tilgængelighed og boligkvalitet" – her tilføjes "idet tilgængelighed dog skal afspejle den målgruppe, der bygges til"
- Der tilføjes et punkt "Arkitektonisk og bymæssig kvalitet"
- Der tilføjes et punkt "I kvarter 2, 3 og 4 (vest for Fasanvej) er bebyggelsestætheden mindre end i resten af byen. Her vil – efter en konkret vurdering – hensynet til den blandede by og variation af boligtyper og ejerformer kunne tillægges særlig vægt for at kunne etablere mindre boliger i form af særlige boformer"

Side 15 Almene boliger generelle rammebestemmelser (side 5 i bilag 3):

- "Frederiksberg Kommune stiller krav om en andel af almene boliger i lokalplaner, der som udgangspunkt er – her tilføjes "mindst" – 25 %"

Et mindretal i By- og Erhvervsstrategisk udvalg (Helle Sjelle, Nikolaj Bøgh og Trine Labuhn) tog forbehold.

Et mindretal i By- og Erhvervsstrategisk udvalg (Jan E. Jørgensen) tog forbehold i forhold til forslag om nye kriterier for almene boliger.

Udvalget afventer resultatet af indsatsen "Analyse af boligernes betalbarhed på Frederiksberg", hvor begrebet betalbare boliger defineres, før det beslutes, om man fremadrettet vil bruge begrebet "betalbare boliger" i kommuneplanen.

Det Konservative Folkepartis mindretalsudtalelse:

"I Det Konservative Folkeparti er vi tilhængere af at bibeholde Frederiksberg som en blandet by med en varieret borgersammensætning og forskelligartede boliger i relation til størrelse, pris, ejerform m.m. Det er vigtigt, at man på Frederiksberg fortsat har gode boliger til studerende, skolelærere, sygeplejersker og andre, som ren naturlig del af byens liv. Vi noterer os i den forbindelse, at Frederiksberg i dag er præget af et meget stort antal mindre lejeboliger og få store ejerboliger.

I forbindelse med sikringen af den blandede by er der forskellige balancer, der skal sikres, herunder hensyn til friarealer, grønne områder, kommunale institutioner, parkeringspladser m.m. Derfor ønsker vi at fastholde, at nye boliger ikke er et mål i sig selv.

De hidtidige kriterier for opførelse af almene boliger har sigtet imod at undgå koncentrationen af bestemte boligtyper ikke bliver for høj i bestemte områder af byen. Dette er fortsat et hensyn, vi ønsker at varetage. Vi er derfor tilhængere af at opretholde de hidtidige kriterier og ser med bekymring på risikoen for en høj koncentration af almene boliger bl.a. på Hospitalsgrunden. Vi ønsker generelt ikke yderligere fortætning i byen.

Vi ønsker at værne om byens grønne områder, og kan derfor ikke støtte nybyggeri i kanten af Solbjerg Parkkirkegård ud mod Sdr. Fasanvej, med undtagelse af et nybyggeri på den egentlige byggegrund ved siden af Sdr. Fasanvej 24. Vi er således ikke tilhængere af at fælde nogle af de store lindetræer i området for at få plads til at bygge boliger og noterer os,

at nybyggeri her vil modarbejde den potentielle økologiske forbindelse samt den grønne akse gennem Frederiksberg Have og Solbjerg Parkkirkegård, som beskrives i forslaget til temarevision om grøn omstilling.

Efter vores opfattelse er udtrykket “betalbare boliger”, som er gennemgående i forslaget til temarevision for ukonkret og hører ikke hjemme i et planlægningsdokument fra en offentlig myndighed. Der bør i stedet stå “billige boliger” eller “boliger med en lavere husleje end gennemsnittet” eller lignende.”

Klima-, Plan- og Boligudvalget tog forslaget til Temarevision af kommuneplan 2021 om udbygning af den blandede by til efterretning.

Bilag

Bilag 1 Cover redegørelse udkast blandet by_fv

Bilag 2 -2023-01-23 Kommuneplan Hovedstruktur ændringer

Bilag 3 - 2023-01-16 Kommuneplan rammer og retningslinjer boliger samlet fv

Bilag 4_ændringer til Redegørelsen_Udbygning af den blandede by_rev01

Bilag 5 - Høringsnotat Udbygning af den blandede by

Bilag 6 Hørings svar 1-20 Åben - Temarevision Udbygning af den blandede by

Bilag 7 Referat af administrativ styregruppe - drøftelse af boligpolitisk udspil 29 september 2022

Bilag 8 Referat af dialogmøde med private boligudviklere

Bilag 10 Miljøscreening af boligtemarevision til kommuneplan 2021 v2.0_WCAG

Bilag 11 Spørgsmål og kommentarer

Punkt 53: Forslag til temarevision Grøn omstilling, Kommuneplan 2021

01.02.15-P16-1-22

Resume

Forslag til temarevision om Grøn omstilling, tillæg nr. 4 til Kommuneplan 2021, forelægges med henblik på offentlig høring. Forud for udarbejdelse af forslaget er der gennemført en forudgående høring, hvor der er indkaldt idéer og forslag til temarevisionen.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten og By- og Erhvervsstrategisk udvalg indstiller, at forslaget til temarevision Grøn omstilling, tillæg nr. 4 til Kommuneplan 2021, godkendes med henblik på, at forslaget sendes i offentlig høring i 8 uger, idet udvalget dog vedtog ændringsforslagene i bilag 10 og ønsker følgende præcisering: "GENERELLE RAMMEBESTEMMELSER Bæredygtighed ved nybyggeri og renovering (side 36 i Rammer og retningslinjer)" (side 10-13 i bilag 2). Det præciseres, at der ved nybyggeri og renovering skal ses på CO₂-udledning i et livscyklusperspektiv og ikke kun i anlægsfasen."

Miljø- og Trafikudvalget tog forslaget til temarevision Grøn omstilling, tillæg nr. 4 til Kommuneplan 2021, til efterretning.

Klima-, Plan- og Boligudvalget tog forslaget til temarevision Grøn omstilling, tillæg nr. 4 til Kommuneplan 2021, til efterretning.

Sagsfremstilling

By- og Erhvervsstrategisk udvalg udsatte sagen efter drøftelse på mødet den 6. februar 2023, idet det aftaltes, at yderligere kommentarer og spørgsmål kunne indsendes til forvaltningen inden udgangen af uge 7.

Af bilag 10 fremgår således bemærkninger hhv. fra mødet den 6. februar samt de efterfølgende fremsendte kommentarer og spørgsmål suppleret af forvaltningens bemærkninger og indstillinger hertil. Af bilag 11 fremgår et fremsat forslag til illustrationen med potentielle grønne akser.

Tidligere sagsfremstilling - 6. februar 2023:

Kommuneplanen er den bærende overordnede fysiske plan for kommunens arealanvendelse og beskriver mål, rammer og retningslinjer herfor. Det er her borgere, virksomheder, interesseorganisationer, bygherrer og andre kan orientere sig om, hvilke mål og retningslinjer kommunen arbejder efter og hvilke rammer, der gælder for deres ejendom eller lokalområde. Planlægningen skal medvirke til at værne om natur og miljø, så kommunens udvikling kan ske på et bæredygtigt grundlag.

Kommuneplanen indeholder fire spor: Hovedstruktur, retningslinjer og rammer samt en supplerende redegørelse. Hovedstrukturen afspejler de overordnede mål for udviklingen af byen, og hvad arealerne skal anvendes til. Hovedstrukturen skal afspejle kommunalbestyrelsens afvejning af interesser og er på den måde et udtryk for de politiske ønsker for byens udvikling.

De overordnede mål skal omsættes til et administrationsgrundlag for forvaltningen. Det sker i retningslinjer og rammer. Retningslinjerne oplyser hvilke hensyn, der vil indgå i afvejningen af en ansøgning om et byudviklings- eller byggeprojekt. Retningslinjerne anviser også beliggenheden af arealer til forskellige formål inden for kommunegrænsen. Det kan fx være beliggenheden af butikker eller grønne, rekreative områder. Endelig udgør retningslinjerne grundlaget for forvaltningens administration efter planloven og andre love med henblik på at nå de overordnede mål beskrevet i hovedstrukturen.

Rammerne viser, hvad der kan bestemmes i lokalplaner for de enkelte dele af byen, altså hvad bygge- og anvendelsesmulighederne er. Der er således en nøje sammenhæng mellem lokalplanlægningen og kommuneplanens rammedel. Hvis der ikke er lokalplan i et område, vil rammerne indgå i kommunens vurdering af ansøgninger om byggetilladelse.

Redegørelsen indeholder baggrundsviden og danner grundlag for forståelse af kommuneplanens overordnede mål, retningslinjer og rammer.

Frederiksberg Kommunes Kommuneplan 2021 blev vedtaget i juni 2021. Planen har et 12-årigt sigte og skal revideres igen efter 4 år, altså i 2025. Men udviklingen på især miljø- og klimaområdet går stærkt, og allerede nu har Frederiksberg Kommune udviklet og vedtaget nye strategier og planer på klima og miljøområdet, der ikke kunne nå at komme med i Kommuneplan 2021.

Derfor har kommunalbestyrelsen besluttet, at der allerede i den første del af kommuneplanens 4-årige periode skal tilvejebringes en temarevision af den gældende kommuneplan i form af et tillæg til Kommuneplan 2021. Temarevisionen skal sikre, at kommuneplanen på et opdateret grundlag viser vejen til grøn omstilling med et helhedsorienteret og tværgående perspektiv, der afspejler de nyeste politikker og planer.

Forslag til ændringer i temarevisionen er opdateringer i henhold til vedtagne planer, politikker og strategier samt kommunens klimaarbejde generelt, herunder:

- Frederiksberg Kommunes DK2020 Klimaplan
- Ressource- og Affaldsplan 2026
- Strategi for Bynatur og Biodiversitet
- Strategi for ren luft 2030
- Arbejdet med politik for mobilitet
- Kommunens arbejde med klimatilpasning

samt ændringer i henhold til:

- Indspil fra debatperioden
- Justeringer på baggrund af budget 2023

Med hensyn til emnet Mobilitet er der parallelt med arbejdet med temarevisionen Grøn omstilling et igangværende arbejde med at tilvejebringe et forslag til mobilitetspolitik. I temarevisionen Grøn omstilling er de overordnede visioner og målsætninger i det kommende forslag til mobilitetspolitik afspejlet i retningslinjerne.

Temarevisionen er udarbejdet som et tillæg nr. 4 til Kommuneplan 2021. En overordnet beskrivelse af temarevisionens baggrund, formål og indhold fremgår af bilag 1. Samtlige forslag til ændringer af Hovedstruktur samt Rammer og retningslinjer fremgår af bilag 2. Forslag til justerede retningslinjekort og illustrationer fremgår af bilag 3, og forslag til justerede redegørelsestekster fremgår af bilag 4.

Forslag til ændringer inden for hvert emne omhandler i hovedtræk:

CO₂ neutralt Frederiksberg

- Opdateringer iht. Klimaplan DK2020 og Budget 2023 om prioriteringer på det grønne område, herunder med en skærpelse af rammer og retningslinjer vedrørende energiforbedringer, cirkulært byggeri og udnyttelse af solens energi
- Opdatering med et temaopslag om bæredygtigt byggeri og renovering samt solceller med anbefalinger til ambitiøse bæredygtige løsninger ved byggeri og renovering

Klimatilpasning

- Opdateringer af hovedstruktur samt rammer og retningslinjer i henhold til gældende planer og arbejde på klimatilpasningsområdet, herunder introduktion af begrebet regnvandssystem med henblik på at understøtte kommunens mål om genbrug af vand som en ressource
- Nuancering i rammer og retningslinjer med fokus på synergi mellem blå og grøn struktur med henblik på, at regnvandssystemet understøtter biodiversitet, rekreative funktioner og mindskelse af varmeeffekt
- Opdateret retningslinjekort for regnvandshåndtering, der viser anlagte og planlagte klimatilpasningsprojekter
- Opdateret oversvømmelseskort, der viser områder med risiko for oversvømmelse, hvis der ikke foretages klimatilpasning på Frederiksberg

Mobilitet

- Visionerne i kommende forslag til mobilitetspolitik er afspejlet i hovedstruktur, rammer og retningslinjer, bl.a. så retningslinjerne i højere grad understøtter gående, cyklister og kollektiv trafik samt tryghed, når man bevæger sig rundt i byen

Ressourcer og affald

- Opdateringer af hovedstruktur samt rammer og retningslinjer i henhold til Ressource- og Affaldsplan 2026 med henblik på at understøtte visionen om, at Frederiksberg Kommune har en 100 pct. bæredygtig affaldshåndtering

Biodiversitet og bynatur

- Nuanceringer og præciseringer af rammer og retningslinjer i henhold til Strategi for bynatur og biodiversitet med henblik på at styrke grønne sammenhænge i byudviklingen, og målet om at hver kvadratmeter bynatur tæller, fx med øget biodiversitet, regnvandsbede, grønne facader og bedre vilkår for fugle mv.
- Mere tydeligt i hovedstruktur og retningslinjer at grøn og blå struktur spiller sammen, herunder i klimatilpasningsprojekter
- Forhold om borgerrettede tiltag nuanceres i hovedstrukturen
- Opdateret retningslinjekort for grøn struktur, så udførte og vedtagne planer og visioner for grønne områder, pladser og strukturer samt eksisterende haveboligområder er vist på kortet
- Grønt Danmarkskort justeres, så udpegningen af potentielle økologiske forbindelser er i overensstemmelse med kommuneplanens specifikke rammer samt hovedstrukturen for byudviklingsområdet Frederiksberg Bakke, hvor der med temarevisionen for udbygning af den blandede by er øget fokus på muligheder for udvikling af det sydvestlige kantområde mod Roskildevej
- Ny principiel illustration af potentielle grønne akser

Miljø - vand, luft, støj, jord

- Justeringer i hovedstrukturen iht. kommende lovgivning om nulemissionszoner og ældre brændeovne, hvor Frederiksberg Kommune vil gennemføre forsøg med nulemissionszoner og udfase ældre brændeovne, når ny statslig lovgivning muliggør det
- Retningslinjer er skærpet med, at der arbejdes på at mindske risikoen for udsivning af miljøfremmede stoffer fra kunstgræsbaner
- I hovedstrukturen er tilføjet, at der arbejdes på at udvikle en bæredygtig jordhåndteringsstrategi med henblik på at opnå en mere bæredygtig jordhåndtering i bygge- og anlægsprojekter

Derudover er der lavet justerede og supplerende redegørelsestekster for de relevante emner, jf. bilag 4.

Debatperioden

Forud for udarbejdelsen af forslaget til temarevision er der i henhold til Planlovens § 23c gennemført en debatperiode i form af en foroffentlighedsfase fra d. 17. maj til d. 31. august 2022, hvor der er indkaldt idéer og forslag til temarevisionen. Vurdering af de indkomne idéer og forslag fremgår af høringsnotatet, bilag 5. Alle hørings svarene kan ses i bilag 8.

I debatperioden er der desuden gennemført et borgermøde den 14. juni 2022 i form af workshops og efterfølgende konference. Referat fra mødet fremgår af bilag 6.

Miljøscreening

Der er gennemført en miljøscreening af temarevisionen Grøn omstilling, som fremgår af bilag 7. Samlet vurderes det, at planforslaget ikke vil få væsentlig indvirkning på miljøet, og derfor ikke er omfattet af Miljøvurderingslovens krav om udarbejdelse af miljøvurdering. I screeningsafgørelsen er desuden lagt vægt på planens karakteristika og overordnede karakter samt

- at planen ikke påvirker et Natura 2000 område
- at planen er i overensstemmelse med den overordnede planlægning (Landsplanlægningen, vandområdeplaner, Natura 2000-planer, den regionale råstofplan og Frederiksbergstrategien).

Videre forløb

Når forslaget til temarevision er vedtaget sendes det i høring i 8 uger på høringsportalen "Bliv Hørt Frederiksberg". Efter høringen forventes den politiske behandling af det endelige forslag til temarevision at kunne ske umiddelbart efter sommerferien ved behandling i By- og Erhvervsstrategisk Udvalg samt Magistrat og Kommunalbestyrelse. Herefter vil den vedtagne temarevision Grøn omstilling, kommuneplantillæg nr. 4, blive implementeret i Hovedstruktur, Rammer og retningslinjer samt Redegørelse for Kommuneplan 2021.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at der med forslaget til temarevision for grøn omstilling ligger en grundig og tværgående opdatering af kommuneplanen inden for bæredygtighed på klima- og miljøområdet. Med forslaget til temarevision er de relevante planer og politikker samt indspil fra debatperioden og Budget 2023 afspejlet i kommuneplanen, og vil dermed kunne indgå på et opdateret grundlag i kommunens myndighedsarbejde på planområdet. Der er endvidere adresseret synergieffekter og samspil mellem de forskellige emneområder, hvorved kommunens arbejde med at sikre flere formål på én gang bliver styrket.

Økonomi

Nej

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og Erhvervsstrategisk Udvalg, Klima-, Plan- og Boligudvalget, Miljø- og Trafikudvalget, Magistraten, Kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 6. februar 2023, pkt. 7:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til By- og Erhvervsstrategisk udvalg at forslaget til temarevision Grøn omstilling, tillæg nr. 4 til Kommuneplan 2021, godkendes med henblik på, at forslaget sendes i offentlig høring i 8 uger.

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til Klima-, Plan- og Boligudvalget samt Miljø- og Trafikudvalget, at forslaget til temarevision Grøn omstilling, tillæg nr. 4 til Kommuneplan 2021, tages til efterretning.

Beslutning fra Miljø- og Trafikudvalget 2022-25, 6. februar 2023, pkt. 26:

Miljø- og Trafikudvalget tog forslaget til temarevision Grøn omstilling, tillæg nr. 4 til Kommuneplan 2021, til efterretning.

Beslutning fra By- og Erhvervsstrategisk Udvalg 2022-2025, 6. februar 2023, pkt. 7:

By- og Erhvervsstrategisk udvalg udsatte sagen efter drøftelse.

Det aftaltes, at yderligere kommentarer og spørgsmål kan indsendes til forvaltningen inden udgangen af uge 7.

Indstilling 6. marts 2023, pkt. 10:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til By- og Erhvervsstrategisk udvalg at forslaget til temarevision Grøn omstilling, tillæg nr. 4 til Kommuneplan 2021, godkendes med henblik på, at forslaget sendes i offentlig høring i 8 uger.

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til Klima-, Plan- og Boligudvalget samt Miljø- og Trafikudvalget, at forslaget til temarevision Grøn omstilling, tillæg nr. 4 til Kommuneplan 2021, tages til efterretning.

Indstilling 13. marts 2023, pkt. 71:

By- og Erhvervsstrategisk udvalg indstiller, at forslaget til temarevision Grøn omstilling, tillæg nr. 4 til Kommuneplan 2021, godkendes med henblik på, at forslaget sendes i offentlig høring i 8 uger, idet udvalget dog vedtog ændringsforslagene i bilag 10 og ønsker følgende præcisering: "GENERELLE RAMMEBESTEMMELSER Bæredygtighed ved nybyggeri og renovering (side 36 i Rammer og retningslinjer)" (side 10-13 i bilag 2). Det præciseres, at der ved nybyggeri og renovering skal ses på CO₂-udledning i et livscyklusperspektiv og ikke kun i anlægsfasen."

Miljø- og Trafikudvalget tog forslaget til temarevision Grøn omstilling, tillæg nr. 4 til Kommuneplan 2021, til efterretning.

Klima-, Plan- og Boligudvalget tog forslaget til temarevision Grøn omstilling, tillæg nr. 4 til Kommuneplan 2021, til efterretning.

Bilag

Bilag 1 KPT Kommuneplan 2021 - Grøn Omstilling

Bilag 2 Forslag til ændringer af Hovedstruktur samt Rammer og retningslinjer

Bilag 3 Forslag til ændringer af kort i Rammer og retningslinjer

Bilag 4 Forslag til ændringer af redegørelse

Bilag 5 Høringsnotat

Bilag 6 Referat af borgermødet om grøn omstilling 14 juni 2022

Bilag 7 Miljøscreening af temarevision for grøn omstilling til kommuneplan 2021 v2.0_WCAG

Bilag 8 Høringsvar_Åben

Bilag 10 Spørgsmål og kommentarer_Maj

Bilag 11 Illustration med potentielle grønne akser med forslag til øst-vest akse ift. Hospitalsgrunden

Punkt 54: Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Ruben Kidde, 1. viceborgmester Lone Loklindt og forhenværende kommunalbestyrelsesmedlem David Munis Zepernick om at Frederiksberg skal opnå reel CO₂-neutralitet uden brug af biomasse

05.00.00-G01-96-21

Resume

Kommunalbestyrelsesmedlem Ruben Kidde, 1. viceborgmester og rådmand Lone Loklindt og tidligere kommunalbestyrelsesmedlem David Munis Zepernick har stillet forslag om, at biomasse til opvarmning ikke tælles med i bestræbelserne på at opnå klimaneutralitet i 2050. Det er uvist, hvorvidt det er teknisk muligt helt at udfase biomasse til 2050, da der på nuværende tidspunkt mangler tilgængelige teknologier med tilstrækkeligt potentiale til at kunne overtage biomassens rolle fuldt ud. De økonomiske konsekvenser af et mål om klimaneutralitet uden brug af biomasse er desuden ukendte, om end de forventes at være i betydeligt omfang. By-, Kultur- og Miljøområdet foreslår derfor, at spørgsmålet om biomassens fremtid og alternativer belyses nærmere i forbindelse med revidering af klimaplanen.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen fra Magistraten og Klima-, Plan- og Boligudvalget, f.s.v.a. processen om behandlingen af beslutningsforslaget.

Indstilling

Magistraten og Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller, at beslutningsforslaget om, at Frederiksberg skal opnå reel CO₂-neutralitet uden brug af biomasse henvises til behandling i forbindelse med drøftelse og vedtagelse af den kommende revision af klimaplanen i 2024.

Sagsfremstilling

Magistraten besluttede på mødet den 29. november 2021 at tilbagesende sagen til det daværende By- og Miljøudvalget. Siden Magistraten tilbagesendte sagen til fornyet behandling i fagudvalget, er der vedtaget et nyt budget, hvor forligspartierne er enige om at *"der i regi af CTR (Centralkommunernes transmissionselskab) arbejdes for brændselsfri fjernvarmeproduktion som varmepumper, geotermi og udfasning af naturgas – samt at mulighederne for at fremrykke udfasning af biomasse undersøges."*

Mulighederne for at fremrykke udfasning af biomasse vil blive undersøgt i samarbejde med bl.a. CTR og blive forelagt som grundlag for en drøftelse af emnet i forbindelse med den kommende revision af klimaplanen i 2024.

På den baggrund foreslår By-, Kultur- og Miljøområdet en revideret indstilling,

at forslaget, om at Frederiksberg skal opnå reel CO₂-neutralitet uden brug af biomasse, henvises til behandling i forbindelse med drøftelse og vedtagelse af den kommende revision af klimaplanen i 2024.

Tidligere sagsfremstilling (BMU 22. november 2021 og MAG 29. november 2021):

By- og Miljøudvalget udsatte på mødet den 25. oktober 2021 sagen.

Tidligere sagsfremstilling (BMU 25. oktober 2021):

By- og Miljøudvalget udsatte på mødet den 16. august 2021 sagen efter drøftelse, idet udvalget bad om yderligere oplysninger om muligheden for at opnå CO₂-neutralitet uden biomasse samt en vurdering af de økonomiske konsekvenser.

De tekniske og økonomiske konsekvenser af klimaneutralitet uden brug af biomasse kan der ikke umiddelbart og simpelt redegøres for henholdsvis vurderes. Der er komplicerede og stadig uafklarede tekniske forhold, og økonomien er betydelig - især hvis der uden videre fastlægges mål og tidsfrister, som ikke tager højde for, at tilstrækkelige teknologier endnu ikke er udviklet, eller at større eksisterende anlæg udfases eller omstilles i takt med tilgængelig teknologi og økonomisk rentable levetider. Derfor er der i DK2020 klimaplanen fokus på alternativer til biomasse, og dette indgår i samarbejdet med forsyningsselskaberne omkring udviklingen af fremtidens fjernvarme.

Fjernvarmen, der leveres til borgerne i Frederiksberg Kommune, kommer fra det storkøbenhavnske transmissionsnet, som dækker fra det centrale Frederiksberg og København over omegnskommuner til Roskilde og Køge. Varmen leveres af produktionsanlæg i hele systemets udbredelse, og det er de kommunalt ejede transmissionselskaber CTR og VEKS, som planlægger og har kontrakter for varmeproduktionen med ejere af varmeproduktionsanlæg gennem det fælles Varmelast.dk.

Der produceres varme og el på Amagerværket (ejet af HOFOR), Avedørværket og H.C. Ørsted Værket (ejet af Ørsted) samt Køge Kraftvarmeværk (ejet af VEKS). Herudover er der affaldsenergianlæggene ejet af henholdsvis ARC, ARGO og

Vestforbrænding.

Som beskrevet i besvarelsen af spørgsmålet om udfasning af biomasse i forbindelse med Magistratens behandlingen af DK2020 klimaplanen d. 8. marts 2021, så har omstillingen af hovedstadsområdet fjernvarmeforsyning de sidste 10-15 år primært fokuseret på at få udfaset kul, olie og naturgas fra systemet. Det er i høj grad sket ved omstilling til biomasse, der defineres som CO₂-neutralt og har været understøttet fra statens side, ligesom det i praksis har været det eneste alternativ til fossile kilder.

En fuld udfasning af biomasse fra fjernvarmen vil dermed skulle ske gennem transmissionselskaberne og gennem samarbejde og fælles beslutning med de øvrige ejerkommuner, herunder med sikring af den nødvendige økonomi og resulterende højere pris for varmekunderne, som kan påvirke fjernvarmens konkurrencemuligheder ift. individuel opvarmning.

Det er ikke muligt for forvaltningen at vurdere de økonomiske konsekvenser af en udfasning af biomasse, da denne beregning kræver transmissionselskabernes specialviden om levetid og kontraktforhold på de nuværende anlæg samt analyser af økonomi og teknisk formåen af de alternative tekniske løsninger. Der er dog ikke tvivl om, at en fuld udfasning vil kræve investeringer i milliardklassen, og at en optimal timing af en omstilling bør sættes i forhold til de indgåede kontrakter med de nuværende anlæg og en fælles afdækning i transmissionselskaberne af de alternative teknologiers potentiale og økonomi.

Som beskrevet i besvarelsen af spørgsmålet i forbindelse med Magistratens behandlingen af klimaplanen d. 8. marts 2021, så indeholder Frederiksberg Kommunes klimaplan et indsatsspor, hvor alternativer til biomasse understøttes bl.a. gennem Frederiksberg Forsyning og CTR. Transmissionselskaberne (herunder CTR) har desuden igangsat et samlet arbejde omkring "Fremtidens fjernvarmeforsyning i hovedstadsområdet 2050", som netop skal afdække, hvordan man sikrer fremtidens fjernvarme på bæredygtig vis.

By-, Kultur- og Miljørådets vurdering

Forvaltningen vurderer, at der er betydelige usikkerheder i de økonomiske og tekniske konsekvenser af en fuld udfasning af biomasse. Derfor anbefaler forvaltningen at afvente det pågående projekt "Fremtidens Fjernvarme i Hovedstadsområdet 2050" samt eventuelt nærmere analyser efterfølgende fra CTR, før et mål CO₂-neutralitet uden biomasse i et givent år kan vurderes og fremlægges til beslutning. Dette vil kunne indgå som en mulig ændring af mål i klimaplanen ved næste revision af DK2020 klimaplanen.

Tidligere sagsfremstilling (BMU 16. august 2021):

Kommunalbestyrelsen oversendte den 15. marts 2021 følgende forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Ruben Kidde, rådmand Lone Loklindt og kommunalbestyrelsesmedlem David Munis Zepernick om at Frederiksberg skal opnå reel CO₂-neutralitet uden brug af biomasse.

"Radikale Venstre foreslår at skærpe Frederiksberg Kommunes klimamålsætning, således at biomasse til opvarmning ikke kan tælles med i bestræbelserne på at opnå klimaneutralitet i 2050.

Motivation:

Det er pt. Frederiksberg Kommunes mål, at Frederiksberg som by skal være klimaneutral i 2030 og med 100 % reduktion i 2050. Konkret dækker 2030 målet over, at kommunen dér skal have opnået mindst 85% reduktion i drivhusgasudledningen i forhold til 2005, og at de resterende op til 15 % reduktion kan opnås ved tiltag til reduktion af drivhusgasser uden for kommunen. I 2050 skal drivhusgasudledningen være reduceret med 100 % i forhold til 2005 uden anvendelse af kompenstationstiltag.

Radikale Venstre ser gerne, at kommunen løfter ambitionsniveauet og de grønne målsætninger på en række områder. Ikke mindst når det gælder afhængigheden af afbrænding af biomasse i varmeforsyningen. For selvom biomassen har fået os ud af fossile brændsler, så mener vi ikke, det er en bæredygtig tilgang for kommunen at indregne biomassen som 0-udleder af drivhusgasser i et perspektiv, der rækker næsten 30 år frem.

Radikale Venstre foreslår at skærpe Frederiksberg Kommunes 2050-mål for klimaneutralitet, således at biomasse til opvarmning ikke tæller med som CO₂-neutralt. Dette skal sikre en omstilling, hvor vi, med respekt for forsyningsikkerheden, får biomassen ud så hurtigt som muligt, samtidig med at mere bæredygtige energikilder så som varmepumper og geotermi osv. tager over."

Bemærkninger til forslaget

I forbindelse med den politiske drøftelse af DK2020 klimaplan i By- og Miljøudvalget den 1. marts 2021 blev forvaltningen bedt om at forholde sig til Radikale Venstres forslag om, at CO₂-neutralitet senest i 2050 skal ske uden, at biomasse til opvarmning indgår som en del af energimikset. Besvarelse på, hvordan spørgsmålet om biomasse håndteres i

klimaplanen og hvordan skærpselser er muligt i forbindelse med senere udvikling af klimaplanen, blev indarbejdet i sagen i Magistraten den 8. marts 2021, og med disse oplysninger blev DK2020 Klimaplanen vedtaget i Kommunalbestyrelsen den 15. marts 2021.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

By-, Kultur og Miljøområdet vurderer, at Frederiksberg Kommune med den vedtagne DK2020 klimaplan allerede har fokus på at understøtte alternativer til biomasse i fjernvarmens kraftvarme, og at der i DK2020 klimaplanen er indlagt løbende evaluering og revidering af mål og handlinger, hvor der er mulighed for at skærpe målsætninger og indsatser. Forvaltningen anbefaler derfor, at beslutningsforslaget ikke tiltrædes, men i stedet at følge kommunens nyligt vedtagne DK2020 klimaplan, og at spørgsmålet om biomasse i fjernvarmen i 2050 således indgår som en del af den løbende evaluering og revidering af denne.

Økonomi

Der er ikke direkte forbundet økonomi med sagen, men en beslutning om fuld udfasning af biomasse til 2050 vil have økonomiske konsekvenser, som i så fald skal belyses nærmere. Ressourcer til at sikre fokus på alternativer til biomasse i udviklingen af fjernvarmesystemet, findes i midler afsat til klimaplanen.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Klima-, Plan- og Boligudvalget, Magistraten, Kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 16. august 2021, pkt. 232:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

at forslaget om, at Frederiksberg skal opnå reel CO₂-neutralitet uden brug af biomasse ikke tiltrædes, idet alternativer til biomasse i fjernvarmen indgår i DK2020 Klimaplanen og da en skærpselse af målsætning i givet fald bør indgå i den løbende evaluering og revidering af denne.

Beslutning fra By- og Miljøudvalget 2018-21, 16. august 2021, pkt. 232:

By- og Miljøudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Indstilling 25. oktober 2021, pkt. 345:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

at forslaget om, at Frederiksberg skal opnå reel CO₂-neutralitet uden brug af biomasse ikke tiltrædes, idet alternativer til biomasse i fjernvarmen indgår i DK2020 Klimaplanen, og da en skærpselse af målsætning i givet fald bør indgå i den løbende evaluering og revidering af denne.

Beslutning fra By- og Miljøudvalget 2018-21, 25. oktober 2021, pkt. 345:

By- og Miljøudvalget udsatte sagen.

Indstilling 22. november 2021, pkt. 377:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

at forslaget om, at Frederiksberg skal opnå reel CO₂-neutralitet uden brug af biomasse ikke tiltrædes, idet alternativer til biomasse i fjernvarmen indgår i DK2020 Klimaplanen, og da en skærpselse af målsætning i givet fald bør indgå i den løbende evaluering og revidering af denne.

Beslutning fra By- og Miljøudvalget 2018-21, 22. november 2021, pkt. 377:

Et flertal i By- og Miljøudvalget (Nikolaj Bøgh, Aleksandra Dessoy, Flemming Brank og Brian Holm) indstiller, at forslaget om, at Frederiksberg skal opnå reel CO₂-neutralitet uden brug af biomasse ikke tiltrædes, idet alternativer til biomasse i fjernvarmen indgår i DK2020 Klimaplanen, og da en skærpselse af målsætning i givet fald bør indgå i den løbende evaluering og revidering af denne.

Et mindretal i By- og Miljøudvalget (Ruben Kidde og Thyge Enevoldsen) indstiller, at forslaget tiltrædes..

Et mindretal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Gunvor Wibroe og Balder Mørk Andersen) tog forbehold.

Indstilling 29. november 2021, pkt. 482:

Et flertal i By- og Miljøudvalget (Nikolaj Bøgh, Aleksandra Dessoy, Flemming Brank og Brian Holm) indstiller, at forslaget om, at Frederiksberg skal opnå reel CO₂-neutralitet uden brug af biomasse ikke tiltrædes, idet alternativer til biomasse i fjernvarmen indgår i DK2020 Klimaplanen, og da en skærpselse af målsætning i givet fald bør indgå i den

løbende evaluering og revidering af denne.

Et mindretal i By- og Miljøudvalget (Ruben Kidde og Thyge Enevoldsen) indstiller, at forslaget tiltrædes.

Et mindretal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Gunvor Wibroe og Balder Mørk Andersen) tog forbehold.

Indstilling 6. februar 2023, pkt. 25:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at forslaget om, at Frederiksberg skal opnå reel CO₂-neutralitet uden brug af biomasse ikke tiltrædes, idet alternativer til biomasse i fjernvarmen indgår i DK2020 Klimaplanen, og da en skærpelse af målsætning i givet fald bør indgå i den løbende evaluering og revidering af denne.

Beslutning fra Klima-, Plan- og Boligudvalget 2022-25, 6. februar 2023, pkt. 25:

Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller, at forslaget om, at Frederiksberg skal opnå reel CO₂-neutralitet uden brug af biomasse henvises til behandling i forbindelse med drøftelse og vedtagelse af den kommende revision af klimaplanen i 2024.

Indstilling 6. marts 2023, pkt. 56:

Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller, at beslutningsforslaget om, at Frederiksberg skal opnå reel CO₂-neutralitet uden brug af biomasse henvises til behandling i forbindelse med drøftelse og vedtagelse af den kommende revision af klimaplanen i 2024.

Punkt 55: Nye kriterier for sammenlægning af beboelseslejligheder

03.01.00-G01-6-16

Resume

Magistraten udsatte på mødet den 16. januar sagen om nye kriterier for sammenlægning af beboelseslejligheder, idet der ønskedes en sammenfattende forenklet sagsfremstilling med tydeliggørelse af indstillingen.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen forkastede mindretalsindstillingen fra Venstre i Magistraten med 27 stemmer (C, Ø, A, B, F) mod 2 stemmer (V).

Kommunalbestyrelsen forkastede mindretalsindstillingen fra Det Konservative Folkeparti i Klima-, Plan- og Boligudvalget med 17 stemmer (Ø, A, B, V, F) mod 12 stemmer (C), idet Venstre ikke kunne støtte mindretalsindstillingen under hensyn til forvaltningens anbefaling, jf. sagsfremstillingen.

Kommunalbestyrelsen tiltrådte flertalsindstillingen fra Magistraten og Klima-, Plan- og Boligudvalget udvalg med 15 stemmer (Ø, A, B, F) mod 14 stemmer (C, V).

Indstilling

Et flertal i Magistraten (Borgmesteren, Gunvor Wibroe, Nikolaj Bøgh, Alexandra Dessoy, Merete Winther Hildebrandt, Helle Sjelle, Laura Lindahl, Mette Bang Larsen, Thyge Enevoldsen, Lone Loklindt, Freja Fokdal og Lotte Kofoed) og Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller:

1. at grænsen for, hvornår man som udgangspunkt kan regne med at få tilladelse til en sammenlægning af beboelseslejligheder, nedsættes fra 160 m² til 145 m² (lovmæssigt er grænsen 130 m²).
2. at i sammenlægningssager over 145 m², hvor der er særlige sociale eller sundhedsmæssige forhold for et af husstandens medlemmer, kan der efter en konkret vurdering gives tilladelse. Disse sager afgøres i fremtiden af forvaltningen
3. at i sammenlægningssager over 145 m², hvor ejendommen oprindeligt er opført som enfamiliehus og tidligere har været benyttet til bolig for én husstand, eller hvor der er tale om oprindelige ”store” lejligheder, vil boligen kunne tilbageføres. Disse sager afgøres i fremtiden af forvaltningen.
4. at et nyt kriterie giver mulighed for at sammenlægge lejligheder i villaer, hvor der ikke tidligere har været tale om et enfamiliehus. Det kan komme på tale, hvis ejendommen ud fra en konkret, arkitektonisk vurdering kan opfattes som et enfamiliehus og vil optræde naturligt som enfamiliehus i forhold til de omkringliggende ejendomme. Disse sager afgøres af udvalget.

Et mindretal i Magistraten (Nikolaj Bøgh, Alexandra Dessoy, Merete Winther Hildebrandt, Helle Sjelle, Laura Lindahl og Jan E. Jørgensen) og et mindretal i Klima-, Plan- og Boligudvalget (Nikolaj Bøgh, Brian Holm og Anders Storgaard) indstiller, at forslaget om et ekstra kriterium, der gør det muligt at sammenlægge lejligheder på op til 175 m², hvor der er særlige familiemæssige forhold, tiltrædes.

Et flertal i Magistraten (Borgmesteren, Gunvor Wibroe, Mette Bang Larsen, Thyge Enevoldsen, Lone Loklindt, Freja Fokdal og Lotte Kofoed) indstiller, at forslaget fra mindretallet i Klima-, Plan- og Boligudvalget om et ekstra kriterium ikke tiltrædes.

Et mindretal i Magistraten (Jan E. Jørgensen) indstiller, at den angivne grænse på 145 m² generelt hæves til 175 m².

Sagsfremstilling

Magistraten udsatte sagen på møde den 6. februar 2023, idet forvaltningen blev anmodet om at gengive de nye kriterier under indstillingen i sagen og herunder også ændringsforslaget fra Det Konservative Folkeparti, der ikke vandt flertal i fagudvalgsbehandlingen, men som Venstre tilsluttede sig på Magistratens møde. De specifikke nye kriterier og ændringsforslaget er således gengivet i sagens indstilling ovenfor.

Fsva. ændringsforslaget er det forvaltningens vurdering - jf. vedlagte fagudvalgssag (af 16. januar 2023) - at der i givet fald i den enkelte sag vil skulle foretages en konkret vurdering af udvalget. Da der kan være tale om meget forskelligartede familiemæssige situationer, vil det være vanskeligt at opstille egentlige saglige kriterier for behandling af denne type sager. Forvaltningen anbefaler derfor, at dette kriterie ikke indgår i den nye praksis.

Sagsfremstilling af 6. februar 2023:

Et flertal i Klima-, Plan- og Boligudvalget anmodede på møde den 31. januar 2022 om, at forslag til nye kriterier, der begrænser mulighederne for lejlighedssammenlægninger, skulle indgå i drøftelserne af det boligpolitiske udspil "Udbygning af den blandede by".

I forlængelse heraf besluttede Kommunalbestyrelsen på møde den 20. juni 2022, at grænsen for sammenlægninger af lejligheder skulle nedsættes fra 160 til 145 m², hvilket efterfølgende er vedtaget af Magistraten og Kommunalbestyrelsen den 20. juni 2022 i forbindelse med behandlingen af det boligpolitiske udspil.

På Klima-, Plan og Boligudvalgets møde den 9. januar 2023 besluttede udvalget – efter flere behandlinger og efter behandling af et ændringsforslag fra Det Konservative Folkeparti, der ikke fandt flertal – énstemmigt at vedtage nye kriterier. Udvalget besluttede dog samtidig at sende beslutningen til Magistraten for at de øvrige partier, der ikke er repræsenteret i udvalget, kunne blive inddraget i beslutningen.

Magistraten anmodede på møde den 30. januar om, at sagen blev yderligere belyst. På den baggrund genforelægges de nye kriterier for lejlighedssammenlægninger herunder.

De nye kriterier giver følgende ændringer i forhold til de tidligere kriterier, der blev vedtaget i 2016:

- Grænsen for, hvornår man som udgangspunkt kan regne med at få tilladelse til en sammenlægning af beboelseslejligheder, nedsættes fra 160 m² til 145 m² (lovmæssigt er grænsen 130 m²).
- I sammenlægningssager over 145 m², hvor der er særlige sociale eller sundhedsmæssige forhold for et af husstandens medlemmer, kan der efter en konkret vurdering gives tilladelse. Disse sager afgøres i fremtiden af forvaltningen.
- I sammenlægningssager over 145 m², hvor ejendommen oprindeligt er opført som enfamiliehus og tidligere har været benyttet til bolig for én husstand, eller hvor der er tale om oprindelige "store" lejligheder, vil kunne tilbageføres. Disse sager afgøres i fremtiden af forvaltningen.
- Et nyt kriterie giver mulighed for at sammenlægge lejligheder i villaer, hvor der ikke tidligere har været tale om et enfamiliehus. Det kan komme på tale, hvis ejendommen ud fra en konkret, arkitektonisk vurdering kan opfattes som et enfamiliehus og vil optræde naturligt som enfamiliehus i forhold til de omkringliggende ejendomme. Disse sager afgøres af udvalget.

De fremtidige kriterier foreslås derfor som følger (idet udvalget fortsat vil få en halvårlig status, så udviklingen kan følges):

Størrelse	Kriterie	Beslutningskompetence
Op til samlet 130 m ²	Alle ansøgninger imødekommes efter retningslinjerne i Lov om boligforhold	Afgøres af forvaltningen
131 m ² -145 m ²	Alle ansøgninger imødekommes efter samme retningslinjer som i sammenlægninger op til 130 m ²	Afgøres af forvaltningen
	Særlige sociale eller sundhedsmæssige forhold for et af husstandens medlemmer	Afgøres af forvaltningen
	Ejendomme, der er opført som enfamiliehuse og benyttet til bolig for én husstand eller oprindelige "store" lejligheder, der tilbageføres	Afgøres af forvaltningen
Større end 145 m ²	Ejendomme, der ikke er opført som enfamiliehuse, men som sammenlægges til enfamiliehuse, ud fra en konkret vurdering af, om ejendommen efter en arkitektonisk vurdering opfattes som et enfamiliehus, samt om det vil optræde naturligt som enfamiliehus i forhold til de omkringliggende ejendomme.	Afgøres af udvalget

Lovgrundlag

Lov om boligforhold, Kapitel 1, §3, Forbud mod nedlæggelse af boliger:

"Det er ikke tilladt at nedlægge en bolig helt eller delvis uden kommunalbestyrelsens samtykke. Dette gælder, hvad enten nedlæggelsen sker ved nedrivning, ved hel eller delvis sammenlægning af to eller flere boliger, eller ved at boligen helt eller delvis tages i brug til andet end beboelse. 1. og 2. pkt. gælder tilsvarende for enkeltværelser i boliger, der i en lokalplan er fastlagt til helårsboliger, og enkeltværelser, der hidtil har været benyttet til beboelse, når værelserne ikke er en del af udlejerens beboelseslejlighed eller en del af et en- eller tofamilieshus, som udlejeren bebor.

Stk. 2 Kommunalbestyrelsen kan bortset fra de i stk. 1, 3. pkt., omhandlede enkeltværelser ikke nægte samtykke efter stk. 1 til sammenlægning af boliger, jf. dog stk. 3, når følgende betingelser er opfyldt:

1. Ingen af de boliger, der tilvejebringes, må have et bruttoetageareal på mere end 130 m².
2. Boligerne skal være ledige, uden at dette skyldes opsigelse fra udlejerens side efter § 170 eller § 171, stk. 1, nr. 1 eller 2, i lov om leje.
3. Boligerne, hvis areal forøges, skal være ledige som anført under nr. 2 eller beboet af beboere, der ønsker at overtage den udvidede bolig."

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

Der er fortsat behov for retningslinjer, som sikrer, at borgerne ved, hvad de kan forvente, når de ønsker at sammenlægge boliger. Der er samtidig flere modstridende hensyn, der skal afvejes. På den ene side, at en lejlighedssammenlægning principielt betyder nedlæggelse af en mindre og dermed billig(-ere) bolig. På den anden side at give mulighed for, at f.eks. en familie kan få en større bolig der, hvor de allerede bor, og således kan blive i deres nærområde. Det er forvaltningens vurdering, at der med ovenstående forslag til kriterier opnås en god balance mellem de forskellige hensyn. Det vil i langt de fleste sager også være tydeligt for borgerne, om de vil kunne forvente tilladelse eller afslag til lejlighedssammenlægning.

Det er samtidig forvaltningens vurdering, at en nedsættelse af det tidligere arealkrav fra 160 m² til 145 m² samt en vedtagelse af kriterier for sammenlægning, hvor særlige sociale helbredsmæssige forhold for et af husstandens medlemmer kan indgå i vurderingen, vil være med til at begrænse muligheden for lejlighedssammenlægninger. Samtidig vil det fortsat være muligt at sammenlægge to meget små lejligheder, der hver især er svære at anvende som familiebolig, til en større og mere familievenlig bolig.

Med de foreslåede kriterier delegeres flere afgørelser til forvaltningen. Der lægges derfor op til, at udvalget stadig vil få en halvårlig status, så udviklingen fortsat kan følges.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

nej

Behandling

Klima-, Plan- og Boligudvalget, Magistraten, Kommunalbestyrelsen

Historik

Beslutning fra Magistraten 2022-25, 6. februar 2023, pkt. 44:

Magistraten udsatte sagen, idet de specifikke nye kriterier skal fremgå under indstillingen i sagen, herunder skal også fremgå ændringsforslaget fra Det Konservative Folkeparti under fagudvalgsbehandlingen, som Venstre tilsluttede sig på mødet i Magistraten.

Indstilling 6. februar 2023, pkt. 44:

Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller at nye kriterier for lejlighedssammenlægninger godkendes.

Indstilling 6. marts 2023, pkt. 55:

Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller:

1. at grænsen for, hvornår man som udgangspunkt kan regne med at få tilladelse til en sammenlægning af beboelseslejligheder, nedsættes fra 160 m² til 145 m² (lovmæssigt er grænsen 130 m²).

2. at i sammenlægningssager over 145 m², hvor der er særlige sociale eller sundhedsmæssige forhold for et af husstandens medlemmer, kan der efter en konkret vurdering gives tilladelse. Disse sager afgøres i fremtiden af forvaltningen
3. at i sammenlægningssager over 145 m², hvor ejendommen oprindeligt er opført som enfamiliehus og tidligere har været benyttet til bolig for én husstand, eller hvor der er tale om oprindelige ”store” lejligheder, vil boligen kunne tilbageføres. Disse sager afgøres i fremtiden af forvaltningen.
4. at et nyt kriterie giver mulighed for at sammenlægge lejligheder i villaer, hvor der ikke tidligere har været tale om et enfamiliehus. Det kan komme på tale, hvis ejendommen ud fra en konkret, arkitektonisk vurdering kan opfattes som et enfamiliehus og vil optræde naturligt som enfamiliehus i forhold til de omkringliggende ejendomme. Disse sager afgøres af udvalget.

Et mindretal i Klima-, Plan- og Boligudvalget bestående af Nikolaj Bøgh, Brian Holm og Anders Storgaard har stillet forslag om, at der tilføjes et ekstra kriterie, der gør det muligt at sammenlægge lejligheder på op 175 m², hvor der er særlige familiemæssige forhold. Venstre (Jan E. Jørgensen) tilsluttede sig forslaget på mødet i Magistraten den 6. februar.

Bilag

Kopi af sagsfremstilling af 160123 inkl. bilag

Punkt 56: Indtægts- og udgiftsbevilling til EU-projekt om Smart City teknologi

00.03.04-Ø34-1-23

Resume

Frederiksberg Kommune er en aktiv part i fællesskabet Gate 21, hvor en række kommuner, regioner og andre aktører samarbejder om den grønne omstilling. I regi heraf er flere kommuner i både Danmark og Sverige gået sammen med bl.a. Roskilde Universitet og DTU i en tværregional Innovations- og teknologitaskforce (Innotech) om udvikling og brugen af teknologier i byens drift, som hjælper kommunerne i den grønne omstilling. Projektet er finansieret af Interreg-midler fra EUs pulje til den tværgående ØKS-region (Øresund, Kattgat, Skagerrak). Derfor beder forvaltningen om godkendelse af en indtægts- og udgiftsbevilling, således kommunen kan lægge ud for udgifter og få pengene refunderet igennem projektet. Projektet er udgiftsneutralt for kommunen og løber i perioden 2023-2025.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten, Klima-, Plan- og Boligudvalget og Miljø- og Trafikudvalget indstiller,

at der meddeles henholdsvis indtægts- og udgiftsbevillinger under Magistraten på 0,8 mio. kr. i 2023, 0,9 mio. kr. i 2024 samt 0,7 mio. kr. i 2025 til indtægter og udgifter vedr. den tværregionale innovations- og teknologitaskforce (Innotech) i regi af Gate 21, finansieret af tilskudsmidler fra EU's Interreg-program.

Sagsfremstilling

Frederiksberg Kommune har igennem mange år gennemført projekter i samarbejdsorganisationen GATE 21, hvor en række kommuner og regioner i fællesskab arbejder for fremskridt i en grønne omstilling. Det er også i det regi, at Frederiksberg har udviklet en markant position på brugen af Smart City-teknologier, som er intelligent styring af byens drift med fx sensorteknologier, hvilket bl.a. har været brugt i vores klimatilpasningsprojekter på Langelands Plads og Rahbeks Allé.

Der er en række teknologier, fx kameraløsninger, algoritmer og kunstig intelligens, som nu er så udviklede, at de i højere grad er klar til at blive driftssat end tidligere. Der er dog nogle barrierer, som gør, at kommuner generelt har svært at tage disse teknologier i brug. Derfor har EU-kommissionen via Interreg-midler til regional udvikling (i Øresund, Kattgat og Skagerrak-området) bevilliget midler til en Innovations- og teknologitaskforce, en såkaldt Innotech, hvor både svenske og danske kommuner samt forskningsinstitutioner og erhvervsliv samarbejder om at udvikle, afprøve og modne teknologier og samtidig nedbryde de barrierer, som er i den kommunale virkelighed for at tage teknologierne i brug. Det kan fx være GDPR-problemstillinger, skaleringsmuligheder, leverandørsamarbejde, teknologiforståelse og dokumentation.

Frederiksberg Kommune har deltaget i udarbejdelsen af ansøgningen til EU-kommissionen og har en fremtrædende rolle i flere af delprojekterne, hvor kommunerne i projektet naturligt har fokus på at stille sig til rådighed som testområde for teknologierne. Frederiksberg er bl.a. den ledende partner på Klima/Vand-delprojektet, som bl.a. omhandler brugen af klimatilpasning i byrummet og ikke mindst vandkvalitet og genbrug af det opsamlede vand. Samtidig deltager Frederiksberg Kommune i tre andre delprojekter, herunder: Udviklingen af en 3D-bymodel, teknologier til måling og tilsyn med byens tilstand (fx brug af kameraer til vejtilsyn, registrering af træer mv.) samt den opsamlende taskforce, som skal arbejde med barriererne for kommunerne og dokumentation. Derudover er der god mulighed for erfaringsudveksling med grupperne, som arbejder med mobilitet i by og land, smarte bygninger og andre tværgående problemstillinger med GDPR mv.

I alt deltager 19 parter i projektet, som både omfatter både danske og svenske kommuner, herunder bl.a. Frederiksberg, Aarhus og Høje Taastrup, Region Sjælland samt DTU, Roskilde Universitet og Innovation Skåne. Indtil videre er der bevilget ca. 3,8 mio. euro til projektet, hvoraf Frederiksbergs andel forventes at være ca. 313.800 euro fordelt stort set ligeligt over tre år i perioden 2023-2025. Beløbet dækker udgifter til indkøb og installation forsøgsteknologier og til finansiering af medarbejdertimer. Der skal derfor laves en indtægts- og udgiftsbevilling på By-, Kultur- og Miljøområdet, som formelt skal godkendes af Kommunalbestyrelsen. Der skal undervejs aflægges selvstændigt regnskab og revision til EU-kommissionen. I alt vurderes projektet at være udgiftsneutralt for Frederiksberg Kommune.

Økonomi

Sagen er udgiftsneutral for Frederiksberg Kommune, idet midler fra EUs Interreg-program forventes at dække projektudgifterne på op til 313.800 euro - svarende til ca. 2,3 mio. kr. Heraf forventes ca. 1,2 mio. kr. at dække udgifterne

til en projektmedarbejder i de tre år, som projektet løber.

Bevilling til Innotech	2023	2024	2025	I alt
Euro	100.927	118.713	94.160	313.800
I DKK (ved kurs 7,45)	751.906	884.412	701.492	2.337.810

Der er ikke moms på midler fra EU.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Klima-, Plan- og Boligudvalget, Miljø- og Trafikudvalget, Magistraten, Kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 13. marts 2023, pkt. 72:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

at der meddeles henholdsvis indtægts- og udgiftsbevillinger under Magistraten på 0,8 mio. kr. i 2023, 0,9 mio. kr. i 2024 samt 0,7 mio. kr. i 2025 til indtægter og udgifter vedr. den tværregionale innovations- og teknologitaskforce (Innotech) i regi af Gate 21, finansieret af tilskudsmidler fra EU's Interreg-program.

Indstilling 13. marts 2023, pkt. 46:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

at der meddeles henholdsvis indtægts- og udgiftsbevillinger under Magistraten på 0,8 mio. kr. i 2023, 0,9 mio. kr. i 2024 samt 0,7 mio. kr. i 2025 til indtægter og udgifter vedr. den tværregionale innovations- og teknologitaskforce (Innotech) i regi af Gate 21, finansieret af tilskudsmidler fra EU's Interreg-program.

Indstilling 13. marts 2023, pkt. 35:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

at der meddeles henholdsvis indtægts- og udgiftsbevillinger under Magistraten på 0,8 mio. kr. i 2023, 0,9 mio. kr. i 2024 samt 0,7 mio. kr. i 2025 til indtægter og udgifter vedr. den tværregionale innovations- og teknologitaskforce (Innotech) i regi af Gate 21, finansieret af tilskudsmidler fra EU's Interreg-program.

Beslutning fra Miljø- og Trafikudvalget 2022-25, 13. marts 2023, pkt. 46:

Miljø- og Trafikudvalget indstiller,

at der meddeles henholdsvis indtægts- og udgiftsbevillinger under Magistraten på 0,8 mio. kr. i 2023, 0,9 mio. kr. i 2024 samt 0,7 mio. kr. i 2025 til indtægter og udgifter vedr. den tværregionale innovations- og teknologitaskforce (Innotech) i regi af Gate 21, finansieret af tilskudsmidler fra EU's Interreg-program.

Beslutning fra Klima-, Plan- og Boligudvalget 2022-25, 13. marts 2023, pkt. 35:

Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller,

at der meddeles henholdsvis indtægts- og udgiftsbevillinger under Magistraten på 0,8 mio. kr. i 2023, 0,9 mio. kr. i 2024 samt 0,7 mio. kr. i 2025 til indtægter og udgifter vedr. den tværregionale innovations- og teknologitaskforce (Innotech) i regi af Gate 21, finansieret af tilskudsmidler fra EU's Interreg-program.

Bilag

Bevillingsskema - Innotech (udgifts- og indtægsbevilling)

Punkt 57: Klimafonden ændret anlægsbevilling med nye projekter for 2023

82.09.00-P20-1-23

Resume

Der er i 2023 udmøntet 1,5 mio. kr. til projektet ”Energieffektiv drift af svømmehaller” i regi af Klimafonden. Projektet vil medføre en varig merudgift på 0,5 årsværk og vurderes derfor ikke at være rentabelt. Med denne sag annulleres anlægsbevillingen til sagen ”Energieffektiv drift af svømmehaller”, og de afsatte midler på 1,5 mio. kr. ønskes anlægsbevillet til nye energieffektive projekter om henholdsvis lysstyring og prædiktiv varmestyring. 1,25 mio. kr. af de nye projekter er låneadgangsgivende. Den årlige driftsbesparelse ved de nye energieffektive projekter er ca. 0,5 mio. kr. fra 2024 og frem.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten og Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller,

1. at anlægsbevilling på 1,5 mio. kr. til projektet ”Energieffektiv drift af svømmehaller” nulstilles, samt at rådighedsbeløb på 1,5 mio. kr. i 2023 omplaceres til nye energieffektive projekter om henholdsvis lysstyring og prædiktiv varmestyring,
2. at der meddeles anlægsbevilling på 1,5 mio. kr. under Magistraten til nye energieffektiviserende projekter i regi af Klimafonden jf. tabel 1 finansieret af ovenstående om-placering i 2023,
3. at den årlige driftsbesparelse på 160.000 kr. knyttet til det annullerede projekt ”Energieffektiv drift af svømmehaller” håndteres i de forventede regnskaber i 2023,
4. at den årlige driftsbesparelse på 160.000 kr. knyttet til det annullerede projekt ”Energieffektiv drift af svømmehaller” fra 2024 og frem flyttes fra Magistraten til Klima-, Plan- og Boligudvalget,
5. at den årlige merbesparelse på driften på 290.000 kr. indarbejdes i budgettet fra 2024 fordelt på de ansvarlige udvalg - henholdsvis 162.000 kr. på Klima-, Plan- og Boligudvalget; 100.000 kr. på Miljø- og Trafikudvalget samt 28.000 kr. på Kultur- og Fritidsudvalget - og indgår i budgetforbedringskataloget til budget 2024.

Sagsfremstilling

I forbindelse med Klimafonden 2021-2025 er der i 2023 udmøntet 1,5 mio. kr. til anlægsprojektet ”Energieffektiv drift af svømmehaller”. Projektet består af en overdækning af badebassiner med termoduge i Damsøbadet, Flintholm Svømmehal og Frederiksberg Svømmehal. Projektet var antaget at give en samlet økonomisk gevinst på 160.000 kr. årligt. De nye energieffektiviserende projekter jf. tabel 1 antages at give en samlet økonomisk gevinst på 450.000 kr. årligt fra 2024.

Projektideen med at overdække badebassinerne var god, og ville medføre energieffektiviseringer. De praktiske forhold var dog ikke fuldt afdækket ved indstilling af projektet. Muligheden for etablering af termoduge til afdækning af bassinerne i de tre svømmehaller er nu undersøgt. Både i forhold til om det er teknisk muligt, og om hvorvidt det er økonomisk rentabelt. Konklusionen er her, at det ikke er muligt at gennemføre, og at det samtidig ikke er rentabelt.

For *Frederiksberg Svømmehal* er det vurderet, at etablering af termoduge ikke kan anbefales, da opsætning vil skæmme svømmehallens arkitektoniske indre i væsentlig grad. For *Flintholm Svømmehal* vurderes det ikke teknisk muligt at etablere termodug på grund af flugtvejsforhold samt fysisk placering af rutsjebanen. *Damsøbadet* drives i ydertimerne af frivillige. Etablering af overdækningerne vil enten kræve, at de frivillige møder tidligere ind, alternativt at der afsættes ca. 0,5 årsværk til åbning og lukning, da termodugene skal afmonteres minimum 1 time før åbning.

Udover de praktiske udfordringer og behovet for årsværk til drift kommer udgifter til pleje og service af termodugene. Der er her tale om vedblivende merudgifter, som medfører, at tilbagebetalingstiden forøges. Løsningen er derfor ikke længere økonomisk rentabelt eller teknisk mulig at udføre for de tre svømmehaller.

Ny projektportefølje for energieffektiviseringsprojekter

Der foreslås i stedet en ny portefølje af energieffektiviserende projekter. I indeværende sag ønskes derfor en omplacering af de udmøntede 1,5 mio. kr. af klimafondsmidlerne fra overdækning af bassiner i svømmehaller til en række energieffektiviseringsprojekter, der samtidig forventes at medføre en større energieffektivisering, og dermed har en kortere tilbagebetalingstid. Det handler dels om projekter med lysstyring, udskiftning af lysarmaturer og lyskilder på en række ejendomme samt om et forsøgsprojekt med prædiktiv varmestyring.

Projekterne om lysstyring, udskiftning af armaturer og lyskilder rækker over flere ejendomme og omhandler udskiftning af ældre armaturer og lyskilder til mere energieffektive modeller samt opsætning af sensorer til lysstyring. Projekterne vil medføre betydelige energieffektiviseringer, og har derfor en kort tilbagebetalingstid. Der er samtidig tale om rettidig

omhu, da en række lyskilder udfases i august 2023, hvorefter der er et begrænset lager af denne type lyskilder. Der er derfor både tale om en energieffektivisering og en sikring af den fortsatte belysning på ejendommene. Belysningsprojekter kan have længere tilbagebetalingstider, da der typisk etableres både øget og forbedret belysning, end der er i dag. Dette bidrager fx til bedre undervisningsmiljø på skolerne til glæde for både lærere og elever.

Udskiftningen af armaturer og lyskilder er en god case med energieffektiviseringer og opstart på et kommende behov for udskiftning af armaturer og lyskilder som følge af udfasningen af en række lyskilder. Muligheden for at forsætte denne indsats på kommunens øvrige ejendomme vil indgå i det kommende budgetmateriale. Der er ligeledes låneadgang til investeringen, da der er tale om elbesparelser.

Pilotprojekt med prædiktiv varmestyring handler om at optimere bygningernes varmekonsum ved hjælp af kunstig intelligens. Brugernes påvirkes ikke, da komforttemperaturen i brugstiden fastholdes samtidig med, at varmekonsumet reduceres markant udenfor bygningernes brugstid. Der er her tale om et pilotprojekt, der kan udvides på kommunens øvrige større ejendomme, hvis det resulterer i de forventede energibesparelser. I modsætning til belysningsprojekterne vurderes det ikke, at der kan opnås låneadgang til projektet.

Beskrivelse af de enkelte projekter med ejendomme, anlægsudgifter og effekt fremgår af tabel 1.

Projekt	Beskrivelse	Anlægsudgift	Effekt	Effekt	Tbt*
		kr.	kr./år	Ton CO ₂ e/år	År
Projekter om lysstyring					
<i>Skolen ved Søerne</i>	Etablering af dagslysstyring.	50.000	3.000	0,1	16
<i>Skellet</i>	Renovering af dele af både den indvendige og udvendige belysning på Skellet. Dele af den udvendige belysning er uhensigtsmæssigt udformet og generer naboerne med lysforurening. Dette afhjælpes ved renoveringen, hvilket vil være en sidegevinst til besparelsen på energi- og klimabudgettet.	400.000	100.000	4,9	4
<i>KU:BE</i>	Udskiftning af lysstofrør til mere energirigtige LED-rør	175.000	70.000	3,3	3
<i>Skolen på Duevej</i>	Renovering af lysinstallationer i hovedbygningen, herunder udskiftning af armaturer og lysstofrør til LED-paneler. Der etableres også dagslysstyring samt bevægelsessensorer.	450.000	35.000	1,7	12
<i>Frederiksberg Rådhus</i>	Udskiftning af lysstofrør til LED-belysning med dagslysstyring ved kontorer på fjerde sal mod nord.	80.000	14.000	0,7	6

<i>Kedelhallen</i>	Udskiftning af konventionelle lyskoblere til LED i den store hal og lille hal.	120.000	28.000	1,3	4
--------------------	--	---------	--------	-----	---

Projekter om prædiktiv varmestyring

<i>Prædiktiv varmestyring</i>	Prædiktiv varmestyring optimerer bygningernes varmeforbrug, så komforttemperaturen i brugstiden fastholdes samtidig med at varmeforbruget reduceres markant udenfor bygningens brugstid. Indenfor brugstiden vil det være det eksisterende varmesystem, der bestemmer temperaturer. Dermed vil brugere ikke opleve forskel på, om prædiktiv varmeoptimering er aktiveret eller ej. Prædiktiv varmeoptimering anvender temperatursensorer i udvalgte rum til at sikre, at komforten er uændret for brugerne.	225.000	250.000	22,6	1
-------------------------------	---	---------	---------	------	---

I alt **1.500.000** **450.000** **34,6** **3-4**

* Tbt angiver den simple tilbagebetalingstid for de enkelte projekter.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at man med fordel, både økonomisk og i forhold til at spare CO₂, bør omplacere 1,5 mio. kr. af klimafondsmidlerne fra overdækning af bassiner til de foreslåede energieffektiviseringsprojekter for både at sikre, at midlerne anvendes så rentabelt og effektivt som muligt og for at igangsætte opgaven med at udskifte armaturer med udfasede lyskilder. De nye projekter vil medføre en årlig besparelse på ca. 450.000 kr., hvilket er 290.000 kr. mere end det tidligere projekt samt en besparelse på ca. 35 tons CO₂e. Den samlede simple tilbagebetalingstid for energiforbedringsprojekterne vil være 3-4 år.

Økonomi

Der er i alt afsat 1,5 mio. kr. til Klimafondsprojektet "Energieffektiv drift af svømmehaller" i 2023. Hvis sagen godkendes, nulstilles anlægsbevillingen til "Energieffektiv drift af svømmehaller", og budgettet på 1,5 mio. kr. omplaceres og finansierer anlægsbevillingen på 1,5 mio. kr. til nye energieffektive projekter om hhv. lysstyring og prædiktiv varmestyring i 2023.

De nye projekter medfører en årlig driftsbesparelse på ca. 450.000 kr. fra 2024 og frem. Det annullerede projekt "Energieffektiv drift af svømmehaller" indebar en årlig driftsbesparelse på ca. 160.000 kr. Dermed er merbesparelsen på driften med de nye projekter 290.000 kr. fra 2024 og frem. Merbesparelsen vil indgå i budgetforbedringskataloget til budget 2024 fordelt på de ansvarlige udvalg. Fordelingen er 162.000 kr. på Klima-, Plan- og Boligudvalget; 100.000 kr. på Miljø- og Trafikudvalget samt 28.000 kr. på Kultur- og Fritidsudvalget. Fordelingen skyldes, at Miljø- og Trafikudvalget har ansvaret for FGV på Skellet, mens Kultur- og Fritidsudvalget har ansvaret for Kedelhallen. Resten hører under Klima-, Plan- og Boligudvalget

Med sagen indstilles samtidig, at den årlige driftsbesparelse på 160.000 kr. knyttet til det annullerede projekt "Energieffektiv drift af svømmehaller" flyttes fra Magistraten til Klima-, Plan- og Boligudvalget fra 2024. Årsagen er, at

Klima-, Plan- og Boligudvalget har ansvaret for driften af størstedelen af de bygninger, hvor de nye energi- og varmebesparende projekter gennemføres.

Hvis indstillingerne godkendes, vil fordelingen af driftsbesparelsen fra 2024 og frem være:

Udvalg	Effektivisering fra 2024 og frem (kr.)
Klima-, Plan- og Boligudvalget	322.000
Miljø- og Trafikudvalget	100.000
Kultur- og Fritidsudvalget	28.000
I alt	450.000

Det vurderes, at der kan opnås låneadgang til projekterne om lysstyring for i alt 1.275.000 kr. Låneadgangen opgøres endeligt i forbindelse med regnskab 2023 på baggrund af faktisk bogførte udgifter.

I 2023 vil den forudsatte besparelse knyttet til det annullerede projekt "Energieffektiv drift af svømmehaller" på ca. 160.000 kr. på Magistraten blive håndteret i de forventede regnskaber.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Klima-, Plan- og Boligudvalget, Magistraten, Kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 6. marts 2023, pkt. 30:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at anlægsbevilling på 1,5 mio. kr. til projektet "Energieffektiv drift af svømmehaller" nulstilles, samt at rådighedsbeløb på 1,5 mio. kr. i 2023 omplaceres til nye energieffektive projekter om henholdsvis lysstyring og prædiktiv varmestyring,
2. at der meddeles anlægsbevilling på 1,5 mio. kr. under Magistraten til nye energieffektiviserende projekter i regi af Klimafonden jf. tabel 1 finansieret af ovenstående omplacering i 2023,
3. at den årlige driftsbesparelse på 160.000 kr. knyttet til det annullerede projekt "Energieffektiv drift af svømmehaller" håndteres i de forventede regnskaber i 2023,
4. at den årlige driftsbesparelse på 160.000 kr. knyttet til det annullerede projekt "Energieffektiv drift af svømmehaller" fra 2024 og frem flyttes fra Magistraten til Klima-, Plan- og Boligudvalget,
5. at den årlige merbesparelse på driften på 290.000 kr. indarbejdes i budgettet fra 2024 fordelt på de ansvarlige udvalg - henholdsvis 162.000 kr. på Klima-, Plan- og Boligudvalget; 100.000 kr. på Miljø- og Trafikudvalget samt 28.000 kr. på Kultur- og Fritidsudvalget - og indgår i budgetforbedringskataloget til budget 2024.

Indstilling 13. marts 2023, pkt. 73:

Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller,

1. at anlægsbevilling på 1,5 mio. kr. til projektet "Energieffektiv drift af svømmehaller" nulstilles, samt at rådighedsbeløb på 1,5 mio. kr. i 2023 omplaceres til nye energieffektive projekter om henholdsvis lysstyring og prædiktiv varmestyring,
2. at der meddeles anlægsbevilling på 1,5 mio. kr. under Magistraten til nye energieffektiviserende projekter i regi af Klimafonden jf. tabel 1 finansieret af ovenstående omplacering i 2023,
3. at den årlige driftsbesparelse på 160.000 kr. knyttet til det annullerede projekt "Energieffektiv drift af svømmehaller" håndteres i de forventede regnskaber i 2023,
4. at den årlige driftsbesparelse på 160.000 kr. knyttet til det annullerede projekt "Energieffektiv drift af svømmehaller" fra 2024 og frem flyttes fra Magistraten til Klima-, Plan- og Boligudvalget,
5. at den årlige merbesparelse på driften på 290.000 kr. indarbejdes i budgettet fra 2024 fordelt på de ansvarlige udvalg - henholdsvis 162.000 kr. på Klima-, Plan- og Boligudvalget; 100.000 kr. på Miljø- og Trafikudvalget samt 28.000 kr. på Kultur- og Fritidsudvalget - og indgår i budgetforbedringskataloget til budget 2024.

Punkt 58: Anlægsbevilling og disponering af puljer til bynatur og biodiversitet 2023 m.v.

04.01.00-G01-6-23

Resume

Under overskriften "En grøn by med mere natur og biodiversitet" er der i budgettet for 2023 afsat henholdsvis 1,5 mio. kr. til en pulje til at videreføre realiseringen af kommunes strategi for bynatur og biodiversitet, samt en driftspulje på 0,7 mio. kr. til grønne tiltag og mere bynatur og klima. Under overskriften "Borgerdreven grøn omstilling" er der afsat et tilskud på 150.000 kr. i både 2023 og 2024 til Det bæredygtige forsamlingshus, ligesom det skal sikres endnu flere borgere mulighed for at passe en gadehave. I sagen anmodes om en anlægsbevilling, og der foreslås en disponering af de afsatte midler til øget bynatur og biodiversitet, ligesom der foreslås en disponering af de 0,7 mio. kr. til grønne tiltag, mere bynatur og klima. Der gives ligeledes en status i forhold til initiativerne under overskriften "Borgerdreven grøn omstilling".

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten og Miljø- og Trafikudvalget indstiller,

1. at der meddeles anlægsbevilling for puljemidler på 1,5 mio. kr. til realisering af kommunens strategi for bynatur og biodiversitet i 2023 finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2023, og at midlerne disponeres som beskrevet i sagen, idet udvalget anmodede om at der så vidt muligt indarbejdes flere vandelementer samt plantning af f.eks. krybende pil til supplerer af forårsløg,
2. at driftspuljen på 0,7 mio. kr. til grønne tiltag og mere bynatur og klima disponeres som beskrevet i sagen, idet udvalget anmodede om, at der indarbejdes flere vandelementer.

Sagsfremstilling

Under overskriften "En grøn by med mere natur og biodiversitet" fremgår det af budgetforliget for 2023, at træer og grønne områder er en vigtig del af Frederiksberg, og der er i de senere år gennemført en række initiativer for at forbedre biodiversiteten og byens natur. Det er bl.a. sket ved en ny strategi for bynatur og biodiversitet ud fra devisen "hver m² tæller".

Der skal derfor arbejdes for, at byen til stadighed bliver grønnere i balance og samspil med de mange rekreative funktioner, som parker og byrum også skal tilbyde byens borgere.

Der er derfor afsat 1,5 mio. kr. i 2023 til realiseringen af kommunens strategi for bynatur og biodiversitet til projekter i byens rum, der skaber små åndehuller for dyr og mennesker, hvor der i dag er befæstede arealer. Særligt ønsker partierne initiativet med gadehaver videreført. Der er endvidere afsat 0,7 mio. kr. i en driftspulje til grønne tiltag og mere bynatur og klima, der skal udmøntes i udvalget. Det er en forudsætning, at der afsættes en pulje, der kan søges af borgerne til grønne initiativer.

Herudover er der i budgetforliget under overskriften "Borgerdreven grøn omstilling" anført, at borgerne er centrale i den grønne omstilling. Det er dem, der i hverdagen træffer afgørende valg om indkøb, anvendelse af transportmiddel mv. De udgør samtidig en ressource og er kilde til mulige nye initiativer, herunder på forsøgsbasis. Der skal derfor arbejdes for at sikre endnu flere borgere mulighed for at passe en "gadehave", ligesom der er afsat et tilskud på 0,3 mio. samlet i 2023 og 2024 til "Det bæredygtige forsamlingshus"

Nedenfor foretages en disponering og udmøntning af de henholdsvis 1,5 mio. kr. og 0,7 mio. kr., ligesom der efterfølgende gives en status i relation til borgerdreven grøn omstilling.

Udmøntning af pulje til bynatur og biodiversitet

I 2021 fik Frederiksberg Kommune udarbejdet en rapport over biodiversitetspotentialer i kommunen. De foreslåede projekter for 2023 er udvalgt med afsæt i denne rapport samt i Frederiksberg Kommunes strategi for bynatur og biodiversitet. På den baggrund foreslår forvaltningen, at midlerne i 2023 disponeres til nedenstående projekter.

Grøndalen og stien langs metroen

Dele af de store græsplæner i anlæggets nordvestlige del foreslås omlagt til fælledgræs (som kun slås få gange om året), således at der skabes større kontinuitet mellem anlæggets vestlige del og den mere blomsterrige og vilde østlige del. Her foreslås driftsændringer ved at indføre varieret klipning af græsset, og derved give plads til flere urter og blomstrende planter i forskellige højder. Denne variation vil skabe nye habitater og mere blomstring i løbet af sæsonen. Yderligere kan

der opsættes fuglekasser på anlæggets træer og tilføjes flere fødekilder i form af hjemmehørende frugtsættende træer og buske. På stien langs med metroen ud for Stark foreslås arealet omlagt til blomstrende beplantning, som vil bidrage med fødekilder og skjulesteder til insekter og fugle hele året.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 150.000 kr.

Lindevangsparken

Med afsæt i anbefalinger fra rapporten om biodiversitetspotentialer på Frederiksberg foreslås staudebedet i Lindevangsparken ud mod Dalgas Boulevard at blive opdateret, således at der i huller mellem eksisterende beplantning m.v. tilføjes flere næringskilder til insekter i eksisterende staudebede, som beplantes med primært hjemmehørende arter. Desuden foreslås det at skabe flere bosteder for parkens dyreliv ved at omlægge eksisterende kratbevoksning til nøddehegn iblandet hjemmehørende frugtsættende træer. I disse zoner kan der anlægges lave sydvendte insekthøje, hvor bl.a. jordboende bier kan tage bolig og krathegn, hvor insekter kan overvintre.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 250.000 kr.

Troels Lunds Vej - midterratter

Dele af midterratterne på Troels Lunds Vej foreslås delvist omlagt til salttolerant staudebeplantning. Da der fortsat vil være byggeplads i den vestlige ende, vil projektet omlægge midterratterne i den østlige ende. Ved at anlægge staudeøer mellem træerne, omdannes den klippede plæne til en variation af habitater med blandet beplantning samt flere gemmesteder og fødekilder til insekter og fugle. Yderligere opsættes der fuglekasser i træerne i midterratterne.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 255.000 kr.

Pinetet (anlæg i Bymidten over for CBS)

Det grønne område består af græsarealer og forskellige typer nåltræer. Dele af græsarealerne under og mellem træerne foreslås erstattes af vilde, hjemmehørende urter og blomster, som sikrer flere pollenkilder og skjulesteder for insekter. Der skabes flere mikrohabitater ved eksempelvis blotlægning af jord og anlæggelse af små stensætninger på anlæggets sydvendte del. I træerne opsættes der redekasser.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 195.000 kr.

Schlegels Allé

På hjørnet af Schlegels Allé og Vesterbrogade foreslås der etableret et grønt gadehjørne. Et nyt stort grønt bed og en ny bæk erstatter de udtjente gamle pullerter som værn mod indkørsel. Ved at inddrage en del af overkørslen på Schlegels Allé skabes der plads til et stort bed langs med fortovet. Bedet beplantes med insektvenlige stauder og vil kunne nydes af forbipasserende eller fra den nye bæk ud mod Vesterbrogade.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 150.000 kr.

Brøndsteds Allé

På hjørnet af Brøndsteds Allé og Vesterbrogade foreslås der etableret et grønt gadehjørne med et stort grønt hævet bed, som vil højne biodiversiteten og forskønne byrummet. Bedet beplantes med insektvenlige stauder og vil kunne nydes fra en ny bæk.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 120.000 kr.

Smallegade

På hjørnet af Smallegade og Steen Blichers Vej foreslås der etableret et grønt gadehjørne med et stort grønt hævet bed med en indbygget bæk. Bedet vil øge mængden af bynatur og begrønne et ellers befæstet areal.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 100.000 kr.

Gadehaver

Der afsættes midler til fem nye borgerdrevne gadehaver, da der fortsat er stor efterspørgsel efter flere gadehaver, og fordi gadehaverne har bidraget til mere bynatur og givet et tiltrængt løft til tidligere kedelige gadehjørner. De nye gadehaver skal supplere de 29 gadehaver, der blev etableret i 2021, som der fortsat er en lang venteliste til. Gadehaverne udføres som højbede i cortenstål og i samme dimensioner som de eksisterende. De nye gadehaver fordeles til de borgere, som står på ventelisten til en gadehave, og efter hvor det er muligt at opsætte en gadehave. Som tidligere opsættes gadehaverne på offentlig matrikel, og hvor de kan give mest muligt til byrummet. Borgerne får overdraget bede med et passende vækstmedie samt et startkit bestående af frøblanding "Frederiksberg Blomstereng". Som tidligere vil det være et krav, at bedene tilplantes med planter, som kan bidrage til at øge biodiversiteten. Midlerne vil også blive brugt til at støtte det netværk, der er etableret for gadehave-indehaverne. Eksempelvis i form af et opstartsmøde for sæsonen.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 50.000 kr.

Formidling

Der foreslås afsat 75.000 kr. til pjecer, som skal formidle hvilke indsatser, man som bygherre, institution, boligforening eller haveejer kan igangsætte for at styrke bynaturen og biodiversiteten på egen matrikel til gavn for den samlede bynatur og biodiversitetsindsats på Frederiksberg. Midlerne afsættes til tryk af pjecer, borgerinddragelse og dialog omkring de fire pjecer, som næsten er færdige.

Blomsterløg

Blomsterløg kan tidligt på sæsonen udgøre vigtige næringskilder for bier og insekter. Der har derfor i en årrække været afsat en særskilt pulje til plantning af blomsterløg. Denne pulje udløb i 2021 og det blev derfor i november 2021 i det hidtidige By- og Miljøudvalget besluttet, at udgiften til blomsterløg skal dækkes af puljen til øget bynatur og biodiversitet i 2022, og at spørgsmålet om fortsættelse af puljen fra 2023 og frem oversendes til budgetforhandlingerne for budget 2023. En sådan pulje blev ikke vedtaget, og derfor foreslås der anvendt 50.000 kr. til indkøb og udlægning af blomsterløg af puljen til bynatur og biodiversitet.

Blomsterløg lægges i de arealer, der arbejdes med i 2023 og som er beskrevet ovenfor. Herudover vil der i de steder, hvor der tidligere er udlagt blomsterløg, ske efterplantning, idet de fleste blomsterløg forgår med tiden.

Hvis udvalget godkender den anmodede anlægsbevilling og foreslåede disponering, vil forvaltningen igangsættes projekterne uden yderligere forelæggelser.

Udmøntning af pulje til grønne tiltag og mere bynatur og klima

I budgetforliget 2023 er der afsat en driftspulje på 700.000 kr. til grønne tiltag, mere bynatur og klima. Det er en forudsætning, at der afsættes en pulje, der kan søges af borgere til grønne initiativer.

Der kan etableres flere end fem gadehaver, som det er foreslået etableret under puljen til øget bynatur og biodiversitet, hvis udvalget ønsker dette. I fald foreslås det, at der afsættes 50.000 kr. til yderligere fem gadehaver, således der i alt etableres 10 yderligere gadehaver ud over de 29 haver, der i forvejen er opsat i byrummet.

Opgaven med dialog og tilsyn af gadehaverne, der drives af private borgere 29 steder i byen i dag, herunder nyttebedene på grunden ved Fasanvej, har vist sig at trække flere ressourcer end først antaget. Dette skyldes blandt andet, at der er nogle borgere, som har haft en gadehave m.v., der giver op, hvorefter der skal findes nye til at overtage. Der foreslås derfor, at der afsættes 100.000 kr. til en student, der kan bistå med dette arbejde.

Arbejdet med at løfte midterrabatten på Troels Lunds Vej vil kunne suppleres med yderligere 50.000 kr., således der er mulighed for at komme noget længere med projektet. Hermed skabes et større areal med fødekilder til insekter i form af bi-venlige stauder og urter.

Det foreslås endvidere, at der opsættes flere fuglekasser i byens træer. Dette vil skabe flere levesteder for byens fugle. Det foreslås, at der afsættes 30.000 kr. hertil.

Vand er vigtigt for både større dyr, fugle og insekter, særligt på de tørre tider af året. Der foreslås derfor, at der afsættes 100.000 kr. til yderligere vandtrug på byens kirkegårde. Vandtrugene placeres ved de vandingsudtag, der er på kirkegårdene, således det altid er muligt for borgere, der benytter vandingsudtagene, at fylde dem op, ligesom det er nemt for kirkegårdens ansatte at fylde dem op.

Det foreslås endvidere, at der afsættes 50.000 kr. til etablering af et kvashegn på Solbjerg Parkkirkegård til gavn for insekter, pindsvin m.v. Hegnet tænkes opsat langs græsarealet på kirkegården, der støder op til bebyggelsen mod Frederiksvej, idet det er en del af de biodiversitetstiltag, der alligevel er indtænkt som et element i udviklingsplanen for Solbjerg Parkkirkegård, som snart forelægges for udvalget.

Herudover foreslås det at fjerne omkring seks blomsterkummer i bymidten og ved Flintholm Station, idet de står uhensigtsmæssigt, ligesom beplantningen trænger til udskiftning. Blomsterkummerne vil kunne opsættes på udvalgte gadehjørner, hvor de beplantes med løg og stauder. Hermed skabes der øget begrønning og næring til insekter både forår og sommer. Der foreslås afsat 75.000 kr. til flytning og beplantning.

Til projektering af ovennævnte initiativer foreslås der afsat 50.000 kr.

De resterende 195.000 kr. foreslås udlagt i en ansøgningspulje, hvor borgere kan søge midler til grønne tiltag inden for den politisk vedtagne ramme. Der vil blive informeret om ansøgningspuljen på kommunens hjemmeside, Facebookside og i lokalavisen.

Kriterierne for udvælgelsen vil være, at der er tale om projekter, der begrønner byrummet, løfter biodiversiteten eller i øvrigt er til gavn for klimaet, og at projektet kan realiseres det pågældende sted. Kommunen kan ikke støtte projekter på private matrikler, da dette er i strid med kommunalfuldmagten. Det foreslås, at der er ansøgningsfrist i maj måned, således projekterne kan præsenteres politisk umiddelbart efter sommerferien, med henblik på at de kan realiseres i efteråret 2023.

Borgerdreven grøn omstilling

I forhold til den grønne omstilling er det i budgetforliget blandt andet ønsket, at flere borgere får mulighed for at passe en gadehave, og at der afsættes et driftstilskud til "Det bæredygtige forsamlingshus".

For så vidt angår gadehaverne er der disponeret midler til fem gadehaver i bynatur- og biodiversitetspuljen, ligesom der er foreslået anvendt midler til yderligere fem gadehaver fra midlerne til grønne tiltag til mere bynatur og klima.

Der er i driftsbudgettet afsat 300.000 kr. som driftstilskud til 'Det bæredygtige forsamlingshus' i henholdsvis 2023 og 2024, idet der ikke er knyttet særlige betingelser til tilskuddet. Forvaltningen sikrer, at der sker udbetaling af de 150.000 kr. i 2023 og i 2024 til Det bæredygtige forsamlingshus, ligesom der bliver stillet krav om, at Det bæredygtige forsamlingshus skal aflægge regnskab/rapport for anvendelsen af tilskudsmidlerne. Forvaltningen er i øvrigt i dialog med Det bæredygtige forsamlingshus i forhold til et eventuelt samarbejde om klima, bynatur og biodiversitet.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at ovenstående disponering vil øge mængden af bynatur og biodiversitet i byrummet og udmønte puljernes formål. Det vurderes samtidig, at partiernes ønsker om en borgerdreven grøn omstilling er indeholdt i disponeringen af midlerne.

Økonomi

Økonomi bynatur og biodiversitetspulje

Såfremt indstillingen tiltrædes, anlægsbevilges 1,5 mio. kr. finansieret af rådighedsbeløbet for 2023, og midlerne disponeres som angivet. Der disponeres desuden 100.000 kr. af allerede afsatte midler til afledt drift.

Projekter	Anlægssum	afledt drift
Pjecer og formidling	100.000	0
Blomsterløg	50.000	0
Pineet	195.000	10.000
Schlegels Allé	150.000	10.000
Brøndsteds Allé	120.000	10.000
Smallegade	100.000	10.000
Grøndalen og sti langs metro	150.000	15.000
Lindevangsparken	250.000	25.000

Troels Lunds Vej	255.000	20.000
Gadehaver	50.000	0
Projektering	105.000	
I alt	1.500.000	100.000

Økonomi for driftspuljen på 0.7 mio. kr. til grønne tiltag for mere bynatur og klima:

Gadehaver: 50.000 kr.
Fuglekasser: 30.000 kr.
Vandtrug: 100.000 kr.
Troels Lunds Vej 50.000 kr.
Kvashegn: 50.000 kr.
Blomsterkummer: 75.000 kr.
Projektering 50.000 kr.
Ansøgningspulje: 195.000 kr.
Student: 100.000 kr.
i alt 700.000 kr.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Miljø- og Trafikudvalget, Magistraten, Kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 6. marts 2023, pkt. 36:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at der meddeles anlægsbevilling for puljemidler på 1,5 mio. kr. til realisering af kommunens strategi for bynatur og biodiversitet i 2023 finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2023, og at midlerne disponeres som beskrevet i sagen,
2. at driftspuljen på 0,7 mio. kr. til grønne tiltag og mere bynatur og klima disponeres som beskrevet i sagen.

Indstilling 13. marts 2023, pkt. 74:

Miljø- og Trafikudvalget indstiller,

1. at der meddeles anlægsbevilling for puljemidler på 1,5 mio. kr. til realisering af kommunens strategi for bynatur og biodiversitet i 2023 finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2023, og at midlerne disponeres som beskrevet i sagen, idet udvalget anmodede om at der så vidt muligt indarbejdes flere vandelementer samt plantning af f.eks. krybende pil til supplerende af forårsløg,
2. at driftspuljen på 0,7 mio. kr. til grønne tiltag og mere bynatur og klima disponeres som beskrevet i sagen, idet udvalget anmodede om, at der indarbejdes flere vandelementer.

Punkt 59: Anmodning fra kommunalbestyrelsesmedlem Trine Labuhn om midlertidig fritagelse for sine kommunale hverv

00.00.00-A00-29-22

Resume

Kommunalbestyrelsesmedlem Trine Labuhn har i mail af 6. februar 2023 oplyst, at hun har termin den 23. maj 2023, og at hun ønsker barselsorlov i perioden 1. maj- 31. december 2023.

Kommunalbestyrelsen skal tage stilling til hendes anmodning og godkende hendes stedfortræder.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen, idet valg meddeles protokollen.

Trine Labuhn og Jacob Rosenberg var inhabile og deltog derfor ikke i behandlingen af sagen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at anmodningen fra Trine Labuhn om midlertidig fritagelse for sine kommunale hverv i perioden 1. maj - 31. december 2023 imødekommes, og at Jacob Rosenberg indkaldes som stedfortræder i perioden.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsesmedlem Trine Labuhn har i mail af 6. februar 2023 oplyst, at hun har termin den 23. maj 2023, og at hun ønsker barselsorlov i perioden 1. maj- 31. december 2023.

Kommunalbestyrelsen skal tage stilling til hendes anmodning og godkende hendes stedfortræder.

Efter den kommunale styrelseslovs § 15, stk. 2, er graviditet og barsel lovlige forfaldsgrunde.

Efter bestemmelsen i den kommunale styrelseslov, er det kommunalbestyrelsen, der skal træffe beslutning om betingelserne for stedfortræderens indtræden er til stede.

Stedfortræder på Det Konservative Folkepartis kandidatliste er Jacob Rosenberg, der opfylder betingelserne for midlertidig indtræden.

På den baggrund foreslår forvaltningen, at anmodningen fra Trine Labuhn imødekommes, og at Jacob Rosenberg indtræder midlertidigt i kommunalbestyrelsen.

Oversigt over kommunalbestyrelsesmedlem Trine Labuhns udvalgshverv:

Arbejdsmarkeds-, Vækst-, og Uddannelsesudvalget	Medlem	
By- og Erhvervsstrategisk udvalg	Medlem	
Folkeoplysningsudvalget i Frederiksberg Kommune (§35, stk. 2-udvalg)	Stedfortræder for Michael Wagner Molin Brautsch	Valgt af og blandt kommunalbestyrelsens medlemmer.
Iværksætter- og Turismeudvalget	Formand	Valgt af kommunalbestyrelsen
Erhvervsrådet	Medlem	Valgt af og blandt kommunalbestyrelsens medlemmer
Kursustrappen Frederiksberg (tidligere Frederiksberg Daghøjskole og kursuscenter).	Stedfortræder for Carina Høedt	

Det tilkommer CV-valggruppen at besætte de ledige poster, idet dog valg af ny midlertidig formand for udvalget for turisme og iværksætteri foretages af kommunalbestyrelsen.

Trine Labuhn er inhabil ved sagens behandling i kommunalbestyrelsen, jf. den kommenterede styrelseslov (2022), side 281.

Økonomi

Udgifter til medlem og stedfortræder efter vederlagsbekendtgørelsens regler.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

Kommunalbestyrelsen den 20. marts 2023.

Punkt 60: Godkendelse af bevilling til udvidelse af børne- og ungdomstandplejen

29.15.00-P00-1-21

Resume

Med indførelse af vederlagsfri tandpleje for 18-21 årige er der behov for at udvide børne- og ungdomstandplejens kapacitet med op til fem til seks ekstra kliniklokaler, tandlægestole og dertilhørende funktioner. Med henblik på at kunne igangsætte arbejdet med kapacitetsudvidelsen, indstilles det med denne sag, at der meddeles anlægsbevilling på 1.359.252 kr. til rådgiverhonorarer fra afsat rådighedsbeløb på 3.776.000 kr.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten og Sundheds- og Forebyggelsesudvalget indstiller, at der meddeles anlægsbevilling på 1,359 mio. kr. til rådgiverhonorarer til udvidelsen af børne- og ungdomstandplejen finansieret i 2023 af anlægspuljen ASF2301 Etablering af Tandlægestole.

Sagsfremstilling

Med lov om ændring af sundhedsloven, som trådte i kraft 1. juli 2022, skal der ske en udvidelse af Frederiksberg Kommunes vederlagsfrie børne- og ungdomstandpleje med unge i alderen 18 til 21 år. Udvidelsen indføres gradvis fra 2022 til 2025.

Med udvidelsen af børne- og ungdomstandplejen forventes det, at Frederiksberg Kommune frem mod 2025 vil opleve en brugertilvækst på over 5.000 nye unge brugere. Børne- og ungdomstandplejens har i dag 19 tandlægestole, der hver leverer tandpleje til gennemsnitligt 936 brugere. Med udvidelsen af målgruppen for børne- og ungdomstandplejen betyder det, at der er behov for at udvide børne- og ungdomstandplejens kapacitet med op til fem til seks ekstra kliniklokaler og tandlægestole samt dertilhørende funktioner.

I første omgang planlægges børne- og ungdomstandplejen udvidet med to kliniklokaler og to tandlægestole samt tilhørende funktioner på hhv. Skolen på Nyelandsvej og Skolen ved Nordens Plads. På skolen på Nyelandsvej sker udvidelsen ved at ændre indretningen i den eksisterende villa, hvor tandplejen allerede holder til. For at skabe plads til et ekstra kliniklokale i stueplan udvides villaen med en mindre tilbygning. På skolen ved Norden Plads sker udvidelsen i forbindelse med den eksisterende klinik på 1. sal i skolens hovedbygning, hvor to af skolens mindre undervisnings-/gruppelokaler forventes omdannet til brug for tandplejen.

Der er i kommunens anlægsplan reserveret 3,776 mio. kr. til at løse udfordringen med etableringen af yderligere tandplejekapacitet i børne- og ungdomstandplejen. Derudover har Frederiksberg Kommune den 21. december 2022 modtaget tilsagn fra Indenrigs- og Sundhedsministeriets pulje til udvidelse af kapaciteten i den kommunale på 6.336.133 kr. til de to udvidelser af tandplejen, jf. sagens bilag.

På denne baggrund ønskes planlægningen af de to udvidelser nu igangsat, hvorfor der med denne sag indstilles, at der meddeles anlægsbevilling på 1.359.252 kr. til rådgiverhonorarer fra afsat rådighedsbeløb på 3.776.000 kr.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har varslet, at der udmeldes endnu en ansøgningspulje til udvidelse af børne- og ungdomstandplejen i 1. halvår af 2023, hvor Frederiksberg Kommune vil søge om midler til yderligere udvidelse af børne- og ungdomstandplejens kapacitet.

I første omgang vil der blive anvendt midler til byggerådgiver, der kan være med til at tilpasse projekterne vedrørende 1. ansøgningsrunde til Indenrigs- og Sundhedsministeriets pulje til udvidelse af kapaciteten i den kommunale børne- og ungdomstandpleje. I budgettet til projekterne ansøgt i 1. ansøgningsrunde er der afsat 343.252 kr. til rådgiverhonorar i forbindelse med byggeri på Skolen på Nyelandsvej, 214.000 kr. til rådgiverhonorar i forbindelse med Indretning af klinik på Skolen på Nyelandsvej, 507.150 kr. til rådgiverhonorar i forbindelse med byggeri på Skolen ved Nordens Plads samt 294.850 kr. til rådgiverhonorar i forbindelse med indretning af tandklinik på Skolen ved Nordens Plads. Til dette formål meddeles i alt anlægsbevilling på 1.359.252 kr. frigivet af rådighedsbeløbet.

Økonomi

Såfremt indstillingen tiltrædes, meddeles anlægsbevilling på 1,359 mio. kr., til rådgiverhonorarer, med finansiering i 2023 fra anlægspuljen ASF2301 Etablering af Tandlægestole til udvidelsen af børne- og ungdomstandplejen.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget, Magistraten, Kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 6. marts 2023, pkt. 17:

Børne og ungeområdet indstiller:

at det indstilles at der meddeles anlægsbevilling på 1,359 mio. kr. til rådgiverhonorarer til udvidelsen af børne og ungdomstandplejen finansieret i 2023 af anlægspuljen ASF2301 Etablering af Tandlægestole.

Indstilling 13. marts 2023, pkt. 61:

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget indstiller, at der meddeles anlægsbevilling på 1,359 mio. kr. til rådgiverhonorarer til udvidelsen af børne- og ungdomstandplejen finansieret i 2023 af anlægspuljen ASF2301 Etablering af Tandlægestole.

Bilag

Frederiksberg tilsagn 2022 udvidelse af kapaciteten i børne- og ungdomstandplejen

Ansøgningskema Pulje til udvidelse af kapaciteten i den kommunale Børne- og Ungdomstandpleje

Bilag - Budget - Frederiksberg Kommune

Bevillingsskema - Godkendelse af bevilling til udvidelse af kapaciteten i børne- og ungdomstandplejen

Punkt 61: Forslag til beslutning fra rådmændene Laura Lindahl og Jan E. Jørgensen om fordeling af akut visiteret hjemmehjælp

00.01.00-A00-43-22

Resume

Rådmændene Laura Lindahl og Jan E. Jørgensen har den 29. august 2022 stillet et beslutningsforslag om fordeling af akut visiteret hjemmehjælp ved udskrivning fra hospital. I budgetaftalen for 2023 af 11. september 2022 har aftalepartierne aftalt at fremme det frie valg på ældreområdet ved, at borgere, der udskrives fra hospitalet og har behov for hjemmepleje, får bedre information og vejledning om mulighederne i det frie valg.

Forvaltningen har i den forbindelse gennemgået den eksisterende arbejdsgang på området med henblik på at styrke nyvisiterede borgers frie valg i forbindelse med udskrivning fra hospital. De borgere, der har direkte kontakt til en kommunal visitor, som besøger dem på hospitalet, informeres mundtligt om muligheden for at vælge mellem flere leverandører af hjemmehjælp. Alle borgere, der udskrives fra hospital, og som i den forbindelse visiteres til hjemmehjælp, får desuden information herom som led i den skriftlige afgørelse (som udgangspunkt i digital post), og vil som noget nyt også få udleveret en pjece herom, mens de opholder sig på hospitalet. Forvaltningen vurderer, at denne procedure er hensigtsmæssig og lovmedholdelig, samt at den giver borgerne et oplyst grundlag for at træffe deres leverandørvalg. Borgere, der undtagelsesvis ikke har valgt leverandør ved udskrivelse fra hospital, vil blive fordelt ligeligt mellem de tre leverandører. Med denne sag betragtes budgetaftalen for 2023 om tydeligere frit valg på ældreområdet for udmøntet.

Sagen har været behandlet i Magistraten den 28. november 2022 (pkt. 369), der sendte sagen retur til fornyet behandling i Ældre- og Omsorgsudvalget. Sagen forelægges til beslutning.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte beslutningsforslaget som indstillet af Magistraten og Ældre- og Omsorgsudvalget.

Indstilling

Magistraten og Ældre- og Omsorgsudvalget indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes, idet

- a) den justerede informationsprocedure vurderes som hensigtsmæssig og giver borgerne et oplyst grundlag for at træffe valg af leverandør, og
- b) den ligelige fordeling af den resterende gruppe af borgere imødekommer intentionen bag beslutningsforslaget.

Ældre- og Omsorgsudvalget

1. godkendte den justerede procedure for information og vejledning om frit leverandørvalg på hjemmehjælpsområdet i forbindelse med udskrivning fra hospital,
2. godkendte, at de få nyvisiterede borgere, der undtagelsesvis ved udskrivelse fra hospital ikke har valgt en leverandør af hjemmehjælp, fordeles ligeligt mellem de tre leverandører af hjemmehjælp.

Sagsfremstilling

Ældre- og Omsorgsudvalget behandlede sagen første gang den 21. november 2022 og godkendte i den forbindelse en justeret procedure for information og vejledning om frit leverandørvalg på hjemmehjælpsområdet i forbindelse med udskrivning fra hospital. Desuden indstillede udvalget til Magistraten, at beslutningsforslaget ikke tiltrædes, idet den justerede procedure vurderes som hensigtsmæssig og giver borgerne et oplyst grundlag for at træffe valg af leverandør.

Magistraten behandlede sagen den 28. november 2022 (pkt. 369) og sendte sagen retur til Ældre- og Omsorgsudvalget til fornyet behandling.

Herefter har forvaltningen været i dialog med de to private leverandører af hjemmehjælp for at undersøge, om det vil være muligt for leverandørerne at tage imod nyvisiterede borgere med ganske kort varsel efter udskrivning fra hospital, selv om dette ikke er pålagt dem i kontrakten. Dette har leverandørerne bekræftet under forudsætning af, at det drejer sig om 1-2 borgere om måneden. Forvaltningen foreslår på den baggrund at de få borgere, som undtagelsesvis ikke foretager valg af leverandør af hjemmehjælp, fremover fordeles ligeligt mellem de tre leverandører af hjemmehjælp.

Baggrund

Borgere, der nyvisiteres til hjemmehjælp ifm. udskrivelse fra hospital til eget hjem, orienteres om muligheden for frit valg mellem leverandørerne. Undtagelsesvis kan der være borgere, der ikke træffer dette valg pga. deres sårbare situation.

Det fremgår af kravsspecifikationen for hjemmeplejen afsnit 7, at leverandøren skal kunne iværksætte personlig pleje senest dagen efter, at leverandøren har modtaget afgørelsen om ydelsestildelingen eller efter nærmere aftale med borgeren. Mindre omfattende hjælp, som fx praktisk hjælp i form af rengøring, iværksættes inden for en uge.

Begge de private leverandører oplyser på foranledning, at de indenfor rammen vil kunne levere hjælp med 1 times varsel hele døgnet, og at de derved vil kunne tage imod nyvisiterede borgere umiddelbart efter udskrivelse fra hospital under forudsætning af, at det drejer sig om 1-2 borgere om måneden.

Forvaltningen har justeret arbejdsgangen, jf. den oprindelige sagsfremstilling nedenfor, og vil fremover sørge for, at borgerne får bedre information og vejledning om mulighederne i det frie valg af leverandør ved udskrivelse fra hospital, hvorved anvendelse af frit valg forventes øget. Såfremt den enkelte borger – selv efter vejledning om frit valg – ikke vælger blandt leverandørerne af hjemmepleje, vil leverancen af hjemmepleje til denne restgruppe blive fordelt ligeligt, skiftevis mellem de tre leverandører.

Såfremt det i det enkelte tilfælde viser sig, at den private leverandør ikke kan levere hjælp inden for de første timer efter udskrivelse, vil hjælpen i det første døgn blive udført af den kommunale leverandør og efterfølgende af den leverandør, som borgeren har valgt (jf. frit valg), eller som er tildelt jf. fordelingsnøglen mellem de tre leverandører.

I forbindelse med Budget 2023 blev det besluttet at fremme det frie valg på ældreområdet ved, at borgere, der udskrives fra hospitalet og har behov for hjemmepleje, får bedre information og vejledning om mulighederne i det frie valg. Med denne sag betragtes budgetaftalen for udmøntet.

I forbindelse med det kommende genudbud af hjemmeplejen vil forvaltningen fremkomme med forslag til, hvordan borgerne i videst muligt omfang kan sikres frit valg og adgang til leverandørerne; herunder undersøge muligheden for at vælge mellem flere end to private leverandører.

Oprindelig sagsfremstilling

Den 29. august 2022 (pkt. 169) oversendte Kommunalbestyrelsen ”Forslag til beslutning fra rådmændene Laura Lindahl og Jan E. Jørgensen om fordeling af akut visiteret hjemmehjælp” til behandling i Ældre- og Omsorgsudvalget:

”Når borgere eksempelvis udskrives fra hospitalet og akut visiteres til hjemmehjælp, tilmeldes de automatisk den kommunale hjemmehjælp. Det mener vi ikke er rimeligt, da der pt. er tre leverandører af hjemmehjælp i Frederiksberg Kommune. Vi foreslår derfor, at den akutte visitering tildeles ligeligt mellem de til enhver tid godkendte leverandører på Frederiksberg.”

Forvaltningens bemærkninger

Det kan indledningsvist bemærkes, at der på baggrund af afregningen i oktober 2022 er en fordeling mellem den kommunale hjemmepleje og de to private leverandører som følger: Ca. 40% af borgerne benytter private leverandører, mens ca. 31% af de leverede timer leveres af de private aktører.

I budgetaftalen for 2023 af 11. september 2022 har aftalepartierne aftalt følgende:

”Tydeligere frit valg ved udskrivning fra hospital: I dag vælger langt hovedparten af borgere, der udskrives fra hospital, den kommunale hjemmepleje. Partierne ønsker at fremme det frie valg på ældreområdet ved, at borgere, der udskrives fra hospitalet og har behov for hjemmepleje, får bedre information og vejledning om mulighederne i det frie valg. Det vil ske ved en styrket dialog med den enkelte borger om mulighederne for frit valg, og ved at kommunen i samarbejdet med relevante samarbejdspartnere (Region Hovedstaden og praktiserende læger) styrker fokus på, at borgerne oplyses om muligheden for frit valg af leverandør.”

Forvaltningen har i forbindelse med beslutningsforslaget og budgetaftalen gennemgået den eksisterende arbejdsgang i forbindelse med vejledning om det frie valg på området. Det forvaltningens vurdering, at den hidtidige arbejdsgang har været inden for lovens rammer, men den foreslås nu justeret med supplerende tiltag, således at vejledningen om det frie valg inden for lovens rammer øges. I nærværende sag refereres der til supplerende tiltag.

Arbejdsgang for vejledning om frit valg af hjemmehjælpsleverandør ved udskrivning fra hospital

I vejledningen til serviceloven om kommunens oplysningspligt fremgår følgende:

”Kommunalbestyrelsen skal som led i kommunalbestyrelsens generelle pligt til at oplyse om mulighederne for frit at vælge leverandør oplyse modtagere af hjemmehjælp om, hvilke godkendte leverandører af hjælpen borgeren kan vælge imellem. Det kan f.eks. ske på kommunens hjemmeside, mundtligt eller ved udlevering af en folder.

Kommunalbestyrelsen skal imidlertid sikre, at informationen tilpasses den enkelte borgers forudsætninger. Det kan derfor

være nødvendigt at anvende forskellige oplysningsmedier f.eks. oplysning både via hjemmeside, mundtligt og ved udlevering af en folder.”

I forbindelse med udskrivning fra hospital bliver det vurderet, om borgeren har behov for hjemmehjælp. Nogle borgere får behov for hjemmehjælp for første gang, mens andre får behov for at justere den eksisterende hjælp.

Borgere, der allerede modtager hjemmehjælp, udskrives til vanlig hjælp eller øget hjælp fra den leverandør, som de allerede har valgt.

Borgere, der bliver udskrevet til ny hjælp, bliver informeret om muligheden for det frie valg.

Hidtil har forvaltningen opfyldt denne vejledningsforpligtelse ved konkret og individuel tilrettet skriftlig vejledning til alle nye modtagere af hjemmehjælp. Dette er sket i forbindelse med modtagelsen af den lovpligtige skriftlige afgørelse om retten til hjemmehjælp. De fleste borgere modtager afgørelsen og den medfølgende vejledning i digital post, som i så fald kan tilgås af borgeren umiddelbart fra smart phone mv.

Supplerende har forvaltningen overfor de borgere, der har direkte kontakt til en kommunal visitator telefonisk eller fysisk, f.eks. ved besøg på hospitalet, informeret mundtligt om muligheden for at vælge mellem flere leverandører af hjemmehjælp. De borgere, der har direkte kontakt til en kommunal visitator, informeres således både skriftligt, jf. ovenfor, og mundtligt om det frie valg - mens borgere, der visiteres på baggrund af oplysninger fra hospitalet informeres skriftligt om frit valg.

Derudover ligger oplysninger om muligheden for det frit valg også på kommunens hjemmeside.

Fremadrettet vil forvaltningen som noget nyt udarbejde en pjece med generel vejledning om retten til frit valg af leverandør. Denne pjece om frit valg vil ligge fremme på relevante steder, herunder f.eks. på hospitaler.

Det er forvaltningens vurdering, at Frederiksberg Kommune såvel med den hidtidige arbejdsgang og også med den kommende supplerende vejledning fuldt ud lever op til sin oplysningspligt om frit valg af leverandør af hjemmehjælp. Forvaltningen henleder opmærksomheden på, at borgeren til hver en tid har mulighed for at vælge en anden leverandør.

Afslutningsvis bemærkes, at Frederiksberg Kommune har forsyningsforpligtigelsen og derfor skal garantere, at borgeren kan få den relevante pleje. Kommunen har derfor valgt, at den kommunale hjemmepleje indledningsvis er leverandør i de tilfælde, hvor borgeren ikke foretager valg af leverandør.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Ældre- og Omsorgsudvalget, Magistraten, Ældre- og Omsorgsudvalget, Magistraten, Kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 21. november 2022, pkt. 85:

Social-, Sundheds- og Arbejdsområdet indstiller, at Ældre- og Omsorgsudvalget

1. godkender den justerede procedure for information og vejledning om frit leverandørvalg på hjemmehjælpsområdet i forbindelse med udskrivning fra hospital og
2. indstiller, at beslutningsforslaget ikke tiltrædes, idet den justerede procedure vurderes som hensigtsmæssig og giver borgerne et oplyst grundlag for at træffe valg af leverandør.

Indstilling 28. november 2022, pkt. 369:

Ældre- og Omsorgsudvalget

1. godkendte den justerede procedure for information og vejledning om frit leverandørvalg på hjemmehjælpsområdet i forbindelse med udskrivning fra hospital og
2. indstiller, at beslutningsforslaget ikke tiltrædes, idet den justerede procedure vurderes som hensigtsmæssig og giver borgerne et oplyst grundlag for at træffe valg af leverandør.

Beslutning fra Magistraten 2022-25, 28. november 2022, pkt. 369:

Sagen blev sendt retur til fagudvalget.

Indstilling 6. marts 2023, pkt. 18:

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet indstiller, at Ældre- og Omsorgsudvalget

1. godkender den justerede procedure for information og vejledning om frit leverandørvalg på hjemmehjælpsområdet i forbindelse med udskrivning fra hospital,
 2. godkender, at de få nyvisiterede borgere, der undtagelsesvis ved udskrivelse fra hospital ikke har valgt en leverandør af hjemmehjælp, fordeles ligeligt mellem de tre leverandører af hjemmehjælp og
 3. indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes, idet
- a) den justerede informationsprocedure vurderes som hensigtsmæssig og giver borgerne et oplyst grundlag for at træffe valg af leverandør, og
- b) den ligelige fordeling af den resterende gruppe af borgere imødekommer intentionen bag beslutningsforslaget.

Indstilling 13. marts 2023, pkt. 63:

Ældre- og Omsorgsudvalget

1. godkendte den justerede procedure for information og vejledning om frit leverandørvalg på hjemmehjælpsområdet i forbindelse med udskrivning fra hospital,
 2. godkendte, at de få nyvisiterede borgere, der undtagelsesvis ved udskrivelse fra hospital ikke har valgt en leverandør af hjemmehjælp, fordeles ligeligt mellem de tre leverandører af hjemmehjælp og
 3. indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes, idet
- a) den justerede informationsprocedure vurderes som hensigtsmæssig og giver borgerne et oplyst grundlag for at træffe valg af leverandør, og
- b) den ligelige fordeling af den resterende gruppe af borgere imødekommer intentionen bag beslutningsforslaget.

Beslutning fra Magistraten 2022-25, 13. marts 2023, pkt. 63:

Magistraten og Ældre- og Omsorgsudvalget indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes, idet

- a) den justerede informationsprocedure vurderes som hensigtsmæssig og giver borgerne et oplyst grundlag for at træffe valg af leverandør, og
- b) den ligelige fordeling af den resterende gruppe af borgere imødekommer intentionen bag beslutningsforslaget.

Ældre- og Omsorgsudvalget

1. godkendte den justerede procedure for information og vejledning om frit leverandørvalg på hjemmehjælpsområdet i forbindelse med udskrivning fra hospital,
2. godkendte, at de få nyvisiterede borgere, der undtagelsesvis ved udskrivelse fra hospital ikke har valgt en leverandør af hjemmehjælp, fordeles ligeligt mellem de tre leverandører af hjemmehjælp.

Punkt 62: Vedtagelse af Ældre- og Værdighedspolitik 2023-2026 - efter høring

00.01.00-P22-3-22

Resume

Ældre- og Omsorgsudvalget godkendte den 16. januar 2023 at udkast til Ældre- og Værdighedspolitik 2023-2026 sendes i høring i relevante fagudvalg og råd. Som en del af høringsprocessen er også blevet afholdt et borgermøde d. 7. februar. Med denne sag har forvaltningen behandlet de indkomne høringssvar, hvoraf en del er indarbejdet i politikudkastet. Høringssvarene vedrører særligt de pårørende, værdighed og det gode ældreliv for alle. Det reviderede politikudkast fremgår af bilag 1. Sagen forelægges til godkendelse og videre behandling i Magistraten og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten og Ældre- og Omsorgsudvalget

1. tog de indkomne høringssvar og forvaltningens bemærkninger hertil til efterretning,
2. indstiller, at Ældre- og Værdighedspolitik 2023-2026 vedtages med de faldne bemærkninger på fagudvalgsmødet og de foreslåede ændringer på baggrund af høringsprocessen, idet det konkret indarbejdes, at ”Ældre har ansvar for egen sundhed på samme måde som andre borgere.”

Sagsfremstilling

Ældre- og Omsorgsudvalget besluttede den 16. januar (pkt. 3) at sende udkast til Ældre- og Værdighedspolitik 2023-2026 i høring i Sundheds- og Forebyggelsesudvalget, Socialudvalget, Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget, Kultur- og Fritidsudvalget og Miljø- og Trafikudvalget samt i Ældrerådet, Handicaprådet og Udsatterrådet. Som en del af høringsprocessen blev der i samarbejde med Ældre Sagen, Ældrerådet og Handicaprådet afholdt et borgermøde den 7. februar 2023 på Lindehaven Plejecenter med deltagelse af ca. 70 borgere.

Høringssvarene, herunder input fra borgermødet, vedrører særligt de pårørende, værdighed og det gode ældreliv for alle. Både rådene og fagudvalgene har hver deres specifikke nedslagspunkter, som særligt fokuserer på den gruppe borgere, de hver især repræsenterer.

Med denne sag gennemgår og kommenterer forvaltningen de indkomne høringssvar, herunder input fra borgermødet, og forelægger på den baggrund et revideret politikudkast til godkendelse i Ældre- og Omsorgsudvalget, Magistraten og Kommunalbestyrelsen. Det reviderede politikudkast fremgår af bilag 1.

Pointer fra borgermødet og forvaltningens bemærkninger

Pointerne fra borgermødet kan opdeles i fem hovedtemaer. Til hvert hovedtema har forvaltningen knyttet en kommentar, som giver en kort beskrivelse af dels, hvordan kommunen i forvejen arbejder med det pågældende tema, dels hvilke fremadrettede indsatser, det pågældende tema kan tænkes at indgå i, herunder om pointerne fra borgermødet har medført tilretning af politikudkastet. Bilag 2 indeholder de samlede noter, som forvaltningen tog ved borgermødet.

1. Pårørende og frivillige

Pointer fra borgermødet: Der var en opmærksomhed på de pårørendes ressourcer og ansvarsfordeling, og at hjælp fra pårørende skal være lystbetonet. Med hensyn til frivillige må kommunen gerne gøre mere for at udbrede kendskabet til de frivillige tilbud, og arbejdsdelingen mellem frivillige og kommunen skal være helt klar.

Forvaltningens bemærkninger: Der er et vedvarende fokus på det gode pårørendesamarbejde lokalt på institutioner og enheder. Eksempelvis indflytningssamtaler på plejecentrene. Den gode dialog og forventningsafstemning er helt central, så borgere og medarbejdere fx har samme sprog for oplevelsen af kvalitet. Der er også opmærksomhed på de borgere, der ikke har pårørende. Plejeopgaver skal hverken pårørende eller frivillige løse. I forbindelse med ansøgninger til § 18 og § 79 afholdes der informationsmøde for interesserede, som fungerer som netværksmøde for de frivillige foreninger. I regi af Frivillighedsforum og Udsatterrådet er forvaltningen ved at afsøge, om de frivillige foreninger på social- og ældreområdet ønsker at indgå et samarbejde med kommunen og Udsatterrådet om at planlægge en dag i 2023 for frivillighed på socialområdet med fokus på udsatte borgere. I politikudkastet er ordlyden om pårørende og frivillige præciseret.

2. Rehabilitering

Pointer fra borgermødet: Der var en opmærksomhed på vigtigheden af forventningsafstemning af, hvad det at være selvhjulpnen betyder for den enkelte, og vigtigheden af dialog med borgeren.

Forvaltningens bemærkninger: Rehabilitering er et bærende princip i kommunens arbejde. Centralt i den rehabiliterende tilgang er netop dialog og forventningsafstemning blandt andet om, hvad borgeren gerne vil opnå med rehabiliteringsforløbet. Den rehabiliterende tilgang vil blive udfoldet i kvalitetsstandarderne for 2023. Kvalitetsstandarderne for 2023 gennemskrives gennemgribende i tæt samarbejde med relevante ledere og medarbejdere.

3. Oplysning og opsøgende arbejde

Pointer fra borgermødet: Der var et ønske om bedre oplysning om kommunens tilbud og at kommunen bruger de forebyggende hjemmebesøg aktivt og opsøgende.

Forvaltningens bemærkninger: Kvalitetsstandarderne på ældreområdet beskriver samlet de tilbud som borgeren kan forvente af kommunen. Kvalitetsstandarderne for 2023 gennemskrives gennemgribende, hvor et af fokusområderne har været at gøre kvalitetsstandarderne mere borgerrettede og læsevenlige. Informationer om forskellige tilbud er desuden tilgængelige på fx kommunens hjemmeside.

Borgere som ikke har daglig hjemmehjælp får tilbudt en seniorsamtale i form af et forebyggende hjemmebesøg med en sundhedsrådgiver. Det sker det år, hvor man fylder 75 år; én gang årligt fra det år, man fylder 80 år; det år, hvor man fylder 70 år, hvis man bor alene og hvis man har mistet en ægtefælle eller samlever. Der er også mulighed for at få en samtale med en sundhedsrådgiver, hvis man er fyldt 65 år, så står man blot selv for det første kontakt til Sundhedscentret.

4. Ressourcer

Pointer fra borgermødet: Der var en opmærksomhed på, at bl.a. velfærdsteknologi kan være en del af løsningen på ressourcemangel, og hvordan det er vigtigt, at profession og de positive fortællinger om at arbejde som fx SOSU-hjælper tales op.

Forvaltningens bemærkninger: Rekruttering og fastholdelse er en af hovedudfordringer i de kommende år, ikke bare på Frederiksberg, men på landsplan. Derfor indgår udfordringen også i politikken. Først og fremmest er det et dagligt fokus, som lederne lokalt på sundheds- og omsorgsområdet har stor opmærksomhed på, ligesom der centralt fra kommunen er bevågenhed omkring udfordringerne. Af indsatser kan nævnes: Opkvalificering af praktikvejledere, fokus på at mindske frafaldet af elever og grundig introduktionsforløb for nyansatte. Når forskellige velfærdsteknologiske løsninger afprøves sker det i dialog med ledere og medarbejderne, så det sikres at løsningen skaber værdi for borgeren.

5. Implementering og kvalitetsstandarder

Pointer fra borgermødet: Der var en opmærksomhed på, at politik og kvalitetstandarder skal stemme overens.

Forvaltningens bemærkninger: De mål og fokusområder, som udfoldes i Ældre- og Værdighedspolitikken som centrale værdier og principper, vil blive konkretiseret i Frederiksberg Kommunes kvalitetsstandarder på ældreområdet. Kvalitetsstandarderne for 2023 er på nuværende tidspunkt genstand for et omfattende udviklingsarbejde, som gennemføres af Sundheds- og Omsorgsafdelingens ledelse og medarbejdere, og hvor der tages udgangspunkt i den nye Ældre- og Værdighedspolitik.

Skriftlige høringssvar fra råd og udvalg og forvaltningens bemærkninger hertil

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget (6. februar 2023, pkt. 15), Socialudvalget (30. januar 2023, pkt. 5), Arbejdsmarkeds- Vækst og Uddannelsesudvalget (6. februar 2023, pkt. 6) Kultur- og Fritidsudvalget (6. februar 2023, pkt. 16) og Miljø- og Trafikudvalget (6. februar 2023, pkt. 29) har afgivet høringssvar. Ligeledes har Ældrerådet (bilag 3), Handicaprådet (bilag 4) og Udsatterrådet (bilag 5) afgivet høringssvar.

Endvidere har Ældre Sagen Frederiksberg på eget initiativ fremkommet med et høringssvar (bilag 6A). Ældre Sagen er derudover kommet med et høringssvar forud for den ordinære høringsperiode (bilag 6B). Desuden er der modtaget et høringssvar fra en privat borger (bilag 7).

Fagudvalgenes høringssvar

Centrale pointer fra høringssvarene fra fagudvalgene og forvaltningens bemærkninger hertil fremgår af tabel 1 nedenfor.

Tabel 1: Høringssvar fra fagudvalg og forvaltningens bemærkninger

Høringssvar fra fagudvalg

Forvaltningens bemærkninger

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget

”Udvalget tillægger det stor betydning, at der er fokus på sammenhæng i patientforløb under fokusområdet ”Vi sikrer tryghed, når behovet opstår”, herunder sammenhæng i overgangene

Vigtigheden af sammenhæng i overgangene mellem kommune og øvrige sektorer er blevet præciseret i politikudkastet.

mellem kommune og øvrige sektorer i sundhedsvæsenet.”

Socialudvalget

”Den nye Ældre- og Værdighedspolitik bør understøtte et fokus på, hvordan vi som kommune griber de udsatte, ældre borgere i Ældre- og Værdighedspolitikken – man kan jo godt være udsat selv om man er ældre”

Se forvaltningens bemærkninger til Udsatterådets høringssvar.

”Det bør fremgå tydeligere af Ældre- og Værdighedspolitikken, at vi skal forebygge, og ikke blot bekæmpe, ensomhed.”

I fokusområdet *Vi skaber rammerne for det aktive ældreliv* er allerede nævnt forebyggelse af ensomhed ved at understøtte, at alle bliver en del af fællesskabet.

I forordet er lavet en tilføjelse om forebyggelse af ensomhed, ligesom ensomhed også er tilføjet under fokusområdet *Vi understøtter civilsamfund og pårørende*.

Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget

”Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget drøftede udkast til Ældre- og Værdighedspolitik 2023-2026.” -

Kultur- og Fritidsudvalget

”Under fokusområderne ”Vi skaber rammerne for det aktive ældreliv” og ”Vi understøtter civilsamfund og pårørende” bør det tilføjes, at fokusområdet understøttes af Kultur- og Fritidspolitikken” og partnerskabsaftalen om ”Bevæg dig for livet”.”

De foreslåede ændringer er skrevet ind i politikudkastet.

”Under fokusområdet ”Vi understøtter civilsamfund og pårørende” bør det til første dot under ”Vi opnår vores mål ved” tilføjes ”kulturlivet”.”

De foreslåede ændringer er skrevet ind i politikudkastet.

Miljø- og Trafikudvalget

”Miljø- og Trafikudvalget drøftede udkast til Ældre- og Værdighedspolitik 2023-2026.” -

Høringssvar fra rådene og Ældre Sagen

Centrale pointer fra høringssvarene fra rådene og Ældre Sagen og forvaltningens bemærkninger hertil fremgår af tabel 2 nedenfor.

Tabel 2: Høringssvar fra råd og forvaltningens bemærkninger

Høringssvar fra råd

Forvaltningens bemærkninger

Ældrerådet Frederiksberg

Frederiksberg Ældreråd bakker op om Handicaprådets høringssvar og anbefaler ligeledes de ændringer, der er foreslået af Ældre Sagen Frederiksberg, hvilket forslag vedhæftes høringssvaret

Den foreslåede ændring er skrevet ind i politikudkastet.

Se også Ældre Sagens høringssvar.

– ikke mindst afsnittet vedr. 4. Mål - og vi tilføjer, at det ikke mindst skal være de pårørendes ønske at blive inddraget. Det er også vores indtryk fra Borgermødet om denne politik den 7. februar 2023, at der var fokus på dette.

Frederiksberg Ældreråd forventer, at kvalitetsstandarderne tilpasses den nye Ældre- og Værdighedspolitik, så politikken ikke bliver illusorisk.

Handicaprådet Frederiksberg

Handicaprådet mener, at forordet bør gennemskrives.

Det bør præciseres, at den største del af ældre (Frederiksberg Kommune definerer ældre, som over 65-årige) er friske, raske, rørige, aktive borgere i kommunen, og at politikforslaget alene vedrører de ældre borgere, der har behov for kommunal hjælp og støtte, altså den mindre del.

Det er heldigvis sådan, at selvom befolkningen bliver ældre, er den også sundere længere. Så det drejer sig altså om at give ældre, der får behov for det, et værdigt tilbud, der hvor kræfterne svigter.

I andet afsnit af ”Rekruttering og fastholdelse” mener vi, at ”uanset alder eller kulturel baggrund” bør slettes. Det fastholder unødvendige grøfter.

I fokusområdet om selvhjælpen længst muligt kan det undre os, hvordan man kan skrive ”Ældre er en mangfoldig gruppe, som skal behandles individuelt”.

Det er lige før, vi vil sige, at det er en

Kvalitetsstandarderne for 2023 gennemskrives gennemgribende i tæt samarbejde med relevante ledere og medarbejdere. Herunder med fokus på at være i overensstemmelse den nye Ældre- og Værdighedspolitik.

Forordet er blevet gennemskrevet med fokus på målgruppen.

Det er et politisk ønske, som er fagligt understøttet, at Frederiksberg Kommunes Ældre- og Værdighedspolitik er et anliggende ikke blot for de ældre med størst støttebehov, men også for de mange ældre, pårørende og frivillige i civilsamfundet, der har kræfterne og viljen til at hjælpe andre og bidrage til at gøre Frederiksberg til et godt sted for alle. Samtidig er politikken retningsgivende for – og derfor også henvendt direkte til – kommunen selv og dens forvaltning, som har det overordnede ansvar for at yde den lovbestemte og lokalpolitisk fastlagte service til byens borgere med behov for pleje og omsorg.

Ældre- og Værdighedspolitikken er en politik for alle seniorer på Frederiksberg. Det er korrekt at mange +65-årige er friske, raske, rørige og aktive borgere. Det er også derfor, at forordet adresserer de ældres forskelligartede behov.

Politikken henvender sig derfor ikke kun til de ældre, der har behov for tilbud om hjælp og støtte, når kræfterne svinder, men også til de mange ældre, pårørende, og frivillige i civilsamfundet, der har kræfterne og viljen til at hjælpe andre og bidrage til at gøre Frederiksberg til et godt sted for alle.

Vendingen er taget med for at vise mangfoldigheden i personalesammensætning og understrege vigtigheden af, at kommunen er inddragende i sin rekrutterings- og fastholdelsesindsats.

Den foreslåede ændring er skrevet ind i politikudkastet.

uartig udtalelse! Præciser gerne, at ældre, ligesom vi plejer at sige om handicappede borgere, ”er lige så forskellige som alle andre borgere!”

At ældre borgere med handicap slet ikke er nævnt, håber vi, betyder, at kommunen på samme måde som ved andre ældre vil gå ind og hjælpe efter individuelle øgede behov.

Fremme en demensvenlig by!
Handicaprådet mener, at demens, desværre, bare er et af de handicap, der kan øges eller udvikles, når man bliver ældre. Det bør ændres til ”en tilgængelig by”, når det i forvejen er anført, at det skal være byen for alle.

Udsatterådet Frederiksberg

Overgange i det kommunale system. Hvordan sikrer vi en sikker og forudsigelig overgang fra at være udsat (socialområdet) til at være ældre udsat (sundheds- og omsorgsområdet) og måske tilbage igen? Der bør være fokus på snitfladerne i kommunen, så vores udsatte borgere ikke bliver klemte eller glemt. Værdig tilgang i samarbejdet med kommunen.

Udsatte borgere på plejecentre. Udsatte borgere der bliver ældre, kan få behov for en plejebolig. Hvordan sikres det at plejecenteret kan rumme f.eks. psykisk sygdom eller aktivt misbrug? Eller bør der oprettes særlige plejecentre for udsatte?

Har udsatte borgere, som bliver ældre, adgang til de samme tilbud som kommunens andre ældre borgere? Kan ældreklubber fx rumme de udsatte og deres behov, og hvis ikke, hvordan styrkes dette?

Borgere, der bor i botilbud, efter servicelovens § 85, §107, §108 (§105) og får behov som kræver pleje. Skal der i så fald ydes hjemmehjælp på botilbuddene?

Social ulighed i sundhed. Når vores udsatte borgere bliver ældre, kan deres

På tværs af aldersgruppe er det et grundlæggende princip i den sociale lovgivning, at kommunen skal foretage en konkret, individuel og helhedsorienteret vurdering af den enkelte borgers behov for hjælp.

Den foreslåede ændring er skrevet ind i politikudkastet.

Det er udfordringer, som Frederiksberg Kommune er opmærksom på, og som også genkendes af andre kommuner på landsplan.

På Socialområdet har man oprettet alternative plejepladser på et botilbud til hårde misbrugere, der også modtager pleje.

En værdig tilgang er et bærende princip i kommunens møde med alle borgere, uanset livssituation.

Politikudkastet er blevet tilrettet, så udsatte ældre nævnes eksplicit i forordet, og så det tydeliggøres, så fokusområderne om ”selvhjulpethed mv.” og ”vi sikrer tryghed” også understøttes af Frederiksberg Kommunes Udsattepolitik.

Der er et fokus på at tilbud og aktiviteter også kan rumme udsatte ældre. Ved fordeling af midler til §79-puljen for 2023 blev målgruppen ”Udsatte og ensomme ældre” således prioriteret. I regi af Frivillighedsforum og Udsatterådet er forvaltningen ved at afsøge, om de frivillige foreninger på social- og ældreområdet ønsker at indgå et samarbejde med kommunen og Udsatterådet om at planlægge en dag i 2023 for frivillighed på socialområdet med fokus på udsatte borgere.

Der ydes hjemmehjælp til borgere i botilbud, hvis de har behov for det sammen med deres normale indsats fra det pædagogiske personale.

Frederiksberg Kommune har generelt et fokus på social ulighed i sundhed. Det er også et

helbred i særlig grad forringes grundet deres livssituation. Hvordan sikrer vi en værdig alderdom med adgang til samme trivsel som andre borgere?

Pårørende. Mange af vores udsatte borgere kan ikke bero på tætte pårørende i samme høje grad som Ældre- og Værdighedspolitikken generelt lægger op til. Det håber vi, må blive taget med i et afsnit, så der kommer øget fokus på disse medborgere, som befinder sig i udsatte livssituationer.

Derudover mener vi at ordet ”kerneopgave” er en kende indforstået for udefrakommende. Vi håber at der altid må være et fokus på at opgaverne er under konstant udvikling efter borgerens behov og ressourcer og ikke bliver en konstant.

Og så ville det klæde Ældre- og Værdighedspolitikken at skele til udmeldinger fra Social- og Ældreministeriet, hvor der nu er fokus på en sidste værdig tid, herunder fokus risiko for ensomhed i den sidste tid og hvordan man som døende og pårørende forholder sig til en værdig afsked. Dette gælder selvsagt også vores udsatte.

Ældre Sagen Frederiksberg

Under målet om Selvbestemmelse – tilføjelse ”herunder at være velsoigneret og klædt som man ønsker”

Under kost og ernæring, tilføjelse: ”Anerkende at kost og ernæring er vigtigt for borgerens sundhed, trivsel og oplevelse af livskvalitet. Dette betyder også, at der er reelle valgmuligheder, og at der tages individuelle hensyn til særlige ønsker og diæter.”

tema i Frederiksberg Kommunes Politik for Sundhed 2023-2026, som Ældre- og Værdighedspolitikken også læner sig op ad.

Det er en opmærksomhed i Ældre- og Værdighedspolitikken, at ikke alle borgere har pårørende, der kan stille op.

Følgende er allerede beskrevet under fokusområdet Vi understøtter civilsamfund og pårørende: ”Pårørende kan være en vigtig del af borgerens liv og hverdag, men er det ikke nødvendigvis, og de pårørende kan også selv være sårbare, ligesom der kan være borgere, der er uden pårørende.”

Den foreslåede ændring er taget ud af politikudkastet.

Det er et grundlæggende princip i den sociale lovgivning, at kommunen skal foretage en konkret, individuel og helhedsorienteret vurdering af den enkelte borgers behov for hjælp. Dialogen med borgeren og borgerens behov og ønsker er omdrejningspunkt, hvilket også er beskrevet under fokusområdet *Selvhjulpen længst muligt – gennem dialog og den rehabiliterende tilgang*

En værdig sidste tid er en vigtig del af omsorgsarbejdet, hvor borgerens ønsker og behov fortsat er omdrejningspunktet for hjælp og støtte Kommunen samarbejder med civilsamfundet, fx vågetjenesten, om den sidste tid, hvor ensomhed bl.a. er i fokus. Værdighed i den sidste tid indgår derfor også i Ældre- og Værdighedspolitikken.

Der er lavet en tilføjelse om forebyggelse af ensomhed i forordet og under fokusområdet *Vi understøtter civilsamfund og pårørende*.

Ældre- og Værdighedspolitikken fastlægger de overordnede værdier og principper for kommunens sundheds- og omsorgsarbejde. Detaljeringsgraden i politikken er derfor ikke høj. Til gengæld vil disse værdier og principper blive konkretiseret i Frederiksberg Kommunes kvalitetsstandarder på ældreområdet.

Ældre- og Værdighedspolitikken fastlægger de overordnede værdier og principper for kommunens sundheds- og omsorgsarbejde. Detaljeringsgraden i politikken er derfor ikke høj. Til gengæld vil disse værdier og principper blive konkretiseret i Frederiksberg Kommunes kvalitetsstandarder på ældreområdet.

Ældre har et medansvar for egen sundhed (Dette fokusområde bør udgå!)

”Interessere os for borgerens oplevede sundhed” – ændres til: ”Sikre alle borgere let og lige adgang til valg af sundhedsydelser for at opnå et sundere liv”

Under fokusområdet *Vi sikrer tryghed, når behovet opstår* tilføjes ordet værdighed: ”Borgeren kan afslutte livet, der hvor borgeren ønsker det med fokus på omsorg, lindring og værdighed.”

Under fokusområdet *Vi understøtter civilsamfund og pårørende* tilføjes følgende:
”Civilsamfundet med frivillige er et værdifuldt supplement i kommunens arbejde, hvilket kommunen understøtter med tilskud. Kommunen er opmærksom på, at de frivillige er ”et tillæg” for den ældre, og at de ikke skal løse professionelle opgaver.”

Ældre borgere skal have en værdig pleje og omsorg, så der er mulighed for at fortsætte med at leve det liv man ønsker, med størst mulig selvbestemmelse. Plejen og omsorgen skal tage udgangspunkt i den enkelte ældres behov, så den enkelte kan leve et værdigt liv.

Forslag til hovedområder: Livskvalitet; Selvbestemmelse; Kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng i plejen; Mad og ernæring; En værdig død.

At ældre har et medansvar for egen sundhed hører under fokusområdet *Selvhjulpen længst muligt – gennem dialog og den rehabiliterende tilgang*. Borgeren indgår i et samarbejde med kommunen, hvor kommunen hjælper og støtter, når der er behov, men det udelukker ikke, at borgeren også har et ansvar for egen sundhed.

Den foreslåede ændring er skrevet ind i politikudkastet.

Den foreslåede ændring er skrevet ind i politikudkastet.

Ændringen er tilføjet med følgende sproglige præcisering: ”Civilsamfundet er et værdifuldt supplement i kommunens arbejde, hvilket kommunen understøtter. Kommunen er opmærksom på, at de frivillige ikke skal løse fagprofessionelle opgaver.”

Politikken adresserer netop værdighed og selvbestemmelse som vigtige elementer i det gode ældreliv.

Det er et lovkrav, at den enkelte kommune i sin værdighedspolitik beskriver, hvordan kommunens ældrepleje kan understøtte disse hovedområder. Det er forvaltningens vurdering, at det foreliggende politikudkast opfylder dette lovkrav, og at politikudkastet afspejler dels den faglighed og de ressourcer, som Frederiksberg Kommune bringer i anvendelse i ældre- og omsorgsplejen, dels Ældre- og Omsorgsudvalgets og Kommunalbestyrelsens overordnede politiske prioriteringer på området.

Hvad angår de foreslåede mere detaljerede beskrivelser henvises til arbejdet med kvalitetsstandarderne. Ældre- og Værdighedspolitikken fastlægger således de overordnede værdier og principper for kommunens sundheds- og omsorgsarbejde, og detaljeringsgraden i politikken er derfor ikke

høj. Til gengæld vil disse værdier og principper blive konkretiseret i Frederiksberg Kommunes kvalitetsstandarder på ældreområdet.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Ældre- og Omsorgsudvalget, Magistraten og Kommunalbestyrelsen.

Historik

Beslutning fra Ældre- og Omsorgsudvalget 2022-25, 6. marts 2023, pkt. 16:

Ældre- og Omsorgsudvalget

1. tog de indkomne høringssvar og forvaltningens bemærkninger hertil til efterretning,
2. indstiller, at Ældre- og Værdighedspolitik 2023-2026 vedtages med de faldne bemærkninger på mødet og de foreslåede ændringer på baggrund af høringsprocessen.

Indstilling 6. marts 2023, pkt. 16:

Social- Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet indstiller at Ældre- og Omsorgsudvalget

1. tager de indkomne høringssvar og forvaltningens bemærkninger hertil til efterretning og
2. indstiller, at Ældre- og Værdighedspolitik 2023-2026 vedtages med de foreslåede ændringer på baggrund af høringsprocessen.

Indstilling 13. marts 2023, pkt. 64:

Ældre- og Omsorgsudvalget

1. tog de indkomne høringssvar og forvaltningens bemærkninger hertil til efterretning,
2. indstiller, at Ældre- og Værdighedspolitik 2023-2026 vedtages med de faldne bemærkninger på mødet og de foreslåede ændringer på baggrund af høringsprocessen.

Bilag

Bilag 1 Ældre- og Værdighedspolitik 2023-2026 (revideret efter høring)

Bilag 2 Notat - opsamling fra borgermøde 7. februar Ældre- og Værdighedspolitik

Bilag 3 Ældrerådet - Høringssvar vedr Ældre- og Værdighedspolitik 2023-2026

Bilag 4 Handicaprådets høringssvar vedrørende Ældre- og Værdighedspolitik 2023-2026

Bilag 5 Udsatterådet høringssvar - Frederiksberg Kommunes Ældre- og Værdighedspolitik 2023-2026

Bilag 6A Ældre Sagens forslag til ændringer i Høringsversion

Bilag 6B Ældre Sagen Høringssvar - Oplæg til Frederiksberg Kommunes Ældre- og Værdighedspolitik 2023-2026 (november 2022)

Bilag 7 - Tanker omkring ældre og omsorg Birgitte Franck

Punkt 63: Udmøntning af puljen om køkkenomstilling 2023

54.00.00-P20-3-22

Resume

Fonden for Økologisk Landbrug åbnede i 2022 for ansøgningspuljen om køkkenomstilling 2023. Forvaltningen har søgt puljen, med forbehold for politisk godkendelse, og har nu fået tilsagn på 280.000 kr., hvorfor sagen forelægges til politisk godkendelse af de bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten og Ældre- og Omsorgsudvalget indstiller, at der på baggrund af Fonden for Økologisk Landbrugs tilsagnsskrivelse gives hhv. en indtægts- og en udgiftsbevilling på 280.000 kr. i 2023 på Ældre- og Omsorgsområdets ressortområde.

Sagsfremstilling

Fonden for Økologisk Landbrug har åbnet for ansøgninger til puljen til køkkenomstilling i 2023. Forvaltningen har søgt puljen med forbehold for politisk godkendelse, og har nu fået tilsagn.

Puljen har til formål at understøtte køkkenomstillingen i professionelle offentlige og private køkkener hen imod højnelse af økologiprocenten og fremmelse af de officielle kostråd. Der er i alt afsat 17 mio. kr. på landsplan i 2023, hvoraf Frederiksberg Kommune har fået tilsagn til 280.000 kr. i 2023. Midlerne er afsat med henblik på kompetenceudvikling af køkkenpersonalet og tilknyttede medarbejdere med fokus på viden om bæredygtig produktion, de officielle kostråd, mindskelse af madspild og brug af madvarer i sæson.

Køkkenet på plejecenteret Kastanjehaven har ansøgt puljen med henblik på yderligere understøttelse af yderligere kompetenceudvikling og opkvalificering af medarbejderne, bibeholdelse af den ønskede økologiprocent på 80%, samt arbejdet med mindskelse af madspild på plejecenteret. Eksempelvis vil der være fokus på brugen af alternative proteinkilder, fx bælgfrugter og nødder i køkkenerne, brugen af økologisk kød og bedre brug af rester. Dertil kommer, at borgernes oplevelse af genkendelighed i måltiderne, madtradition og valgfriheden bibeholdes, samt at der fortsat er fokus på dysfagikost.

Projektet bygger videre på de positive erfaringer, der blev gjort under projektet om køkkenomstilling 2022 bl.a. i forhold til økologiske alternative proteinkilder og fokus på mindre madspild. De gode erfaringer fra projektet vil deles i køkkenledernetværket på plejecentrene.

Økonomi

Med denne sag søges henholdsvis en indtægts- og udgiftsbevilling på 280.000 kr. til Ældre- og Omsorgsudvalget i 2023 (bilag 1). Beløbet finansieres af puljemidler, som Frederiksberg Kommune har modtaget tilsagn om fra Fonden for Økologisk Landbrug (jf. bilag 2). Projektet er udgiftsneutralt for Frederiksberg Kommune.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Ældre- og Omsorgsudvalget, Magistraten og Kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 6. marts 2023, pkt. 21:

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet indstiller, at Ældre- og Omsorgsudvalget indstiller, at der på baggrund af Fonden for Økologisk Landbrugs tilsagnsskrivelse gives hhv. en indtægts- og en udgiftsbevilling på 280.000 kr. i 2023 på Ældre- og Omsorgsområdets ressortområde.

Indstilling 13. marts 2023, pkt. 65:

Ældre- og Omsorgsudvalget indstiller, at der på baggrund af Fonden for Økologisk Landbrugs tilsagnsskrivelse gives hhv. en indtægts- og en udgiftsbevilling på 280.000 kr. i 2023 på Ældre- og Omsorgsområdets ressortområde.

Bilag

Bilag 1 Bevillingsskema, Køkkenomstilling 2023

Bilag 2: Tilsagn køkkenomstilling 2023 Samarbejde om økologi, bæredygtighed og sundhed.pdf

Punkt 64: Projekt til understøttelse af den tværgående KUI indsats

00.22.00-P35-134-22

Resume

Frederiksberg Ungecenter har ansøgt om puljemidler fra Socialstyrelsen til gennemførelse af projekt Modning af intensive forløb til unge med komplekse problemstillinger og udadreagerende adfærd. Socialstyrelsen har meddelt tilsagn på 3 mio. kr. Projektet vil understøtte og indgå i den etablerede KUI indsats, der går på tværs af Arbejdsmarkedsafdelingen, Socialafdelingen, Familieafdelingen og Skoleafdelingen. Sagen forelægges til beslutning og bevilling.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten og Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget

1. godkendte igangsætning af projektet og
2. indstiller, at der gives henholdsvis en indtægts- og udgiftsbevilling på 1.017.723 kr. i 2023, 1.253.102 kr. i 2024 og 729.448 kr. i 2025, alle på mag, jf. økonomiafsnittet.

Sagsfremstilling

Den 7. november 2022 blev Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Undervisningsudvalget orienteret om, at Frederiksberg Ungecenter havde ansøgt Socialstyrelsen om 3,6 mio. kr. i puljemidler til deltagelse i projektet Modning af intensive forløb til unge med komplekse problemstillinger og udadreagerende adfærd. Der blev ansøgt under forudsætning af politisk godkendelse, idet det ikke var muligt at indhente politisk godkendelse inden ansøgningsfristens udløb.

Socialstyrelsen meddelte den 29. november 2022 tilsagn til Frederiksberg Ungecenter om 3 mio. kr. til deltagelse i projektet. Det reducerede beløb i forhold til det ansøgte, reflekterer Socialstyrelsens vurdering af, at projektet kan gennemføres på et lavere aktivitetsniveau end oprindeligt forudsat af Frederiksberg Ungecenter.

Formålet med puljen er at inddrage kommunerne i kvalificering af en indsats for unge, der gør dem i stand til at indgå og profitere af ordinære kommunale foranstaltninger og indsatser i relation til uddannelse og beskæftigelse.

Målgruppen for projektet er unge mellem 14 og 22 år, der kan være socialt udsatte, kriminalitetstruede, udadreagerende eller truende, lettere misbrugende, grænsesøgende, have psykiske problematikker og en historik, hvor de har reageret mod det etablerede system. De skal samtidig med intensiv støtte kunne indgå i strukturerede gruppeforløb.

Denne målgruppe har typisk en historik, med ustabil tilknytning til skolen, uddannelses- eller beskæftigelsessystemet. De har typisk været kendte i det sociale system gennem en årrække og deltaget i en række foranstaltninger og forløb.

Deltagelsen i Socialstyrelsens modningsprojekter indebærer, at Frederiksberg Kommune skal tilrettelægge indsatsen på grundlag af seks udmeldte kerneelementer. Disse er:

Kerneelement Overskrift

1	Støttende, vedholdende og gennemgående kontaktperson
2	Systematisk afdækning af den unges ønsker og støttebehov
3	Tværfagligt indsatsteam
4	Individuelt tilrettelagt ungeforløb med afsæt i den unges mål
5	Systematisk og målrettet støtte til at mindske den udadreagerende adfærd
6	Støtte gives i sammenhæng med den unges hverdagsliv

I løbet af den 3 årige projektperiode skal Frederiksberg Kommune sammen med Socialstyrelsen og de andre deltagende kommuner (Bornholm, Hedensted og Helsingør) kvalificere og validere kernelementerne med henblik på etableringen af

en sammenhængende og helhedsorienteret indsats overfor målgruppen.

I et større perspektiv understøtter projektet Frederiksberg Kommunes fælles kommunale ungeindsats (KUI), der er etableret på tværs af Arbejdsmarkedsafdelingen, Socialafdelingen, Familieafdelingen og Skoleafdelingen. I KUI indsatsen er der solide erfaringer med kerneelementernes tematikker, og det er forventningen, at projektet vil understøtte, udbygge og kvalificere det tværgående KUI samarbejde mellem afdelingerne, herunder med særlig henblik på den gode overgang fra barn til voksen.

Det er ligeledes oplagt at involvere særligt specialskolerne og PPR i forhold til identifikation og rekruttering af den yngre del af målgruppen til projektet.

Endelig passer projektdeltagelsen godt ind i Frederiksberg Ungecenters ambition om fortsat at være frontløber på udviklingen af nye evidensbaserede indsatser overfor udsatte ungegrupper, der rykker dem hurtigst muligt mod uddannelse eller beskæftigelse.

Frederiksberg Ungecenter er organisatorisk placeret i Arbejdsmarkedsafdelingen, og Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget er derfor hovedudvalg i forhold til projektet. Henset målgruppens alder, tværgående karakter og det forventede intensiverede samarbejde mellem relevante afdelinger er det imidlertid oplagt at orientere Socialudvalget og Undervisningsudvalget om projektet.

Afsluttende skal det kort bemærkes, at fem kommuner søgte om 15 mio. kr. i puljemidler til projekt. Fire kommuner fik meddelt tilsagn på puljemidler på samlet set 10 mio. kr.

Økonomi

Fra puljen til ”Til modning af intensive forløb til unge med komplekse problemer og udadreagerende adfærd” har Socialstyrelsen givet et tilsagn (bilag 1) på 3.000.273 kr. i projektperioden december 2022 til september 2025. Midlerne bliver fordelt med 1.017.723 kr. i 2023, 1.253.102 kr. i 2024 og 729.448 kr. i 2025, alle på magistratens ressortområde.

Midlerne skal, som det fremgår af ansøgningen, bruges til medarbejderressourcer.

Beløbet falder på magistratens ressortområde (serviceudgifter). Der henvises til vedlagte bevillingsskema (bilag 2).

Bevillingen er udgiftsneutral for Frederiksberg Kommune.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget, Socialudvalget og Undervisningsudvalget. Magistraten, Kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 6. februar 2023, pkt. 9:

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet indstiller, at Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget

1. godkender igangsætning af projektet, og
2. indstiller, at der gives henholdsvis en indtægts- og udgiftsbevilling på 1.017.723 kr. i 2023, 1.253.102 kr. i 2024 og 729.448 kr. i 2025, alle på mag, jf. økonomiafsnittet.

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet indstiller, at Socialudvalget og Undervisningsudvalget tager sagen til efterretning.

Indstilling 13. marts 2023, pkt. 66:

Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget

1. godkendte igangsætning af projektet og
2. indstiller, at der gives henholdsvis en indtægts- og udgiftsbevilling på 1.017.723 kr. i 2023, 1.253.102 kr. i 2024 og 729.448 kr. i 2025, alle på mag, jf. økonomiafsnittet.

Bilag

Oprindeligt tilskuds brev

Bevillingsskema

Punkt 65: Orientering om opstart af renovering af Lindevangsskolen og fremrykning af midler hertil

17.00.00-G01-92-22

Resume

I sagen søges frigivelse af anlægssum på 1,3 mio.kr. til projektet vedrørende renovering af Lindevangsskolen, et projekt under Skolemesterplan. Bevillingen på de 1,3 mio.kr. vedrører udarbejdelse af et specifikt byggeprogram, herunder brugerinddragelse og miljøundersøgelser.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten og Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller,

1. at der fremrykkes rådighedsbeløb på 1,3 mio.kr. fra 2024 til 2023 på projektet Vedligeholdelsesplan for kommunale bygninger og idrætsanlæg under Klima-, Plan- og Boligudvalget med en tilsvarende opskrivning af den negative anlægspulje i 2023,
2. at der meddeles anlægsbevilling på 1,3 mio.kr. til bygherrerådgivning og miljøundersøgelser finansieret af det til formålet afsatte rådighedsbeløb på projektet Vedligeholdelsesplan for kommunale bygninger og idrætsanlæg under Klima-, Plan- og Boligudvalget.

Undervisningsudvalget tog orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Der blev med vedtagelsen af budget 2021 afsat midler til masterplanen "Fremtidens skole 2030", herunder til en renovering og modernisering af Lindevangsskolen.

Budgettet til renoveringen af Lindevangsskolen blev justeret med vedtagelsen af budget 2023, så der til byggeriet nu er afsat i alt 92 mio. kr., fordelt på 62 mio. kr. til renoveringen under Klima-, Bolig- og Planudvalgets pulje til vedligeholdelse for kommunale bygninger og idrætsanlæg i perioden 2024-2026, og 30,0 mio. kr. til en samtidig modernisering af Lindevangsskolen i 2025-2026. Der er desuden afsat 10,0 mio.kr. til genhusning under Undervisningsudvalget i 2025-2026. Renovering og modernisering vil foregå i en samlet proces, men skal altså finansieres af midler afsat under to udvalg.

Det anbefales, at projektet igangsættes i 2023 med udarbejdelse af specifikt byggeprogram og miljøundersøgelser af hensyn til den overordnede tidsplan.

Renoveringen af Lindevangsskolen skal udbydes som et EU-totalrådgiverudbud. I den forbindelse skal der findes en bygherrerådgiver, som kan bistå udarbejdelsen af dette i samarbejde med forvaltningen og brugerene. Derudover skal der udarbejdes for- og miljøundersøgelser af de berørte dele af skolen, så der på et tidligt tidspunkt ligger afklaringer om, hvorvidt der er sundhedsskadelige stoffer i de enkelte bygningsdele, samt omfanget heraf. Både byggeherrerådgiverdelen samt miljøundersøgelserne er planlagt til at foregå fra april 2023 til februar 2024.

Anslået økonomi:

Bygherrerådgiver: 1,2 mio.kr.

Miljøundersøgelser: 0,1 mio.kr.

Selve byggeriet på Lindevangsskolen planlægges igangsat i 2025, når renoveringen af Søndermarksskolen er afsluttet.

Økonomi

Til renovering af Lindevangsskolen er der afsat i alt 62,0 mio.kr. under Klima-, Plan- og Boligudvalgets pulje til vedligeholdelse for kommunale bygninger og idrætsanlæg, fordelt med 2,0 mio.kr. i 2024, 30,0 mio.kr. i 2025 og 30,0 mio.kr. i 2026. Det foreslås at fremrykke rådighedsbeløb på 1,3 mio.kr. fra 2024 til 2023 til projektering. Med denne sag søges også anlægsbevilling på 1,3 mio.kr. finansieret af de nævnte midler.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Undervisningsudvalget, Klima-, Plan- og Boligudvalget, Magistraten og Kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 6. marts 2023, pkt. 31:

Børne- og Ungeområdet og By, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at

1. der fremrykkes rådighedsbeløb på 1,3 mio.kr. fra 2024 til 2023 på projektet Vedligeholdelsesplan for kommunale bygninger og idrætsanlæg under Klima-, Plan- og Boligudvalget med en tilsvarende opskrivning af den negative anlægspulje i 2023,
2. der meddeles anlægsbevilling på 1,3 mio.kr. til bygherrerådgivning og miljøundersøgelser finansieret af det til formålet afsatte rådighedsbeløb på projektet Vedligeholdelsesplan for kommunale bygninger og idrætsanlæg under Klima-, Plan- og Boligudvalget.

Indstilling 6. marts 2023, pkt. 17:

Børne- og Ungeområdet og By, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at

1. der fremrykkes rådighedsbeløb på 1,3 mio.kr. fra 2024 til 2023 på projektet Vedligeholdelsesplan for kommunale bygninger og idrætsanlæg under Klima-, Plan- og Boligudvalget med en tilsvarende opskrivning af den negative anlægspulje i 2023,
2. der meddeles anlægsbevilling på 1,3 mio.kr. til bygherrerådgivning og miljøundersøgelser finansieret af det til formålet afsatte rådighedsbeløb på projektet Vedligeholdelsesplan for kommunale bygninger og idrætsanlæg under Klima-, Plan- og Boligudvalget.

Beslutning fra Undervisningsudvalget 2022-25, 6. marts 2023, pkt. 17:

Undervisningsudvalget tog orienteringen til efterretning.

Indstilling 13. marts 2023, pkt. 67:

Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller,

1. at der fremrykkes rådighedsbeløb på 1,3 mio.kr. fra 2024 til 2023 på projektet Vedligeholdelsesplan for kommunale bygninger og idrætsanlæg under Klima-, Plan- og Boligudvalget med en tilsvarende opskrivning af den negative anlægspulje i 2023,
2. at der meddeles anlægsbevilling på 1,3 mio.kr. til bygherrerådgivning og miljøundersøgelser finansieret af det til formålet afsatte rådighedsbeløb på projektet Vedligeholdelsesplan for kommunale bygninger og idrætsanlæg under Klima-, Plan- og Boligudvalget.

Undervisningsudvalget tog orienteringen til efterretning.

Punkt 66: Godkende oprettelse af 0. klasser til skoleåret 2023-24

17.00.00-G01-4-23

Resume

Kommunalbestyrelsen beslutter hvert år antallet af 0. klasser (børnehaveklasser) til det kommende skoleår på baggrund af antallet af indskrevne børn til 0. klasserne på de enkelte skoler og antallet af søskendeønsker på tværs af skoledistrikter. Øvrige ønsker til anden skole end distriktsskolen håndteres indenfor de generelle rammer for frit skolevalg i Frederiksberg Kommune. Antal indskrevne børn til de enkelte skole og samtidig imødekomme af alle søskendeønsker udløser 29 til skoleåret 2023/24.

Sagens talgrundlag forventes at ændre sig i løbet af behandlingsperioden som følge af sene indskrivninger, sene optag på privatskoler og bevægelser i til- og fraflytning i skoledistrikterne, hvilket kan betyde, at der ved kommunalbestyrelsens behandling skal oprettes flere end 29 klasser.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten og Undervisningsudvalget indstiller til Kommunalbestyrelsen, at:

1. Alle søskendeønsker vedrørende 0. klasser i skoleåret 2023-2024 imødekommes på skæringsdagen 20. marts 2023
2. Der i skoleåret 2023-2024 oprettes i alt 29 0. klasser
3. Såfremt elevtalsudviklingen i foråret 2023 medfører, at den gennemsnitlige klassekvotient i 0. klasserne på en eller flere skoler overstiger 26, så oprettes der en ekstra klasse
4. Der fra skoleåret 2024-2025 besluttet en regel om, at børn med bopæl i Frederiksberg Kommune kan tilbydes plads på en anden skole end distriktsskolen, såfremt en søskende er indskrevet på denne, i forbindelse med indskrivning til 0. klasse til det kommende skoleår med skæringsdagen sidste mandag i marts
5. Beslutning om antallet af 0. klasser i henhold til de gældende regler for frit skolevalg, herunder regel om søskende, fra skoleåret 2024-2025 delegeres til forvaltningen.

Sagsfremstilling

I henhold til § 36, stk. 2, i folkeskoleloven har alle børn ret til en plads på deres distriktsskole. Herudover har forældrene iht. § 36, stk. 3, i folkeskoleloven krav på, at deres barn optages i en folkeskole efter eget valg i bopælskommunen eller i en anden kommune under forudsætning af, at det kan ske inden for de rammer kommunalbestyrelsen har fastsat for frit skolevalg.

Ved budgetforlig 2023 blev det besluttet at udvide grænsen for frit skolevalg på tværs af distriktsgrænser fra kvotient 22 til 24 for 0. -3. klasse. Det gælder både for elever med bopæl i Frederiksberg Kommune, der ønsker optag på en anden skole end deres distriktsskole, og for elever bosiddende i andre kommuner. Det blev endvidere besluttet, at der fremover ikke er behov for at tage politisk stilling til dispensation for den gældende kvotientgrænse ved beslutning om oprettelse af 0. klasser. Tidligere har der været præsenteret forskellige modeller for imødekomme af ønsker til anden skole end distriktsskolen. I denne sag beskrives kun fordeling af indskrevne børn ved imødekomme af alle søskendeønsker på skæringsdagen 20. marts og efterfølgende imødekomme af øvrige ønsker i henhold til de generelle regler for frit skolevalg og altså imødekomme af ønsker op til kvotient 24 på de enkelte skoler.

Herudover besluttede undervisningsudvalget på mødet den 21. november 2022, sag nr. 111 om implementering af aftale om at sænke klasseloftet til 26 elever i 0.-2. klasse fra skoleåret 2023/24, at Frederiksberg Kommunes nuværende model for klassesdannelse på 0. klassetrin fortsat er gældende for skoleåret 2023/24.

Der er praksis for, at børn med bopæl i Frederiksberg Kommune, der har søskende på en bestemt skole, også selv tilbydes en plads her, også selvom familien er flyttet til andet skoledistrikt, eller skoledistriktet er ændret. Med denne sag indstiller forvaltningen, at der fremadrettet indføres en generel regel i forbindelse med indskrivning til 0. klasse for børn med bopæl i Frederiksberg Kommune, der har en søskende på en anden skole end distriktsskolen, således at disse tilbydes en plads på den skole, hvor deres søskende er indskrevet. Tilbud om plads for søskende vil være gældende, såfremt forvaltningen har modtaget ønsket inden sidste mandag i marts forud for det kommende skoleår. Forvaltningen indstiller, at denne regel vil være gældende fra skoleåret 2024-2025.

Såfremt det besluttet at indføre en regel om at børn tilbydes plads på en anden skole end distriktsskolen, hvor søskende er indskrevet, indstiller forvaltningen endvidere, at beslutning om antallet af 0. klasser i henhold til de gældende regler for frit skolevalg, herunder regel om søskende, fra skoleåret 2024-2025 delegeres til forvaltningen. Indførelse af reglen om

søskende vil betyde, at beslutningen om antallet af 0. klasser vil være en teknisk beregning på baggrund af antallet af indskrevne børn og søskendeønsker, og forvaltningen vil efterfølgende kunne afgøre, hvor mange ønsker om anden skole end distriktsskolen, som ikke er begrundet i søskende, der vil kunne imødekommes inden for de gældende regler for frit skolevalg.

For nuværende beslutter kommunalbestyrelsen som nævnt hvert år antallet af 0. klasser (børnehaveklasser) på baggrund af antallet af indskrevne børn til børnehaveklasserne. Indskrivningen har været i gang siden november måned 2022, og forældrene indskrives stadig deres børn frem til sommer, hvorfor der vil ske ændringer i antallet af indskrevne børn i behandlingsperioden.

Der er SFO-start for de nye 0. klasser 1. maj 2023.

Ved skoledistriktsændringerne frem til skoleåret 2023/24 blev der prognosticeret 673 børn i 30 klasser. Ved Budgetforlig 2020 blev det besluttet at afsætte økonomi til klassesdannelsen, så den gennemsnitlige klassekvotient i 0. klasserne på den enkelte skole ikke overstiger 26 elever på beslutningstidspunktet for klassesdannelsen. På nuværende tidspunkt er der indskrevet 652 elever med henblik på skolestart i det kommende skoleår, og tallet kan stige henover foråret.

Af de 652 indskrevne ønsker 181 en anden skole end distriktsskolen, heraf 71 søskende og 110 øvrige ønsker om anden skole end distriktsskolen. Fordelingen af de nuværende 652 elever vil udløse 29 klasser ved imødekommelse af alle søskendeønsker og opfyldelse af ønsker i øvrigt jf. de gældende regler for frit skolevalg (kvotient 24). Når de eksisterende regler for frit skolevalg i Frederiksberg Kommune følges, kan der imødekommes 44 ønsker udover søskende. Herudover kan der imødekommes 5 ønsker fra den eksterne venteliste for elever med bopæl i en anden kommune.

På et kommende møde vil Undervisningsudvalget få forelagt en undersøgelse om årsager til at forældrene vælger en anden skole end distriktsskolen i forbindelse med skoleindskrivning.

En detaljeret baggrund, gennemgang og status fremgår af vedlagte "Notat - Oprettelse af 0. klasser 2023/2024".

Økonomi

Normtallet for en klasse udgør i budget 2023 774.895 kr. Der er afsat budget til 29 0. klasser i skoleåret 2023/24, herudover er der afsat betingede midler til to yderligere klasser som følge af budgetforligsbeslutningen om maksimalt 26 elever i 0. klasse ved skolestart.

Ved oprettelse af 30 klasser forøges rammen med i alt 0,8 mio. kr. fordelt med 0,3 mio. kr. i 2023 og 0,5 mio. kr. i 2024.

Ved oprettelse af 29 klasser forbliver rammen uændret i 2023 og 2024.

Ved oprettelse af 28 klasser reduceres rammen med i alt 0,8 mio. kr. fordelt med 0,3 mio. kr. i 2023 og 0,5 mio. kr. i 2024.

Bevillingerne tilpasses i forbindelse med første forventede regnskab, der reserveres fortsat budget til to klasser jf. budgetforligsbeslutningen for at sikre, at der er mulighed for at oprette ekstra klasser, hvis elevtalsudviklingen frem mod skolestart resulterer i en klassekvotient på over 26. Budgettet til de to klasser (0,6 mio. kr. i 2023 og 0,9 mio. kr. i 2024) afsættes som betinget bevilling.

Demografireguleringen for klasserne afhænger dog også af klassesdannelsen på de øvrige klassetrin. Regulering foretages i 1. forventede regnskab 2023 og 1. finansielle orientering om budget 2024 med modpost på usikkerhedspuljen.

Når det endelige elevtal og klassesdannelsen ved skolestart kendes i august måned, forelægges en sag for undervisningsudvalget og magistraten, hvor den betingede bevilling vil blive enten frigivet eller tilbageført kassen.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Undervisningsudvalget, Magistraten, Kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 6. marts 2023, pkt. 15:

Børne- og ungeområdet indstiller, at undervisningsudvalget indstiller til magistrat og kommunalbestyrelse, at:

1. Alle søskendeønsker vedrørende 0. klasser i skoleåret 2023-2024 imødekommes på skæringsdagen 20. marts 2023
2. Der i skoleåret 2023-2024 oprettes i alt 29 0. klasser
3. Såfremt elevtalsudviklingen i foråret 2023 medfører, at den gennemsnitlige klassekvotient i 0. klasserne på en eller flere skoler overstiger 26, så oprettes der en ekstra klasse

4. Der fra skoleåret 2024-2025 besluttet en regel om, at børn med bopæl i Frederiksberg Kommune kan tilbydes plads på en anden skole end distriktsskolen, såfremt en søskende er indskrevet på denne, i forbindelse med indskrivning til 0. klasse til det kommende skoleår med skæringsdagen sidste mandag i marts
5. Beslutning om antallet af 0. klasser i henhold til de gældende regler for frit skolevalg, herunder regel om søskende, fra skoleåret 2024-2025 delegeres til forvaltningen

Beslutning fra Undervisningsudvalget 2022-25, 6. marts 2023, pkt. 15:

Undervisningsudvalget indstillede til magistrat og kommunalbestyrelse, at:

1. Alle søskendeønsker vedrørende 0. klasser i skoleåret 2023-2024 imødekommes på skæringsdagen 20. marts 2023
2. Der i skoleåret 2023-2024 oprettes i alt 29 0. klasser
3. Såfremt elevtalsudviklingen i foråret 2023 medfører, at den gennemsnitlige klassekvotient i 0. klasserne på en eller flere skoler overstiger 26, så oprettes der en ekstra klasse
4. Der fra skoleåret 2024-2025 besluttet en regel om, at børn med bopæl i Frederiksberg Kommune kan tilbydes plads på en anden skole end distriktsskolen, såfremt en søskende er indskrevet på denne, i forbindelse med indskrivning til 0. klasse til det kommende skoleår med skæringsdagen sidste mandag i marts
5. Beslutning om antallet af 0. klasser i henhold til de gældende regler for frit skolevalg, herunder regel om søskende, fra skoleåret 2024-2025 delegeres til forvaltningen

Indstilling 13. marts 2023, pkt. 68:

Undervisningsudvalget indstiller til Magistraten og Kommunalbestyrelsen, at:

1. Alle søskendeønsker vedrørende 0. klasser i skoleåret 2023-2024 imødekommes på skæringsdagen 20. marts 2023
2. Der i skoleåret 2023-2024 oprettes i alt 29 0. klasser
3. Såfremt elevtalsudviklingen i foråret 2023 medfører, at den gennemsnitlige klassekvotient i 0. klasserne på en eller flere skoler overstiger 26, så oprettes der en ekstra klasse
4. Der fra skoleåret 2024-2025 besluttet en regel om, at børn med bopæl i Frederiksberg Kommune kan tilbydes plads på en anden skole end distriktsskolen, såfremt en søskende er indskrevet på denne, i forbindelse med indskrivning til 0. klasse til det kommende skoleår med skæringsdagen sidste mandag i marts
5. Beslutning om antallet af 0. klasser i henhold til de gældende regler for frit skolevalg, herunder regel om søskende, fra skoleåret 2024-2025 delegeres til forvaltningen

Bilag

Status indskrivning 20. marts 2023

Status indskrivning 13. marts 2023

Notat - oprettelse af 0 klasser til skoleåret 2023-2024

Punkt 67: Godkende forslag til forbedring af økonomi på specialundervisningsområdet på baggrund af høringsvar

17.03.00-P00-1-22

Resume

Undervisningsudvalget godkendte på mødet den 30. januar 2023, sag nr. 4, at forslag til forbedring af økonomi på specialundervisningsområdet blev sendt i høring i Område-MED, skolebestyrelserne og Handicaprådet med høringsfrist den 21. februar 2023. Et enigt udvalg fremsatte ændringsforslag om, at forslaget om at udskyde ansættelse af videntcentermedarbejderne ikke indgår i høringen, da det har høj prioritet for udvalget, at mellemformerne kommer godt fra start. Forvaltningen har modtaget høringsvar fra Område-MED, skolebestyrelserne fra alle skoler, dog ikke Skolen på Grundtvigsvej, og Handicaprådet. Herudover er der modtaget høringsvar fra Skolelederforeningen, Frederiksberg Lærforening og Netværket af skolebestyrelser. Der redegøres i sagen for de indkomne høringsvar.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten og Undervisningsudvalget:

1. tog høringsvarene til efterretning, og
2. indstiller til Kommunalbestyrelsen, at merforbruget på specialundervisningsområdet finansieres ved at tilføre området 1,5 mio. kr. fra kommunens usikkerhedspulje, annullere overførsel af skolernes mindreforbrug i 2022 på i alt 0,8 mio. kr., undlade udbetaling af finansiering på 0,2 mio. kr. til en børnehaveklasseleder til x-sporet på Lindevangsskolen, og gennemføre en rammereduktion på Skolen ved Nordens Plads på 0,5 mio. kr.

Undervisningsudvalget bemærkede i den forbindelse, at:

"I Frederiksberg Kommune oplever vi, ligesom i resten af Danmark, at flere børn og unge mistrives og har brug for særlig støtte. Vi kunne derfor allerede ved årets start konstatere stor risiko for budgetoverskridelser. Det har været en svær situation at stå i for alle. På den ene side har vi et politisk ansvar for at sikre at kommunens budget er i balance. På den anden side ønsker alle høj kvalitet på skolerne, hvor alle børn trives. Derfor har det været vigtigt at finde en afbalanceret model, hvor begge hensyn tilgodeses.

Der er indgået en politisk aftale om, at skoleområdet ikke selv skal finde alle de nødvendige besparelser, men at kommunens usikkerhedspulje dækker halvdelen.

Den økonomiske udfordring løses derfor ved at specialundervisningsområdet tilføres 1,5 mio. kr. fra kommunens usikkerhedspulje. Derudover tilbageholdes det overskud, som nogle skoler har tilbage fra 2022, dvs. at overførsler på 0,8 mio. kr. annulleres. Der udbetales ikke finansiering til en børnehaveklasseleder til x-sporet på Lindevangsskolen, hvor der pt ikke er visiteret børnehaveklassebørn til næste skoleår, hvorved der spares 0,2 mio. kr. i 2023. Endelig gennemføres en rammereduktion på Skolen ved Nordens Plads på 0,5 mio. kr. Det betyder, at skolens budget for 2023 reduceres fra ca. 95,4 mio. kr. til 94,9 mio. kr.

Denne aftale om finansiering betyder, at man ikke laver budgetreduktioner i driften på de almene skoler, at holdstørrelserne i specialklasserne ikke øges, og at SSP-puljen til forebyggende indsatser mod ungdomskriminalitet ikke reduceres."

Sagsfremstilling

Undervisningsudvalget godkendte på mødet den 30. januar 2023, sag nr. 4, at forslag til forbedring af økonomi på specialundervisningsområdet blev sendt i høring i Område-MED, skolebestyrelserne og Handicaprådet med høringsfrist den 21. februar 2023. Et enigt udvalg fremsatte ændringsforslag om, at forslaget om at udskyde ansættelse af videntcentermedarbejderne ikke indgår i høringen, da det har høj prioritet for udvalget, at mellemformerne kommer godt fra start. Forvaltningen har modtaget høringsvar fra Område-MED, Handicaprådet, skolebestyrelserne fra alle skoler, dog ikke Skolen på Grundtvigsvej. Herudover er der modtaget høringsvar fra Skolelederforeningen, Frederiksberg Lærforening og Netværket af skolebestyrelser.

Generelt set er langt de fleste af skolebestyrelserne positive over at blive inddraget i høringsprocessen, men flere giver samtidig udtryk for, at de oplever at blive stillet i et urimeligt dilemma ved at skulle vælge mellem de to beskrevne modeller, hvor den ene særligt berører almenområdet og den anden specialområdet.

Herudover kan der opsummeres følgende mere generelle tilbagemeldinger fra høringsvarene:

- Ingen blandt de afgivne svar mener, at skoleområdet alene kan bære et merforbrug af denne størrelse. De refererer alle til de allerede besluttede budgetreduktioner på skoleområdet.
- En stor andel af svarene foreslår, at enten kommunalbestyrelsens usikkerhedspulje eller andre resortområder bør dække det forventede merforbrug i 2023 på specialundervisningsområdet.
- På valget mellem de beskrevne modeller (Model 1, som særligt berører almenområdet og Model 2, som særligt berører specialundervisningsområdet) angiver fire skoler, at de, hvis de skal pege på én af modellerne, vil pege på Model 1, og én skole angiver, at de, hvis de skal pege på én af modellerne, vil pege på Model 2. Herudover angiver Skolelederforeningen, at de peger på Model 1. De øvrige skoler og høringsparter ønsker ikke at foretage en prioritering mellem de to modeller.
- Stort set alle høringsparter anmoder om dialog ift at løfte sig fra en uhensigtsmæssig praksis med kortsigtede sparetiltag til mere langsigtede måder at løse de økonomiske udfordringer på.

Der er indkommet følgende alternative forslag til de allerede beskrevne forslag:

- At planlagte investeringer udskydes og besparelsen herved omforderes til specialundervisningsområdet.
- At der skæres i antal lejrskoledage på alle skoler.
- At skatten på Frederiksberg hæves yderligere fra 2024.

Oversigt over de modtagne hørings svar og de enkelte hørings svar er vedlagt som bilag.

Forvaltningen indstiller, at de modtagne hørings svar tages til efterretning, og at det på baggrund af hørings svar beslutes, hvordan merforbruget på specialundervisningsområdet håndteres.

Baggrund for sag og modeller for forslag til forbedring af økonomien på specialundervisningsområdet, som har været i høring:

Den samlede udfordring på specialundervisningsområdet anslås at være netto ca. 3 mio.kr. i 2023, hvis der alene ses på de ændringer, som er sket siden budgetvedtagelsen og frem til 1. januar. Der er også formodning om, at stigningen vil fortsætte ind i 2023, men det er endnu for tidligt at vurdere den nærmere udfordring og fortsat vækst vil derfor skulle afdækkes og håndteres i forbindelse med de forventede regnskaber.

Siden budgetvedtagelsen ses forskellige ændringer i økonomien. I forhold til at kunne overholde budgettet ses en ændring hen i mod flere indsatser tættere på almenområdet. Udgifterne til køb af kommunal specialundervisning og Skolen ved Nordens Plads er i balance, men endnu ikke faldende. Samtidig er der imidlertid en række ændringer, som giver et større udgiftspres end budgettet kan rumme. Det, som driver det nye udgiftsbillede, er særligt øgede udgifter til enkeltintegration, ungegrupper (specialklasserække på Tre Falke Skolen), personlig assistance og særligt klubtilbud. Endelig ses også stigende priser på befordring af elever. Beløbene er behæftet med usikkerhed, og der er ikke indregnet yderligere aktivitetsvækst eller prisstigninger udover den stigning, der er sket fra budgetvedtagelsen og frem til 1. januar. Det skal bemærkes, at der både på Frederiksberg og på landsplan opleves en stigning i antal børn og unge, der mistrives eller på anden måde er udfordrede, hvilket gør at der ses en stigning i antal underretninger til familieafdelingen, udarbejdelse af flere PPV-er i fællesrådgivningen, flere henvisninger til psykiatrien samt flere børn med diagnoser fra psykiatrien. Disse tendenser ses også på specialundervisningsområdet. Forvaltningen har en løbende opmærksomhed på udviklingen, og der arbejdes systematisk med flere indsatser, der kan imødegå denne udvikling, så som styrkede visitationsprocesser, guidet skoleskift, fælles tilgang med trivselslineal, handleplaner, pilot-arbejde for at minimere elevfravær, etablering af erhvervsklasse, fælles børnesyn for at styrke social og faglig inklusion samt andre forebyggende tiltag, der skal bidrage til at overholde budgettet og give børnene en god skolegang. Disse tiltag har imidlertid ikke været tilstrækkelige til at imødegå en udgiftsvækst fra budgetvedtagelsen til årsskiftet, og derfor fremlægges der nu denne sag med modeller til at sikre budgetoverholdelse. Da skolernes budgetter udmeldes i marts skal modgående tiltag besluttes før marts og derfor fremsættes denne sag, før 1. forventet regnskab er klar.

Følgende modeller har været sendt i høring:

Model 1

Titel	Forslagets indhold	Effekt i 2023
Midler fra SSP-pulje	Der er som en del af budget 2023 afsat 850 t.kr. i 2023 og 850 t.kr. i 2024 til forebyggende indsatser mod ungdomskriminalitet. Der er foreløbig planlagt og igangsat indsatser svarende til 450 t.kr. i 2023.	0,4 mio.kr.

Det foreslås at overføre de resterende 0,4 mio.kr. i 2023 til specialundervisningsområdet.

Tværgående rammebesparelse "grønthøster" på skolerne, Ungdomsskolen og SSP hæves fra 1 til 1,8 pct.	Der er som en del budget 2023 besluttet en rammereduktion af alle institutioners og afdelingers løn- og overheadbudgetter på 1,0 pct. i 2023, 1,0 pct. i 2024, 0,75 pct. i 2025 og 0,50 pct. i 2026 og frem. For så vidt angår 2023, er skolerne alene omfattet i forhold til skoleåret 2023/24 (5 måneders effekt). Det foreslås, at rammereduktionen på skolerne, incl. Skolen ved Nordens Plads, Ungdomsskolen og SSP i 2023 hæves fra 1,0 til 1,8 pct., hvilket vil medføre en yderligere rammereduktion på 1,9 mio.kr. i 2023. For de enkelte skoler vil det betyde en yderligere rammereduktion på mellem 94 og 186 t.kr. På Skolen ved Nordens Plads, som har et væsentligt større budget end de øvrige skoler, svarer det dog til en yderligere rammereduktion på 318 t.kr.	1,9 mio.kr.
I alt		2,3 mio.kr.

Model 2

Titel	Forslagets indhold	Effekt i 2023
Midler fra SSP-pulje	Der er som en del af budget 2023 afsat 850 t.kr. i 2023 og 850 t.kr. i 2024 til forebyggende indsatser mod ungdomskriminalitet. Der er foreløbig planlagt og igangsat indsatser svarende til 450 t.kr. i 2023. Det foreslås at overføre de resterende 400 t.kr. i 2023 til specialundervisningsområdet.	0,4 mio.kr.
Holdstørrelse på Spor 1 på Skolen ved Nordens Plads og specialklasserækkerne X- og C-spor øges med +1 elev	Spor 1 på Skolen ved Nordens Plads tildeles ressourcer på baggrund af hold med op til 6 elever pr. hold og specialklasserækkerne X-spor på Lindevangskolen og C-spor på Søndermarksskolen tildeles ressourcer på baggrund af hold med op til 7 elever pr. hold. Det foreslås at ændre holdstørrelsen på Spor 1 til 7 elever pr. hold og på X- og C-spor til 8 elever pr. hold. Den ændrede holdstørrelse er beregnet på baggrund af planlægningstillene til skoleåret 2022/23 samlet set udløse 1,5 hold mindre på Spor 1 og 1,25 hold mindre på X- og C-spor, svarende til en reduktion på 5,59 lærerstilling på helårsbasis og 2,33 lærerstilling i 5/12. Hertil kommer en reduktion på 0,12 pædagogstilling på X- og C-spor på helårsbasis og 0,05 pædagogstilling i 5/12. Det skal dog bemærkes, at skolerne har et decentralt råderum i forhold til, hvordan de udmønter de udmeldte ressourcer, og ovenstående er derfor alene udtryk for en teknisk beregning.	1,5 mio.kr.
Børnehaveklasseleder til X-sporet på Lindevangskolen	Der tildeles i dag en 0,98 børnehaveklasselederstilling til X-sporet, når der er visiteret 0. klasse elever til tilbuddet, da der i henhold til folkeskoleloven skal være tilknyttet en børnehaveklasseleder til en 0. klasse. Der har gennem de seneste år været et stort fald i antallet af skolestartere, der er visiteret til X-sporet, og der har	0,2 mio.kr.

derfor været flere år med 1 eller 2 skolestartere, hvilket har udløst 0,98 børnehaveklasselederstilling. Det forventes, at der også fremadrettet vil være få eller ingen skolestartere, der visiteres til X-sporet, hvilket bl.a. skal ses i sammenhæng med de nye mellemformsgrupper.

Der forventes for nuværende ikke at blive visiteret skolestartere til X-sporet til skoleåret 2023/24, og hvis der visiteres få skolestartere til skoleåret 2023/24, foreslås det, at tilknytningen af en børnehaveklasseleder kan ske i samarbejde med almen børnehaveklasserne på Lindevangskolen. Der kan dermed reduceres med 0,98 børnehaveklasselederstilling i ressourceudmeldingen til X-sporet til skoleåret 2023/24 svarende til 0,41 stilling i 5/12.

Tilpasning af pædagognormering til udskoling på Spor 2 på Skolen ved Nordens Plads	Spor 2 på Skolen ved Nordens Plads tildeles i dag 1 pædagogstilling pr. 5,5 barn uanset klassetrin. Spor 2 er et helhedstilbud og de tildelte pædagogsressourcer skal dermed dække både ind i undervisningstiden og fritidsdelen, incl. morgenåbning på skoledage og fritidstilbud på ikke-skoledage. Der er i udskoling ikke behov for morgenåbning og fritidsdelen er også her tilpasset til aldersgruppens behov. Det foreslås derfor, at der kan reduceres i pædagogtildelingen til udskoling på Spor 2 som en rammebesparelse på 0,7 mio.kr. svarende til 0,3 mio.kr. i 2023. Det skal dog bemærkes, at skolen har et decentralt råderum i forhold til, hvordan de udmønter de udmeldte ressourcer, og ovenstående er derfor alene udtryk for en teknisk beregning.	0,3 mio.kr.
I alt		2,4 mio.kr.

Supplerende forslag, som kan indgå i eller erstatte dele af de ovennævnte modeller

Titel	Forslagets indhold	Effekt i 2023
Tilbagehold af automatiske overførsler fra 2022 til 2023	Institutioner får automatisk overført mer- og mindreudgifter på driftbudgettet jf. kommunens principper for økonomistyring. Overførslen sker på institutionsniveau. Beløb over 100 t.kr. overføres automatisk, så længe den samlede overførsel ikke overstiger 2 pct. Der ses pr. 30. januar 2023 et mindreforbrug fordelt på forskellige skoler på samlet ca. 0,8 mio.kr. Der tages forbehold for, at regnskabet endnu ikke er afsluttet. Det foreslås, at de automatiske overførsler tilbageholdes og anvendes til finansiering af specialundervisningsområdet.	0,8 mio.kr.
I alt		0,8 mio.kr.

Referat fra sag nr. 4 på Undervisningsudvalgets møde den 30. januar 2023 er vedlagt som bilag.

Herudover har Undervisningsudvalget bedt om supplerende oplysninger om status på antal ansatte på Skolen ved Nordens Plads. Notat om status på antal ansatte på Skolen ved Nordens Plads er vedlagt som bilag.

Økonomi

Forvaltningen har siden budgetvedtagelsen konstateret flere ændringer for prognosen på specialundervisningsområdet, som samlet set peger i retning af en udfordring for den samlede ramme til specialundervisning i 2023.

Den samlede udfordring anslås at være ca. 3 mio.kr. i 2023.

Forvaltningen har udarbejdet forslag til 2 modeller for forslag til forbedring af specialundervisningsøkonomien i 2023.

Hvis der besluttet forslag som har effekt ind i 2024, vil dette blive håndteret i forbindelse med budgetprocessen for 2024.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Undervisningsudvalget, Magistraten, Kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 6. marts 2023, pkt. 16:

Børne- og Ungeområdet indstiller, at undervisningsudvalget indstiller, at

1. Høringssvarene tages til efterretning
2. Der tages stilling til, hvordan merforbruget på specialundervisningsområdet håndteres.

Beslutning fra Undervisningsudvalget 2022-25, 6. marts 2023, pkt. 16:

Undervisningsudvalget:

1. tog høringssvarene til efterretning, og
2. indstillede til magistraten, at merforbruget på specialundervisningsområdet finansieres ved at tilføre området 1,5 mio. kr. fra kommunens usikkerhedspulje, annullere overførsel af skolernes mindreforbrug i 2022 på i alt 0,8 mio. kr., undlade udbetaling af finansiering på 0,2 mio. kr. til en børnehaveklasseleder til x-sporet på Lindevangskolen, og gennemføre en rammereduktion på Skolen ved Nordens Plads på 0,5 mio. kr.

Undervisningsudvalget bemærkede i den forbindelse, at:

"I Frederiksberg Kommune oplever vi, ligesom i resten af Danmark, at flere børn og unge mistrives og har brug for særlig støtte. Vi kunne derfor allerede ved årets start konstatere stor risiko for budgetoverskridelser. Det har været en svær situation at stå i for alle. På den ene side har vi et politisk ansvar for at sikre at kommunens budget er i balance. På den anden side ønsker alle høj kvalitet på skolerne, hvor alle børn trives. Derfor har det været vigtigt at finde en afbalanceret model, hvor begge hensyn tilgodeses.

Der er indgået en politisk aftale om, at skoleområdet ikke selv skal finde alle de nødvendige besparelser, men at kommunens usikkerhedspulje dækker halvdelen.

Den økonomiske udfordring løses derfor ved at specialundervisningsområdet tilføres 1,5 mio. kr. fra kommunens usikkerhedspulje. Derudover tilbageholdes det overskud, som nogle skoler har tilbage fra 2022, dvs. at overføres på 0,8 mio. kr. annulleres. Der udbetales ikke finansiering til en børnehaveklasseleder til x-sporet på Lindevangskolen, hvor der pt ikke er visiteret børnehaveklassebørn til næste skoleår, hvorved der spares 0,2 mio. kr. i 2023. Endelig gennemføres en rammereduktion på Skolen ved Nordens Plads på 0,5 mio. kr. Det betyder, at skolens budget for 2023 reduceres fra ca. 95,4 mio. kr. til 94,9 mio. kr.

Denne aftale om finansiering betyder, at man ikke laver budgetreduktioner i driften på de almene skoler, at holdstørrelserne i specialklasserne ikke øges, og at SSP-puljen til forebyggende indsatser mod ungdomskriminalitet ikke reduceres."

Indstilling 13. marts 2023, pkt. 69:

Undervisningsudvalget:

1. tog høringssvarene til efterretning, og

2. indstiller til Magistraten, at merforbruget på specialundervisningsområdet finansieres ved at tilføre området 1,5 mio. kr. fra kommunens usikkerhedspulje, annullere overførsel af skolernes mindreforbrug i 2022 på i alt 0,8 mio. kr., undlade udbetaling af finansiering på 0,2 mio. kr. til en børnehaveklasseleder til x-sporet på Lindevangsskolen, og gennemføre en rammereduktion på Skolen ved Nordens Plads på 0,5 mio. kr.

Undervisningsudvalget bemærkede i den forbindelse, at:

"I Frederiksberg Kommune oplever vi, ligesom i resten af Danmark, at flere børn og unge mistrives og har brug for særlig støtte. Vi kunne derfor allerede ved årets start konstatere stor risiko for budgetoverskridelser. Det har været en svær situation at stå i for alle. På den ene side har vi et politisk ansvar for at sikre at kommunens budget er i balance. På den anden side ønsker alle høj kvalitet på skolerne, hvor alle børn trives. Derfor har det været vigtigt at finde en afbalanceret model, hvor begge hensyn tilgodeses.

Der er indgået en politisk aftale om, at skoleområdet ikke selv skal finde alle de nødvendige besparelser, men at kommunens usikkerhedspulje dækker halvdelen.

Den økonomiske udfordring løses derfor ved at specialundervisningsområdet tilføres 1,5 mio. kr. fra kommunens usikkerhedspulje. Derudover tilbageholdes det overskud, som nogle skoler har tilbage fra 2022, dvs. at overførsler på 0,8 mio. kr. annulleres. Der udbetales ikke finansiering til en børnehaveklasseleder til x-sporet på Lindevangsskolen, hvor der pt ikke er visiteret børnehaveklassebørn til næste skoleår, hvorved der spares 0,2 mio. kr. i 2023. Endelig gennemføres en rammereduktion på Skolen ved Nordens Plads på 0,5 mio. kr. Det betyder, at skolens budget for 2023 reduceres fra ca. 95,4 mio. kr. til 94,9 mio. kr.

Denne aftale om finansiering betyder, at man ikke laver budgetreduktioner i driften på de almene skoler, at holdstørrelserne i specialklasserne ikke øges, og at SSP-puljen til forebyggende indsatser mod ungdomskriminalitet ikke reduceres."

Bilag

Oversigt over høringssvar februar 2023

Referat UU 300123 om forslag til forbedring af økonomi på specialundervisningsområdet

høringssvar HC-rådet

høressvar FLF

Høringssvar SB-NET

høringssvar SØ

Høringssvar TS

høringssvar BÜ

høringssvar NH

høringssvar SM

høringssvar NY

høringssvar LC

Status på ansatte Skolen ved Nordens Plads

høringssvar OmrådeMED

Høringssvar LI

Høringssvar specialområdet økonomi 2023 SNP

Høringssvar SKL

Høringssvar DU

Model til forbedring af økonomi på specialundervisningsområdet

Punkt 68: Lukket: Indkvartering af ukrainske flygtninge - lejeaftale

01.01.00-A00-2-22